

Helsinki info

Numero 3 • 5.6.2005

Julkisen tiedote

Jussi Pajunen aloitti
Helsingin kaupunginjohtajana.

Lue sivulta 12.

Senaatintorin maakuntajuhlilla on
esittäytymisvuorossa Kanta-Häme.

Seutuun voi tutustua sivuilla 16–17.

Sunnuntaina 12. kesäkuuta
juhlitaan Helsingin syntymäpäivää.

Ohjelma on sivuilla 13–15.

Skeppsbrott och skattjakt
i skärgården i sommar!

Se sidan 23.

Taiteen pariin ulkoilemaan

Kesä tuo Helsinkiin oikean ulkotaiteen invaasion. Töölönlahden puistoon leviää ITE-taiteen näyttely kukkatarhan lomaan. Itseoppineet nykykansantaiteilijat, ITE-taiteilijat, toteuttavat veistospuiston, jota voi ihaila elokuun loppuun asti. Rakennusviraston luoma, lähes viiden hehtaarin alueelle levittäytyvä loisteliäs kukkatarha on parhaimmillaan keskikesällä.

Keskuspuistoon nousee heinäkuussa metsäaiheinen SKUTSI-ympäristötaidenäyttely. Parikymmentä taiteilijaa rakentaa työnsä paikan päällä alueelle, joka ulottuu Laaksosta Ruskeasuolle asti. Esplanadilla puolestaan saadaan Helsingin Juhlaviikkojen yhteydessä ihmetellä **Eliisa Suomisen** ja **Elina Lifländerin** Aikamerkki-teosarjaa. Se kommentoi puiston kuuluisia veistoksia, Topeliuksen, Leinon ja Runebergin patsaita. Teoksen tarkoituksena on saada myös miettimään, miksi patsaita yleensä pystytetään.

Sitäkin voisi miettiä, miksi kaikki tämä kiitettävä ulko- ja ympäristötaiteellinen runsaus tuodaan iloksemme juuri tänä kesänä. Kenties elokuisilla yleisurheilun MM-kisoilla on osuutensa asiaan – silloinhan Helsinkiin tulee tärkeitä kansainvälisiä vieraita. Pohtia voisi myös taiteen läsnäoloa ihan tavallisessa arjessa, pihapiirissä ja rappukäytävissä. Arabianrannan alueella taide on otettu mukaan kaikkeen rakentamiseen, ja sitä käytetään paikkaan juurtumisen ja yhteisöllisyyden luomisen apuna, kertoo tai-

dekoordinaattori **Tuula Isohanni** tässä lehdessä. Asukkaiden arvostavista kommenteista päätellen helsinkiläiset ovat jokapäiväisen taiteensa ansainneet.

Kääntäminen kielestä ja kulttuurista toiseen ei ole helppoa. Vaara vaanii hyvinkin yksinkertaisissa sanoissa, joiden kaikki käyttötavat eivät suoraan sanakirjasta selviä. Erityisen paljon kömmähdyksiä tulee, kun kuvittelee naapurikieltä muuten vaan osaavansa. Klassinen esimerkki pohjoismaista on ruotsalainen, joka ei ymmärrä, miksi tanskalainen taksinkuljettaja tiputtaa hänet hautausmaan portille, vaikka hän pyysi viemään johonkin hauskaan paikkaan – en rolig plats (tanskaksi rolig tarkoittaa rauhallista).

Pietarin ihmeitä esittelevästä suomenkielisestä esitteestä saamme lukea selostuksen merkittävästä nähtävyydestä otsikolla Pietarin mökki: "Pietarin mökki on ensimmäinen rakennus Pietarissa, joka on rakennettu vuoden 1703 toukokuussa kaupungin rakennusaikana Keisarin Pietari-suurin varten. Museossa säilyy Pietarin Suurin henkilökohtaiset vehkeet, XVIII:n vuosisadan alun elin-esineet." Mikä pyntki on kyseessä, ei tällä perusteella ihan selviä, mutta Pietari-paran vehkeiden kohtalo jäi kyllä vähän askarruttamaan.

Hauskaa kesää – rolig sommar – kaikille Helsinki-infon lukijoille!

Rita Ekelund ■

Kesälaitumille

Kaupunkilaisille on tarjolla kukkia ja heinätalkoita heinäkuusta alkaen. Perinteiset heinänkorjuutalkoot järjestetään Tuomarinkylän kartanon pellolla torstaina 7. heinäkuuta kello 11–14. Talkoisiin voi ilmoittautua perjantaihin 1. heinäkuuta asti rakennusviraston asiakaspalvelunumeroon 166 2500.

Viikin opetus- ja tutkimustilalla ei ole tänä kesänä kerättävissä kukkia, mutta Haltialan tilalla on. Haltialasta voi poimia maksutta ruiskaunokkeja, hunajakukkia, kehäkukkia, pellavaa, persianapilaa ja hermeitä heinäkuun lopusta alkaen sekä auringonkukkia elokuussa. Haltialassa on myös kahvila-ravintola. Tarkempia tietoja keräysajoista saa rakennusvirastosta numerosta 166 2500 tai netistä www.hkr.hel.fi -osoitteesta sekä Haltialan numerosta 0500 607 444. Haltialassa voi tutustua myös kotieläimiin, kuten lehmiin, lampaisiin, vuohiin ja hevosiin, samoin kuin Fallkullan kotieläintilalla Malmilla. Siellä lapset voivat myös osallistua kotieläinten hoitoon sekä pihaja puutarhatöihin. Tilan puhelinnumero on 310 89094 ja nettiosoite www.nk.hel.fi/talot/fallkulla.

Kuva Helsingin kaupungin rakennusviraston kuvapankki / Mikko Uro

Kuka? Mitä? Missä? – Eksytkö virastoviidakoon?

Soita Helsinki-tiedotus, ma–pe klo 9–15, puh. 169 2278, 169 2279 tai jugendsali@hel.fi
Hae Palveluesitteitä yms. Jugendsalista, Pohjoisesplanadi 19, ma–pe 9–17, su 11–17
Tutustu Helsingin internetsivujen tarjoamaan tietoon: www.hel.fi
 Jugendsalin näyttelyt www.hel.fi/kkansl/jugendsali

Tässä lehdessä

Taiteen pariin ulkoilemaan	2
Oppia kuumien tilanteiden varalle	3
Taiteen moniottelija	4
Sirkuksen taikaa	5
Luova Arabianranta	6–7
Eduskunta tutuksi	8
Historiallinen maauimala kunnostettiin	9
Mennään metsään	10–11
Maltillisesti muuttuen kohti uusia haasteita	12
Helsinki-päivän ohjelmatiedot	13–15
Hämäläisiä houkutusiksi	16–17
Stadissa tapahtuu	18–19
ESO täyttää 100 vuotta	20
Hienovarainen muistopaikka	21
Kesä kartanolla	22
Sommar med skeppsbrott och skattjakt	23
Urpreniär på finlandssvensk barnpjas	24
Ring 10023! Svar direkt och samma på svenska	25
En minä pure	26
Tyyni kaupunki	27
Portit auki taiteeseen	28

Helsingin kaupunki tiedottaa

Numero 3 ● 5.6.2005 29. vuosikerta
 Julkaisija Helsingin kaupunki
 osoite PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
 puhelin 1691 (vaihde)
 faksi 169 3750

Päätöimittaja Rita Ekelund
 Toimitussihteeri Leena Seitola
 Toimittaja Tiina Kotka
 Ruotsinkieliset sivut ... Nina Weckström
 Ulkoasu Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
 Kirjapaino Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
 Painosmäärä 296 940 kpl
 ISSN 0782-0453

Jakeluasiat Suomen Posti Oy
 puhelin 020 451 5382,
 020 451 5658
 faksi 020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 18.9.

Kansikuva: NJK ja Silja Linen matkustajalava Klippanin rannasta nähtynä.

Kuva Matti Niemi / www.gorilla.fi

Oppia kuumien tilanteiden varalle

Mitä tehdä jos myrkkypilvi lähestyy koulua? Miksei palavasta talosta saa poistua savuisen rappukäytävän kautta? Vastaukset löytyvät pelastuslaitoksen kouluihin tuomista opeista. Koulut saavat neuvoja pelastussuunnitelmien tekemiseenkin.

Oulunkylän ala-asteen 6C-luokkalaiset kuuntelevat tarkkaan palomiehen virka-asuun pukeutunutta **Marko Mäkeläistä** tämän kertoessa ohjeita tulipalon varalle.

"Kun numerosta 112 vastataan, kertokaa rauhallisesti nimenne, missä olette ja miksi soitate. Häätokeskuspäivystäjä kyselee teiltä tarvittaessa lisätietoja, kuten onko ihmisiä vaarassa ja uhkaako palo levitä. Puhelinta ei saa sulkea ennen kuin päivystäjä antaa luvan."

Palomieheksi opiskeleva Mäkeläinen on vähän aiemmin näyttänyt oppilaille opetusvideon, jossa lavastettu toimistohuone syttyy palamaan ja nostaa huonelämpötilaa 18 asteesta 800 asteeseen noin viidessä minuutissa.

"Oli hurjaa, kuinka lämpötila nousi niin nopeasti monta sataa astetta. Kuvassa oli näkyvissä koko ajan lämpötila ja kellonaika", toteavat tunnin jälkeen oppilaat **Anne Repo**, **Enna Lehti** ja **Nikolas Milén**.

He kertovat saaneensa juuri paljon uutta tietoa – esimerkiksi selityksen sille, miksi tulipalon syttyttyä kerrostalossa ei saa mennä savuiseen rappukäytävään. "Ilmaan on levinnyt myrkyllisiä kaasuja ja ihminen tuupertuisi portaisiin. Pitää pysyä kotona, soittaa numeroon 112 ja odottaa palomiehiä."

Jos myrkkypilvi lähestyy

Luokanopettaja **Janne Toivanen** on tyytyväinen tuntiin. "Kun luokkaan tulee ammattilainen virkapuvussaan kertomaan asioita, ne me-

nevät perille ihan eri tavalla kuin opettajan sanomina. Tiedot ovat hyödyllisiä, ja vuorovaikutus pelasi. Annan opetuksesta kymppi plussan. Lisää vain vastaavaa."

Toivanen olisi osannut kertoa samat asiat, sillä hän on Oulunkylän ala-asteen pelastusvastaava ja on saanut koulutusta kaupungin ylläpitämässä pelastuskoulussa. Häntä on opettanut pelastuskouluttaja **Olli Kanervo**, joka vastaa Pohjois-Helsingin koulujen henkilökunnan kouluttamisesta. Opetus liittyy turvalliskumppanuuteen, joka pelastuslaitoksella on opetusviraston kanssa.

"Tarkoituksena on kouluttaa mahdollisimman suuri osa helsinkiläiskoulujen henkilökunnasta. Opetusta on annettu jo parin vuoden ajan ja sitä jatketaan toistaiseksi. Tarveta näyttää olevan, sillä vapaita aikoja kysellään tiuhaan pelastuskoulumme koulusihteeriltä. Opetuksessa käydään läpi erilaisia vaaratilanteita. Osa niistä on harvinaisia, kuten se, mitä tehdään jos vaarallista kemikaalia kuljettava rekka kaatuu ja myrkkypilvi tulee koulu kohti", kertoo Kanervo.

Hän käy tekemässä palotarkastuksia vuosittain vastuualueensa kouluilla ja auttaa niitä laatimaan lakisääteisen pelastussuunnitelman. Siinä on ohjeet yhtä lailla pieniä onnettomuuksia, suuronnettomuuksia kuin poikkeusolojakin varten. Lisäksi Kanervo järjestää

"Akvaariota ei saisi laittaa television päälle ja lääkkeet pitäisi olla lasten ulottumattomissa", vastaavat oppilaat Anne Repo (vas.), Enna Lehti ja Nikolas Milén palomieheksi opiskelevalle Marko Mäkeläiselle kysymykseen, mitä kuvan esittämässä kodissa on vialla. Luokanopettaja Janne Toivanen seuraa tilannetta taustalta.

kouluille pelastusaiheisia teemapäiviä, jotka nekin kuuluvat turvallisuuskumppanuuteen. Teemapäivinä palomiesoppilaat tulevat kouluun kertomaan turvallisuusasioista.

"Pyrimme siihen, että jokainen koululainen tapaisi palomiehen useita kertoja kouluaikeenaan ala-asteelta lukioon tai ammattioppilaitokseen. Opetuksesta hyötyvät kaikki, sillä palomiesopiskelijat saavat esiintymiskokemusta ja koululaiset tietoa", kertoo teemapäiväksi Oulunkylään tullut Kanervo ja lisää:

"On tärkeää saada lapset tajumaan, miten nopeasti palo etenee ja kuinka myrkyllistä savu on. Esimerkiksi sohvan palaessa pääsee ilmaan kymmenkunta narkoottista ainetta, jotka aiheuttavat nopeasti tajuttomuuden. Tappava annos myrkykaasuja tulee jo yhden tuolin palamisesta luokahuoneessa."

Oppituntia pitäneen palomiesoppilas Marko Mäkeläinen kuuntelee vieressä ja toteaa opetuksesta olevan hyötyä sitenkin, että tieto kul-

keutuu oppilaiden mukana koteihin. "On myös hyvä, että kodeissa pitää olla lain mukaan palo- ja varusteita. Monilta löytyy sammutuspeite ja jauhesammutin. Noin 70 prosenttia paloista saadaan sammutettua kotona."

"Silti Helsingin pelastuslaitos saa vuosittain 7500 hälytystä palo- ja onnettomuuspaikoille. Joka toinen palo pääkaupunkiseudulla on tahallaan sytytetty", lisää Kanervo.

Ulos kun kello soi tauotta

Oulunkylän ala-aste on Helsingin suurin. Koulun kolmessa toimipisteessä on 700 oppilasta. Rehtori **Eija Säilä** kertoo, että henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti hätätilanteiden varalle.

"Meillä on vastuuhenkilöt erikoistehtäviin ja olemme lisäksi määritelleet jokaisen työntekijän tehtävät vaaratilanteissa. Valmiudet ovat jo nyt hyvät, mutta vielä on tarkoitus antaa ensiapukoulutus koko henkilökunnalle."

Oppilaillekin on opetettu, kuinka vaaratilanteissa toimitaan. Koulun yleisenä hälytysmerkkinä on kellon taukoamaton soiminen. Vaaratilanteiden varalle koulussa muun muassa harjoitellaan sammutuspeitteen käyttöä ja tehdään kaksi poistumisharjoitusta vuosittain.

"Harjoituksissa opettajat vievät oppilaat sovitun paikkaan ja laskevat heidän lukumääränsä ja ilmoittavat sen eteenpäin. Olemme painottaneet oppilaille rauhallisen käyttäytymisen merkitystä ja kertoneet mitä voi ottaa mukaan luokasta. Olemme saaneet oppilaat hallitusti ulos kahdessa tai kolmessa minuutissa."

"Se on hyvä aika. Joissain yrityksissä, missä on tehty poistumisharjoituksia, on vastaava aika venynyt kahdeksaankin minuuttiin", huikkaa sivusta pelastuskouluttaja Olli Kanervo.

Oulunkylän ala-asteella on kiinnitetty huomiota turvallisuuteen monipuolisesti. Koululla on esimerkiksi yhteiset säännöt, joissa käsitellään niin kiusaamista kuin varastamistakin.

"Käymme läpi myös tiellä ja internetissä liikemisen vaaroja. Opit ovat ilmiselvästi menneet perille, sillä kiitosta on tullut koulun ulkopuoleltakin useasti", iloitsee rehtori Eija Säilä.

Tiina Kotka ■

Kuvat: Jukka Uotila

Rehtori Eija Säilä ja pelastuskouluttaja Olli Kanervo käyvät läpi Oulunkylän ala-asteen pelastussuunnitelmaa.

Kuva Kimmo Brandt

Taiteen moniottelija

Martti Kukkonen liikkuu taiteen kentällä sujuvasti niin taiteilijana, opettajana kuin tuottajanakin. Parhailaan hän auttaa kulttuurisuunnittelijana taiteilijoita työllistymään itähelsinkiläisiin kaupungin toimipaikkoihin.

”Yksi pitkäaikaistyöttömistä taiteilijoista on ryhtynyt vetämään leikkipuisto Kiiussa Kontulassa taide- ja puutyökursseja, sillä niistä on kova pula ja niiden avulla saadaan aktivoitua poikiakin. Kontulan nuorten toimintakeskukseen kaavailaan elokuusta alkaen tanssiopetusta, ja bändikouluttajakin on haussa. Alueelle on toivottu myös nimikkomuusikkoo, jolla olisi keikkoja niin asukaspuistoissa, kouluissa kuin tapahtumissa. Myllypuro-päivää järjestämään etsitään taiteellista tuottajaa”, listaa Kukkonen suunnitelmia ja toiveita työpaikallaan Kontulan lähiöasemalla.

Työllistyvät taiteilijat -projekti pääsi toden teolla vauhtiin huhtikuussa ja on ainoa laatuaan Suomessa. Projekti kuuluu työ-

Martti Kukkosen akryylilevyistä rakentuva abstrakti sommitelma ”Heijastus” on kiinnitetty Kontulan lähiöaseman parvekkeeseen. ”Asemalle haluttiin huomioarvoa ja valoa. Niitä saatiin valaistavilla värikkäillä akryylilevyillä.”

lisyyttä ja asukkaiden omatoimisuutta edistävään Urban-ohjelmaan, jota rahoittavat EU, Uudenmaan TE-keskus ja Helsingin kaupunki. Rahoituksen avulla toimipaikat saavat taiteilijan puoleksi vuodeksi töihin ja lisäksi tuhat euroa materiaalikuluihin.

”Olisi hienoa, jos taiteilijat työllistyisivät jakson jälkeen pysyvästi, mutta näin talousaikoina heidän on varmaan realistisempaa odottaa tuntitöitä kursien vetäjinä. Toivoisin laitosten käyttävän vuosittain edes pienen määrärahan taiteeseen. Esimerkiksi tuhannella eurolla saataisiin vuoden kestävä taidekurssi ja materiaaleja jäisi myöhempäänkin käyttöön. Ennen kaikkea kurssi toisi iloa osallistujille ja töitä taiteilijoille.”

Martti Kukkonen on toiminut aiemmin Urban-ohjelman yhteisötaiteilijana sekä lähiötaiteilijana lähiöiden elinvoimaisuutta tukevassa lähiöprojektissa. ”Lähiö- ja yhteisötaide toi alueelle viisi uutta julkista taideteosta ja asukkaiden kanssa tehtiin väliaikaisempaa taidetta. Myös muut alueen kulttuuriprojektit saivat nostetta.”

Vaikka Kukkosen päivät taiteen parissa kuluvatkin, riittää hänellä siihen intoa vapaa-ajallakin, sillä taiteen tekeminen on hänelle elinehto. Parhailaan hän ideoi teosta kesäksi Keskuspuiston metsäaiheiseen SKUTSI-ympäristötäidenäyttelyyn, joka ulottuu Töölöntullilta ja Laaksosta Ruskeasuolle saakka. Suuri osa paristakymmenestä taiteilijasta rakentaa työnsä paikan päällä kesäkuun puolivälistä alkaen vuoropuhelussa katsojien kanssa. Näyttely avautuu heinäkuun 15. päivä ja jatkuu syyskuun loppuun. Näyttelyn ohessa alueella on luonto- ja taideretkiä, yleisötaphtumia ja pyörävuokrausta.

”Teen oman teokseni lomalla enkä ole vielä päättänyt täysin työn luonnetta. Työtapani on se, että lähdän ideasta ja valitsen sitten sopivat materiaalit ja tekniikat”, Kukkonen kertoo.

Hän on keskittynyt vuodesta 2000 alkaen ympäristötaiteeseen. Hän on osallistunut esimerkiksi Mätäjoki-ympäristötaidenäyttelyihin. Kannelmäessä on jokivarren saarella yhä nähtävillä hänen teoksensa ”Maaseutua voi tuoda”, jonka keskiössä on punamullalla maalattu maitolaituri. Aiemmin Kukkonen on tullut tunnetuksi ekspressionistisista akryyli- ja öljyvärimaalauksistaan sekä maalatuista puu- ja vaneriveistoksistaan.

Martti Kukkosen töitä on esimerkiksi Helsingin kaupungin taidemuseon kokoelmissa ja Suomalaisella Klubilla. Hän on osallistunut lukuisiin näyttelyihin niin kotimaassa kuin ulkomailla. Hänet on palkittu muun muassa Tasavallan Presidentin virka-asunnon taidekilpailussa ja Suomen Taiteilijaseuran Helena Salo -palkinnolla. Hän on myös kuulunut lukuisiin taiteilijaryhmiin ja on vaikuttanut taiteilijajärjestöjen luottamustoimissa. Kukkosella on parinkymmenen vuoden kokemus taideopettajan töistä esimerkiksi Taidekoulu MAA:sta ja Taideteollisesta korkeakoulusta.

Kukkosen luovuus ulottaa lonkeronsa perheenjäseniin asti. Hän on tehnyt kaksoispokiensa kanssa skeittivideoita, ja painoon saakka päätyi poikien kuvittama Lorukalenteri, johon isä riimitteli lorun vuoden jokaiselle päivälle. Yksi kolmikon yhteisistä intohimoista on ollut vuosikausia pesäpallo.

”Se on nykyään aliarvostettu ja epämuodikas laji pääkaupungissa. Halli- ja kenttävuoroja on vaikea saada. Pojat pelaavat Puna-Mustien C-nuorissa. Heidän joukkueensa on niin ylivoimainen, että me vanhemmat häviämme vuotuisen yhteispelin, vaikka saisimme helpotetut säännötkin”, Kukkonen hymähtää. ■ TK

Kaija luo väriä ja tuoksua kaupunkiin

Rakennusvirasto toteuttaa tänä kesänä asukkaiden toivoman kukkatarhan Töölönlahden puistoon. Sieltä löytyy myös veistospuisto ja puukirjasto.

”Kukkatarhan kasveista suurin osa on yksivuotisia kesäkukkia. Lajeja on noin 70 ja lajikkeita noin 160. Kasveja sekä istutetaan että kylvetään ryhmittäin. Tuoksuviiden kasvien ryhmän keskelle tehdään käytävä, jota kulkemalla voi mennä konkreettisesti sisälle tuoksujen maailmaan”, kertoo kukkatarhasta vastaava projektinjohtaja **Kaija Laine** ja lisää:

”Kokeilemme muutamia uusia lajeja ja lajikkeita. Jos ne menestyvät, käytämme niitä tulevana kesinä kaupungin kesäkukkaisuutuksissa. Kukkatarhan yleisille on värien puolesta rauhallinen, mutta olemme huomioineet suunnittelussa myös yleisurheilun MM-kisojen värit, erityisesti oranssin päävärin. Kukkatarhan värikoostumus on parhaimmillaan heinäkuun puolivälistä eteenpäin, ja vielä syyskuussakin alueella voi olla paljon nähtävää säistä riippuen.”

Kukkatarha levittäytyy Töölönlahden puistoon lähes viiden hehtaarin suuruiselle alueelle. Siellä on myös Maaseudun Sivistysliiton toteuttama ITE-veistospuisto sekä rakennusviraston tekemä puukirjasto.

Kirjasto on puun alle rakennettu paviljonki, jonka penkki- alta löytyy puulajeista kertovia puisia kirjoja. Kävijät voivat kirjoittaa ajatuksiaan pahvisiin ”lehtiin” ja ripustaa niitä puiden oksiin. ”Puukirjasto on elämyksellinen taideteos. Sitä voidaan siirtää tarpeen mukaan puistosta toiseen.”

Laineen työpaikalla rakennusviraston katu- ja puisto-osaston investointitoimistossa vastataan katujen ja puistojen rakentamisesta ja peruskorjauksista. Toimiston tekemät puistosuunnitelmat sisältävät kasvillisuuden suunnittelun lisäksi esimerkiksi kiveysten, kuivatusjärjestelmien ja leikkivälien suunnittelu.

”Puistojen tulee olla materiaaleiltaan kestäviä ja järkevästi kunnossapidettäviä. Helsingissä on sisällöltään hyvin erilai-

sia puistoja: edustuspuistoja, lähipuistoja, toiminnallisia leikkipuistoja ja historiallisia puistoja. Esimerkiksi Kivikosta löytyy puistoja, joissa on ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita. Suunnitelmia tehdään yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa ja kuulemme myös asukkaita. Järjestämme tarvittaessa suunnittelun aikana asukastilaisuuksia ja pidämme suunnitelmia nähtävillä.”

Kasvit ja luonto ovat olleet Laineelle tärkeitä jo ennen kuin hän alkoi opiskella hortonomiksi tai tehdä viher- ja ympäristösuunnitelmia. Parhailaan hänellä on vastuualueita muun muassa Kivikossa ja Vesalassa, mutta tulevaisuudessa häntä työllistävät erityisesti Musiikkitalon lähiympäristö ja Töölönlahden puiston suunnitteluhankkeet.

”Puistoilla on monenlaisia arvoja. Ne tarjoavat toiminnallisten mahdollisuuksien ohella esteettisiä elämyksiä ympäri vuoden. Puistojen rauhoittavasta vaikutuksesta on olemassa paljon kokemusperäistä, mutta myös tutkittua tietoa. Puut ovat tärkeitä ilman puhdistajiakin.”

Laineelle on kotiympäristönkin viihtyisyys tärkeää. Hän asuu nelihenken perheensä kanssa omakotitalossa Tapanilassa.

”Pidän siitä, että alueella on vanhoja sympaattisia taloja pihapiireineen sekä hiekkapintaisia teitä. Kesällä kunnostelen kotipihaa ilman suuria ammatillisia paineita. Kaksivuotias Rico-koirammekin kun hoitaa puutarhaa omalla, joskus hyvinkin rajulla tavallaan. Rico pitää huolta myös minun kunnostani, sillä käymme lenkillä aamuin illoin säässä kuin säässä ja harrastamme myös metsäjälkeä. Perheemme pitää luonnossa liikkumisesta ja liikunnasta ylipäätään. Viime vuosina olemme viihtyneet paljon jalkapallokentän laidalla poikamme jalkapalloharrastuksen vuoksi”, Kaija Laine kertoo. ■ TK

”Tämä on keidas kaupunkilaisille, ja yhtä vihreää pitäisi olla Töölönlahden kukkatarhan heinäkuussa”, kertoo Kaija Laine talvipuutarhan kukkaloiston keskellä.

Kuva Kimmo Brandt

Sirkuksen taikaa

Malmitalon sali pimenee ja katsomo hiljenee. Korkeuksissa köyden varassa kuulua kuparinhehkuinen akrobaatti, ja pian valokäki tavoittaa lattialla leikkivän tytön. Circus Helsingin esitys, Magic Box, alkaa paljastaa salojaan. Lavalla siirrytään taidonnäytteestä toiseen. Yleisö antaa anteeksi pienet lipsahduksetkin, sillä rytmiin pääseminen ja uusi yritys palkitaan oitis spontaaneilla aplodeilla. Kaiken ikäiset katsojat seuraavat esitystä herpaantumatta, sillä taitavien nuorten sirkuslaisten esityksissä on uskomatonta notkeutta ja taianomaisen sulavia liikkeitä. Vauhdikkaat naruhyppelijät, ilmassa taiteilevat akrobaatit sekä nopeasti vaihtuvat ohjelma numerot pitävät yleisön otteessaan. Kaiken kruunaa onnistuneesti valittu taustamusikki.

Näytöksissä yhtenä pelleistä esiintyy myös sirkuskoulun hallituksen puheenjohtaja **Martina Linder**. Hän on koulutukseltaan perheoikeuteen erikoistunut juristi. Sirkus muutti hänen perheensä elämänrytmin, kun vanhin tytär **Corinne** innostui harrastamaan lajia kahdeksan vuotta sitten. Äiti-Linderinkin kiinnostus kasvoi innostukseksi ja pian myös hän osallistui opiskeluun.

”Olen rakastanut liikuntaa ja esiintymistä lapsesta asti. Koulussakin esiinnyin aina kun siihen tuli tilaisuus ja opiskeluaikoina tienasin rahaa mallin töillä”, paljastaa Martina Linder.

Oman sirkuskoulun perustamiseen hän ajautui puolittain vahingossa neljä vuotta sitten, kun edellinen ryhmä hajosi. Ensin uusi ryhmä esiintyi jonkin aikaa toisella nimellä, mutta pian nimi vaihtui Circus Helsingiksi.

Aluksi koululla oli vain 12 oppilasta, jotka kaikki olivat opiskelleet sirkustaitoja aiemmin. Opetustilat saatiin kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan tietokonevarastosta. Nyt oppilaita on toistasataa, opettajia 8, ja treenejä pidetään useassa osoitteessa. Pari kertaa viikossa harjoitellaan Steiner-koulun tanssisaaleissa, lisäksi tunteja pidetään Kisahallissa ja Lauttasaaressa.

Omien tilojen puute mutkistaa harjoittelua monella tavalla, sillä välineiden kuljettaminen ja paikasta toiseen kiertely tuovat lisäkoukeroita muutenkin runsaasti aikaa vievään harrastukseen.

Sirkuksen arvostus taidelajina on vasta nyt Suomessa pääsemässä sille tasolle missä se on ollut muualla maailmassa jo pitkään. Martina Linder iloitsee siitä, koska hän rakastaa sirkusta ja kuvailee sitä hyvin sympaattiseksi ja monipuoliseksi lajiksi, jossa taidot, kauneus, huumori ja taiteellinen syvyys antavat sekä yleisölle että lajiin osallistujille huikeita elämyksiä. ”Sirkustirehtööri” kaavaileekin hiljalleen luopuvansa juristin töistä ja antautuvansa sirkukselle kokonaan.

Steiner-koulun tanssisalissa harjoittelevat Circus Helsingin tytöt ovat notkeita ja taitavia. Martina Linderin harteilla taiteilee Lilli Dahlberg ja heidän edessään Vera Sultan. Takarivissä hymyilevät Aino Savolainen ja Mereta Sivén. Eturivissä ylösalaisin ovat Susanna Kujala sekä Jacintha Damström.

Sirkuskoululaisten elämä vaatii varsinkin esiintyvältä ryhmältä tiivistä harjoittelua. Satsaus on kuitenkin palkittu moneen otteeseen, sillä Circus Helsingin esiintyjät ovat saaneet runsain määrin palkintoja kansainvälisilläkin sirkusfestivaaleilla. Viime vuonna palkintoja ropisi ennätysmäärä sekä Tampereella että Münchenissä.

Kun tiivistahtinen harjoittelu on kuumimmillaan ennen esityksiä ja kilpailuja, jää sirkuslaisen elämässä vain vähän aikaa muille harrastuksille. Silloin kun vapaata aikaa löytyy Martina Linder suuntaa tanssisalille tai lähtee juoksemaan. Erityisesti kesäisin hän rentoutuu perheen ja ystävien seurassa, lukee, poimii metsämansikoita ja ratsastaa Saarenmaan luonnossa. ■ LS

• Circus Helsinkiä voi käydä katsomassa Helsinki-päivänä 12.6. kello 12.30 tai 14. Esitykset ovat osa Kikatusta ja kulttuuria -tapahtumaa, joka järjestetään Töölönlahden rannalla oopperan takana.

Kävellen kaupungissa

Helsinki Expert järjestää säännöllisiä kävelykierroksia eri puolilla kaupunkia 27.6.–18.8.

Arabianranta ja Kustaa Vaasa

Kierros vie 450 vuoden aikamatkalle Helsingin perustamisesta sen nykyhetken ja tulevaisuuteen. Kierroksella tutustutaan Arabianrannan uuteen korkean teknologian asuin- ja työpaikka-alueeseen, jonne ovat keskittyneet myös taiteen, muotoilun ja uusmedian korkeakoulut ja oppilaitokset. Kävelyllä kuullaan myös Annalan huvilasta ja sen rakennuttajasta kauppaneuvos Gustaf Otto Waseniukselta, joka rakennutti Annalaan maisemapuiston ja muotopuutarhan sekä kasvihuone Orangerian, jonka viinirypäleet, oleanterit ja kameliat hämmästyttivät 1800-luvun helsingiläisiä.

Kävelykierros kulkee Annalan puutarhan ja Hyötykasviyhdistyksen viljely- ja näytepalston kautta Helsingin vanhan kirkon raunioille, tulevaisuuden arkeologiseen puistoon. Kierros päättyy Helsingin kosken partaalle Verkatehtaanpuistoon, josta avautuu näkymä Kuninkaankartanonsaarelle. Sieltä kaikki alkoi. Siinä on Helsingfors, Helsinki.

• **Lähtöpaikka:** Arabiakeskuksen pääovi, Hämeentie 135

Venäläisyyttä Katajanokalla

Kierros alkaa kultakupolisesta Uspenskin katedraalista, joka valmistui Katajanokan kalliolle vuonna 1868. Siitä alkoi myös Katajanokan kasvu turvekattoisesta hökkelikylästä arvostetuksi asuinalueeksi. Kierroksella kuullaan tarinoita niin vallankumouksesta, salakapakoista kuin merimiesten elämästäkin. Katajanokan kierroksella nähdään myös Suomen uljas jäänmurtajajalavoista ja arkkitehti Engelin suunnitteleman Meri-ekipaasi.

• **Lähtöpaikka:** Uspenskin katedraalin edestä, Rahapajankatu.

Etu-Töölö, arkielämää ja kulttuurihistoriaa

Jussi Mäntysen Hirvipatsaalta lähtevä kävelykierros vie kulttuurihistorialliselle reitille Tauno Suuren kotikulmille ja mesenaatti Juho Lallukan mukaan nimetyille taiteilijakodille. Matkan varrelle sattuu myös monen muun kulttuuripersoonan koti; Mika Waltarista Wäinö Aaltonen ja Aaro Hellaakoskesta Risto Rytin.

• **Lähtöpaikka:** Luonnontieteellinen museo, Pohjoinen Rautatiekatu 13.

Hietaniemen hautausmaalla itsenäisen Suomen historiaa

Tämä kierros täydentää ja jatkaa Hietaniemen hautausmaan vanhan osan kierrosta. Nyt keskitytään enemmän itsenäisen Suomen historiaan, josta löytyy mielenkiintoista kerrottavaa niin presidenteistä, runoilijoista, taiteilijoista, Swanin perheen sisaruksista kuin Järnefelt-suvustakin.

• **Lähtöpaikka:** Hietaniemen hautausmaan pääportilta (uusi kappeli), Hietaniemenkatu 20.

• **Kierrokset:** Maanantaisin Arabianranta ja Kustaa Vaasa, tiistaisin Venäläisyyttä Katajanokalla, keskiviikkoisin Etu-Töölö, arkielämää ja kulttuurihistoriaa ja torstaisin Hietaniemen hautausmaalla itsenäisen Suomen historiaa. Kesto noin 1,5–2 tuntia, hinta 10 €, Helsinki-kortilla 5 €, lähtöaika klo 17.30, liput lähtöpaikalta, opastuskieli suomi.

Kuva Patrik Lindström

Luova Arabianranta

Arabianrannasta on rakentumassa omaleimainen alue, jossa nivoutuvat yhteen historia ja uusi teknologia, luonnonläheisyys ja tehdasmiljö. Pikantin lisän kokonaisuuteen antaa taide. Arabianrannasta halutaan Pohjoismaiden merkittävien kulttuuri-, muotoilu- ja media-keskittymä.

Arabianrannan avainsana on monimuotoisuus. Historiallinen kerrostuneisuus tulee esille sekä rakennuskannassa että työpaikoissa. Eri alojen oppilaitokset pitävät osaltaan aluetta vireänä päivisin. On rahoituspohjaltaan erilaista rakentamista, ja asukkaitakin on useita ikä- ja tuloryhmistä. Erityisasumistakin on, esimerkiksi MS-tautia sairastaville. Alueen ilmeestä on saatu mukavan vaihteleva käyttämällä useita arkkitehteja ja rakennuttajia”, kiteyttää Arabianrannassa asuva **Timo Heikkinen** alueen olemusta kaupunkitutkijan tarkalla silmällä.

Juuri Arabianrannan erityislaatuisuus toi hänen nyt jo nelihenkiseksi kasvaneen perheensä Rörstrandinkadun Hitas-asuntoon vuonna 2003 – kolme vuotta sen jälkeen, kun alueen uusia asuintaloja ryhdyttiin rakentamaan. Heikkisten mielestä kantakaupunki on sopivan lähellä ja hyvien liikenneyhteyksien päässä. Lähellä ovat myös palvelut ja kulttuuritarjonta. Ennen muuta oppilaitokset tuottavat kulttuuria: esimerkiksi Pop & Jazz Konservatoriossa on konsertteja ja Stadiassa näytelmiä.

”Arabianrantaa voi sanoa lapsiystävälliseksi esimerkiksi turvallisten sisäpihojen ja hyvän koulutilanteen vuoksi, mutta päiväkotiasioissa

Arabianrannan rakentaminen etenee etelästä pohjoiseen. Edessä on Arabianrannan liikuntapuisto, vasemmalle jää Arabian tehdas. Uusien katujen varressa on lamellitaloja ja rannassa pistetaloja.

on juuri nyt toivomisen varaa. Alueelle valmistuu iso päiväkoti vuonna 2008 ja siihen asti on selvittävä väliaikaisratkaisuin. Toivon, että aiemmin alueella toimineen päiväkodin tapa tehdä yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa jatkuu uudessa päiväkodissa. Esimerkiksi Stadian näyttelijäopiskelijat vetivät työpajoja lapsille”, kertoo **Satu Heikkinen**.

Heikkiset arvostavat Arabianrannan luonnonläheisyyttä. Heidän talonsa sisäpiha jatkuu rantaan asti. Siellä odottaa rantapuisto, joka tulee valmistuttuaan ulottumaan Arabianrannan päästä päähän. Heikkiset pitävät siitä, että lyhyen kävelymatkan päässä on hyvin erilaisia miljöitä, kuten Vanhankaupunginkosken tehdasalue koskineen, luonnonsuojelualue tai Toukolan puutaloalue.

”Jos ei halua kulkea rantapuistoa pitkin, voi kävellä rantaviivan suuntaisesti sisämaassa, sillä taloissa on avoimia kulkuyliä keskellä. Niiden seinissä on usein taidetta. Jokainen rappukäytäväkin on erilainen taiteen ansiosta.

Timo ja Satu Heikkinen arvostavat Arabianrannan omaleimaisuutta ja luonnonläheisyyttä. Merelle avautuvalla takapihalla on tilaa oleiluun ja Eeville leikkipaikka – kuten pikkusisko Aurallekin tulevina vuosina.

Meidän rappumme seinään on maalattu punasävyinen ratas symboloimaan lähellä olevaa tehdasta ja kuumuutta. Alueellinen identiteetti syntyy vasta pitkän ajan kuluessa, mutta uskon, että taidejutuilla voidaan nopeuttaa juurtumista”, Timo toteaa.

Heikkiset pitävät talojen ja pihapiirien mitasuhteita sopivina ja helposti hahmotettavina. Arkkitehtuuri on modernia.

”Arkkitehtuurissa on huomioitu alueen tehdashistoria esimerkiksi käyttämällä punatiiltä, mikä sopiikin tänne hyvin.”

Arabianrannassa on vahva jalansija myös uudella teknologialla. Asukkaiden käytössä on esimerkiksi oma paikallinen tietoverkko Helsingin Virtual Villagen.

”Taloyhtiöllämme on siellä omat kotisivut muiden taloyhtiöiden tapaan. Käytimme sivuja eniten ennen muuttoa, sillä keskustelimme vilkkaasti asuntojen valmistumisen viivästyimisestä. Asukkaita oppi tuntemaan jo silloin. Tietoverkon kaistaleveydet ovat niin suuret, että ne kestävät raskaitakin ohjelmia. Se on tärkeää, koska moni tekee töitä kotona”, Heikkiset toteavat.

Merinäköalat kotoa ja pihalta

Arabianrannan rakentaminen on saattanut jäädä joiltain huomaamatta, koska Hämeentien rannanpuoleisella reunalla on vanhoja rakennustyömaata. Arabianrantaa alettiin kaavoittaa vuonna 1992. Samaan aikaan perustettiin Arabianranta-projekti, jota vetävät **Heikki Somervuo** ja **Petri Hoppula** Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskuksesta.

”Alueen pitäisi olla valmis vuosina 2010–2012. Rakennusvauhti riippuu maaperän kun-

Kuva Kinteistöviraston kaupunkimittausosasto

nostamisesta ja muusta esirakentamisesta. Arabianrannan maaperää on pitänyt puhdistaa tehtaiden lasi- ja posliinivalmistuksessa syntyneistä jätteistä. Lisäksi alueella on tehty tavanomaista enemmän paalutustyötä saviperäisen maan vuoksi. Rannan ja asuntojen väliin rakennetaan parikymmentä metriä syvä ja leveä maansisäinen salpaseinä, joka pitää maan liikkeen kurissa”, kertoo Somervuo.

Arabianrannan suunnittelun lähtökohtien mukaan kuulunut se, että Arabianrantaan halutaan tilavia ja laadukkaita kerrostaloasuntoja. Keskimääräinen asuntojen koko onkin noin 70 neliömetriä. Kaupunki järjestää alueella tontinluovutuskilpailut, jotta rakentamisen laatu saadaan nostettua niin korkeaksi kuin mahdollista.

”Asemakaavassa tulee esiin alueen historia ja luonnonläheisyys. Talot on sijoitettu niin, että mahdollisimman monesta asunnosta on merinäköala. Merelle avautuvat yhteispihatkin ovat tärkeitä. Sormimaisittain ryhmiteltyihin taloriveihin saadaan vaihtelua rannassa olevilla pistetaloililla. Kaupunkisuunnitteluvirastossa aluetta ovat suunnitelleet arkkitehdit **Mikael Sundman** ja **Pekka Pakkala**. Kun alue on valmis, siellä on noin 7 500 asukasta, 5 000 työntekijää ja 6 000 opiskelijaa”, luettelee Somervuo ja lisää:

”Alueesta halutaan Pohjoismaiden merkittävien kulttuurin, muotoilun ja median keskittymä. Sille on hyvät edellytykset, onhan alueella teknologia- ja designyrityksiä, ja lisää on tulossa. Alan opetustakin annetaan alueella esimerkiksi ruotsinkielisessä korkeakoulussa Arcadassa ja Helsingin tekniikan alan oppilaitoksessa. Laajaa yhteistyötä on haluttu turvata perustamalla kehitysyhtiö Art and Design City Helsinki Oy.”

Yhteistyöstä kertoo myös kaikille avoin Aralis-kirjastokeskus, joka kätkee seinänsä sisälle Helsingin kaupunginkirjaston alaisen Arabianrannan kirjaston lisäksi kolme alueen oppilaitoksiin liittyvää taidekirjastoa: Taideteollisen korkeakoulun kirjaston, Pop & Jazz Konservatorion kirjaston sekä Stadian kulttuurialan kirjastopalvelut. Kirjastokeskuksessakin hyödynnetään uusinta tekniikkaa: siellä on esimerkiksi langaton tiedonsiirtojärjestelmä.

Harvinainen palvelumalli

Keskeisessä roolissa Arabianrannassa on myös paikallinen palveluyhtiö Arabian Palvelu Oy. Se rakennuttaa, hallinnoi ja ylläpitää pysäköintialueita, tietoverkkoa, yhteispihoja ja kerhotiloja.

”Palveluyhtiön käyttö näin moninaisissa tehtävissä on harvinaista. Meille tulee paljon yhteydenottoja asiasta. Erityistä kiinnostusta herättävät alueen tietoverkkoratkaisut. Jokaisessa asunnossa on esimerkiksi kaapeliyhteys, joka kuuluu asunnon hintaan ja jonka ylläpito sisältyy hoitovastikkeeseen. Pihassa olevia lämpötilppia voi ohjelmoida sisältä. Ulkoovien yhteiset lukitusjärjestelmät ovat myös mahdollisia”, kertoo Somervuo esimerkkejä uuden tekniikan sovelluksista.

Somervuon mukaan yksi Arabianrannan valteista on sijainti Helsingin syntysijoilla. Hänen mielestään historiaa voitaisiin hyödyntää alueella enemmänkin. Nyt Arabianrannassa tai sen tuntumassa toimii kolme museota: Voimalamuseo, Tekniikan museo ja Arabian museo.

Rappukäytävästä voimapaikka

Arabianrannassa tullaan näkemään paljon julkista taidetta, sillä kaupunki on velvoittanut rakennuttajat käyttämään 1–2 prosenttia rakennuskustannuksista taiteeseen. Alueella on jo viitisenkymmentä taideteosta, mikä on noin kolmannes suunnitellusta määrästä. Taiteesta on vastannut vuodesta 2000 alkaen taidekoordinaattori **Tuula Isohanni** kaupungin ja Taideteollisen korkeakoulun yhteistyön tulokse-

Arabianrannan kirjasto on rakennettu Arabian tehtaan sisäpihalle. Viereisiin kunnostettuihin tehdastiloihin on sijoitettu kolme taidekirjastoa.

Kuva Kimmo Brandt

na. Hän muun muassa kuuluu tonttikilpailujen arvostelulautakuntaan.

”Vastaavaa koordinaattoria ei liene koko maailmassa. Itselläni on arkkitehtitausta, joten tutkin piirustuksista rakennuksen ja arkkitehdin tyylä ja yritän löytää henkeen sopivat taiteilijat. Ehdotan rakennuttajille ja arkkitehteille muutamia, ehkä eri alojenkin, taiteilijoita”, kertoo Isohanni ja lisää:

”Täällä taide ei ole vain lopputulos, vaan se tuo uudella tavalla kaavoittajat, rakennuttajat, arkkitehdit ja taiteilijat vuoropuheluun. Taidekoordinaattori auttaa heitä yhtä lailla taide-esteiden kuljetusten ja säilytysten järjestämisessä kuin yhteisen kielen löytämisessä.”

Arabianrannassa taide otetaan mukaan monenlaisen rakentamiseen. Kun esimerkiksi taloyhtiön pihalle piti olosuhteiden pakosta sijoittaa muuntaja, peitettiin se näkyvistä taideterassilla. Isohanni on nostanut Arabianrannan taiteelliseksi teemaksi porraskäytävätaiteen.

”Porraskäytävät ovat usein samanlaisia standardikaiteineen ja -portaineen. Taiteella porraskäytävistä saadaan yksilöllisiä, mikä helpottaa paikan tunnistamista ja juurruttaa ihmisiä ympäristöönsä. Arkipuheessa kuulee jo taiteeseen viittaavia ilmauksia, kuten ’asun ratas-talossa’. On myös niin, etteivät kaikki pysty ostamaan taidetta kotiin, joten on hyvä, kun sitä on kuitenkin lähellä porraskäytävässä ja pihapiirissä.”

Kuva Jussi Tränen

Taidekoordinaattori on saanut asukkailta hyvää palautetta taiteesta. ”Taide on ollut ratkaisevassa asemassa asukkaiden valitessa asuinalueitaan. He kehuvat, että taide antaa ympäristölle yksilöllisen ilmeen ja huolitellun kuvan sekä ehkä auttaa asunnon hintoja säilymään.”

Isohanni iloitsee siitä, että Arabianrannassa uusiokäytetään vanhoja tehdastiloja ja hyödynnetään taiteessa kierrätysmateriaaleja.

”On tärkeää, että arkiympäristöä säilytetään. Ajatellaanpa vaikka sitä, miltä iäkkäistä ihmisistä tuntuu, kun kaikki katoaa ympäriltä. Voimme ylläpitää arjen aikakerrostumia esimerkiksi hyödyntämällä vanhojen astioiden palasia taideteoksissa. Ne luovat samanikäisille puheenaiheita ja tarjoavat vanhemmille sekä isovanhemmille oivan lähtökohdan kertoa jälkeläisille vanhoista asioista. Toivon, että tuleville polville välittyy sanoma, että välitämme ympäristöstämme käyttämällä kierrätysmateriaaleja, ettemme aina tarvitse uutta.”

Tuula Isohanni kertoo korostaneensa taiteilijoille arjen merkitystä, koska se kuuluu elämään, ja varsinkin tehdasalueen elämään.

”Taide tulee tänne arjen keskelle eikä sen tarvitse olla mielestäni mitenkään erityisen juhlaista. Jo 1950-luvulla Arabian tehtaan suunnittelijat pitivät ohjenuoranaan sitä, että arkiseneetkin ovat taidetta, ja kyllä esimerkiksi **Kaj Franckin** astiat ovat todella kestäneet aikaa.

”Miksei porraskäytävä voisi olla asukkaiden tärkeä kohtaamis- ja voimapaikka, joka tarjoaa esteettisiäkin elämyksiä? Stig Baumgartner on huomionnut tässä teoksessaan Sukulaissuhteita kaiken ikäiset ja pituiset katsojat”, toteaa taidekoordinaattori Tuula Isohanni Toini Muonan katu 3 C:n porraskäytävässä.

Kuva Kimmo Brandt

Jyrki Bullerin ja Tuomas Tuokon suunnittelemat ja Siemensin valmistamat piharasiakotelot toimivat myös valaisimina. Lämmitysjärjestelmää voi ohjata asunnoista.

Kuva Hannu Aaltonen

Taiteilija Hannu Aaltonen on käyttänyt opiskelija-asuntoalan sijoitetussa Arboretum-teoksessaan taidelasitehtaan vanhoja valurautamuotteja.

Miksei siis tätä asuinalueettakin voitaisi arvostaa vielä sadan vuoden päästä?”

Useimmista taideteoksista on päätetty niin varhaisessa vaiheessa, etteivät asukkaat ole päässeet vaikuttamaan lopputulokseen, mutta poikkeuksiakin on. Esimerkiksi senioritalo Loppukirin asukkaat ovat halunneet ikuistaa ajatuksiaan keramiikkapaloihin, joita kiinnitetään talon julkisivuun.

Asunto-osakeyhtiö Helsingin Arabianvillat on puolestaan valinnut taidemuodokseen yhteisötaiteen. Asukkaat muotoilevat savesta astiaston yhteisiin saunatiloihinsa kahden taiteilijan kanssa. Kunkin talon pihalle istutettavan nimikkopuun ominaisuuksia tuodaan esille käytävien seinämaalauksissa ja asuntojen ulko-oviin kiinnitettävissä kuvissa.

Arabianrannan taide on esisijaisesti asukkaiden ilo, mutta myös ulkopuoliset toivotetaan tervetulleeksi tutustumaan teoksiin. Isohanni kaavailee alueelle taidepolkua, jota kulkemalla saisi kokonaiskuvan alueen teoksista. Niistä on tarkoitus koota tieto- ja kuvapitoinen vihkonen. ”Taidepolku kannattaa toteuttaa vasta sitten kun kaikki teokset ovat paikallaan, joten joudumme vielä odottamaan muutaman vuoden”, Isohanni toteaa.

Tiina Kotka ■

Kuva Kimmo Brandt

Eduskunta tutuksi

Kaipaatko tietoa siitä miten valtion budjetti syntyy, millaista on lainsäädäntötyö tai mitä tarkoittaa täysistunto? Eduskunnan tehtäviin voi tutustua Mannerheimintien ja Arkadiankadun kulmassa sijaitsevassa kansalaisinfossa.

Uudessa lisärakennuksessa sijaitseva infopiste on avoinna kaikille. Esitemateriaalin lisäksi kansalaisinfossa tietoa saa eduskunnan tiedotuksen henkilökunnalta.

”Tämä tila on ainoa osa lisärakennuksesta, joka on avoinna yleisölle. Sen sijaan eduskuntatalossa järjestetään opaskierroksia normaaliin tapaan. Kesäaikana niitä on yleensä keran päivässä, mutta tänä kesänä määrää lisätään. MM-kisojen aikana opastuksia järjestetään peräti kolmesti päivässä”, kertoo tiedottaja **Anna-Kaisa Itkonen**, jonka vastuualueeseen kansalaisinfo kuuluu.

Kansalaisinfossa onkin valmistauduttu vilkkaaseen kesään. Kaikki esitemateriaalit on

uusittu ja henkilökunta on valmiina palvelemaan myös ulkomaisia kävijöitä.

”Useissa maissa parlamentit eivät ole avoinna yleisölle”, toteaa Anna-Kaisa Itkonen ja jatkaa, että eduskunnassa toivotaankin kesän kisavieraiden löytävän kansalaisinfon. Tähän saakka kävijöitä on riittänyt noin sata henkilöä päivässä. Kolmen ensimmäisen kuukauden aikana kävijöitä oli yhteensä 18 500. Parhaiten paikalle ovat löytäneet koululuokat. Toistaiseksi kansalaisinfosta on kysytty enimmäkseen täysistuntolistoilla olevia asioita, mutta asiakkaita kiinnostavat myös kansanedustajille maksettavat palkkiot.

Lisärakennuksessa on neuvonnan ja kahvion lisäksi pieni sali. Siellä kansanedustajat järjestävät tapaamisiaan sekä yleisön että omien sidosryhmiensä kanssa. Istuntoaikana tilaisuuksia on järjestetty ahkerasti. Samassa tilassa voi, silloin kun se on vapaana, seurata eduskunnasta kertovaa videoesitystä. Asiakkailta

on valittavanaan kuusi kieliversiota viidestä aiheesta, joissa esitellään taloa, sen historiaa ja eduskunnan merkitystä.

Kahviossa on myynnissä myös pieni valikoima ”matkamuistoja”. Sieltä voi hankkia tuliaisiksi Eduskunta-kahvia tai käsintehtyjä suklaakonvehteja, joissa on eduskunnan logo.

Uusinta uutta on koululaisia varten kehitetty Lainsäätäjät-peli, jota voi toistaiseksi käydä pelaamassa ainoastaan kansalaisinfon videotilassa. Tulevaisuudessa siitä aiotaan tehdä myös nettiversio, jolloin siihen pystyy tutustumaan isompiin joukko. Peliin tarvitaan minimissään kolme osallistujaa. Pelaamalla oppii kuinka laki syntyy ja mitä kansanedustajan päivään kuuluu. Tarjolla on viisi erilaista hallituksen esitystä, joista pelaajat valitsevat yhden. Peli on tarkoitettu yläasteikäisille ja sitä vanhemmille.

Kansalaisinfon palveluihin kuuluu lisäksi kuusi nettipäätettä, jotka ovat maksuttomasti kaikkien käytössä.

Kansalaisinfon odotetaan vilkasta kesää. Anna-Kaisa Itkonen ja muut eduskunnan tiedottajat ovat valmiina vastaamaan eduskuntaa koskeviin kysymyksiin.

Samassa tilassa palvelee lisäksi ulkoministeriön Eurooppa-tiedotus. Sieltä kysytään tällä hetkellä pääasiallisesti uudesta perustuslaista. Opiskelijoita kiinnostavat muualle muuttamiseen liittyvät tiedot. Kysymyksiin vastataan myös sähköpostilla. Eurooppa-tiedotuksenkin julkaisut ovat maksuttomia.

Kansalaisinfon on helppo löytää, sillä se sijaitsee katutasossa. Sisäänkäynti on Arkadiankadun puoleiselta pihalta. Toimipiste on avoinna maanantaista torstaihin kello 10–18 ja perjantaisin kello 10–16. Lisätietoja saa www.eduskunta.fi ja www.eurooppa-tiedotus.fi -nettisivuilta.

Leena Seitola ■

Kampin bussiterminaali avautuu

Kampin bussiterminaalin sekä Kampin keskuksen kauppajen ovet aukesivat yleisölle 2. kesäkuuta. Sunnuntaihin 5. kesäkuuta asti on joukkoliikenneterminaalisissa avoimet ovet, jolloin voi tutustua terminaalin toimintaan ja tiloihin. Paikalla on oppaita, joilta voi kysyä neuvoa.

Terminaalissa matkustajia palvelee lipunmyynti- ja informaatiopiste. Esteettömään kulkuun terminaalisissa on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kampin terminaalin valmistuminen aiheuttaa pysäkki- ja reittimuutoksia Helsingin sisäisillä linjoilla. Yhteys Annankadulta Urho Kekkosen kadulle katkeaa Kampin keskuksen ra-

kennustöiden vuoksi ainakin kesän ajaksi. Linjat 18, 55, 65A ja 66A siirtyvät ajamaan Urho Kekkosen kadun sijasta Kansakoulukatua molempiin suuntiin. Reittimuutos ei aiheuta muutoksia linjojen pysäkeissä.

Linja 15A ei enää poikkea Kampin metroasemalle matkalla Länsiterminaalista Elielin-aukiolle, vaan linjalle tulee uusi pysäkki Eteläiselle Rautatienkadulle. Samaa uutta pysäkkiä käyttävät jatkossa myös linjat 24 ja 21V. Samalla linja 24 Hietaniemenkadun pysäkki (Erottajalle päin ajettaessa) poistuu.

Länsiväylää kulkevat Espoon bussilinjat 102–166 siirtyvät Kamppiin sunnuntaina 5. kesäkuuta. Espoon bussien terminaaliin tullaan joko Mannerheimintien suunnasta, suoraan katusatosta tai liukuportaita pitkin Kampin metroasemalta. Oikean bussien löytämistä helpottavat sähköiset näytöt, joissa on näkyvissä 30 seuraavan bussien lähtöajat ja -paikat. Osa Espoon busseista lähtee edelleen Elielinaukiolta

ja Runeberginkadulta. U-linjojen pääte pysäkit sijaitsevat 6. kesäkuuta alkaen joukkoliikenteen terminaalisissa, joka on kerrosta alempana.

Kaukoliikenteen bussit

Helsingin uusi linja-autoasema, jolta kaukoliikenteen bussit lähtevät, sijaitsee Kampin terminaalisissa kerrosta alempana kuin Espoon bussien lähtötaso. Metrosta linja-autoasemalle tulleiden on noustava ensin liukuportaita ylös Kampin terminaaliin ja sen jälkeen laskeuduttava toisia liukuportaita kerros alaspäin.

Kaukoliikenteen ja YTV:n lippuja myyvä Helsingin matkakeskus sijaitsee metron liukuportaiden välittömässä läheisyydessä Kampin terminaalisissa. Matkakeskuksen aukioloajat noudattavat terminaalisissa sijaitsevien myymälöiden aukioloaika.

• Lisätietoja www.hkl.fi ja www.ytv.fi -nettisivuilta.

Kuva Helsingin kaupungin kuvapankki / Pertti Nisosen, kuvassa Kampin kaukoliikenteen terminaali.

Historiallinen maauimala kunnostettiin

Kumpulan maauimalassa päästään tänä kesänä polskimaan kaksi vuotta kestäneen peruskorjauksen jälkeen. Uimala kunnostettiin alkuperäistä olympiavuoden 1952 ilmettä kunnioittaen.

Suurimmat muutokset tehtiin sisätiloihin. Kun esimerkiksi miesten sekä naisten suihku- ja pukuhuonetilat olivat aiemmin samassa rakennuksessa kahdessa kerroksessa, ovat ne nykyään eri rakennuksissa yhdessä tasossa. Muutoksella on huomioitu liikuntaesteiset. Heille on myös saatu hyppytornin lähelle invanostin ja kahvilarakennukseen oma vessa.

Suuri allas on maalattu mahdollisimman paljon alkuperäistä turkoosinvihreää väriä muistuttavaksi. Lisäksi altaan huoltokäytävän puoleiseen seinään on palautettu ikkunat. Altaan toiselle laidalle ja hyppytorniin on asennettu kaiteet.

”Kaikki muutostyöt on tehty Museoviraston kantaa kuunnellen. Virasto oli sitä mieltä, ettei allasta saa laatoittaa, koska se ei olisi alkuperäisen ilmeen mukaista. Eri vaihtoehdoista valittiin lopulta uuden altaan valaminen vanhojen mittojen mukaan. Ainoastaan korkean hyppytornin edestä altaan pohjaa syvennettiin puoli metriä nykyvaatimusten vuoksi”, kertoo liikuntaviraston hankesuunnittelija **Ulla Vellamo**.

Maaumala on avoinna elokuun loppuun saakka. Muuna aikana on avoinna vain voimailusali, jota käyttävät lähialueen urheiluseurat.

”Maaumalassa on keskimäärin sata tuhatta kävijää kesäkauden aikana, ja jopa 130 000 parhaimpina kesinä. Kumpula koetaan kotoiseksi ja idylliseksi pienuutensa ja rauhallisuutensa vuoksi. Paikka onkin erityisesti lapsiperheiden suosiossa. Aamulla tänne kävelee paikallisia aamutakeissaan aamu-uinnille”, kertoo laitospäällikkö **Pasi Laakso** liikuntavirastosta.

Kumpulan maauimalassa on yhä aiempien vuosien tapaan leikkialue, pomppulinna, koripallo- ja lentopallokenttä sekä voimailu- ja shakinpelupaikka.

Suomen kolmanneksi vanhin

Kumpulan maauimalan peruskorjaustyön toteutti HKR-Rakennuttaja liikuntaviraston tilauksesta. Perusparannuksen pääsuunnittelija on Siren Arkkitehdit. Rakennuskustannukset

ovat lähes 5,5 miljoonaa euroa, joista 370 000 euroa maksaa opetusministeriö.

Nyt kun Kumpulan maauimalan rakennustyöt on saatu päätökseen, on kaikki olympiarakennukset korjattu. Niistä on myös tehty tarkat historialliset selvitykset. Kumpulan maauimalasta selvityksen teki arkkitehti **Sari Viertiö**.

Maaumala rakennettiin vuoden 1952 olympialaisia varten olympiarakennustoimiston ti-

laamana. Helsingin kaupunki rakennutti pari vuotta myöhemmin yleisökäyttöön tarkoitettu pukuhuone- ja suihkutilat. Uimalan ovat suunnitelleet arkkitehdit **Pauli Salomaa**, **Teuvo Lindfors** ja **Osmo Sipari**.

Kumpulan maauimala on Suomen kolmanneksi vanhin ratamaauimala. Vanhin on vuonna 1947 valmistunut Helsingin Uimastadion.

Tiina Kotka ■

● Kumpulan maauimala, Allastie, 00560 Helsinki. Avoinna ma–la klo 6.30–20 (ke klo 12–20) ja su klo 9–20, avoinna 28.8. saakka. Puh. 794 154. Nettiosoite on www.hel.fi/liv/lajit/kumpula.html. Kertamaksu 3/1,5€.

■ **Kumpulan maauimala on kunnostettu alkuperäistä 1950-luvun ilmettä kunnioittaen.**

Kuva Helsingin kaupunginmuseo/Jalmar Aarnio

Kaupunki kisakuntoon

Yleisurheilun MM-kilpailut 6.–14. elokuuta tuovat Helsinkiin 3000 huippu-urheilijaa ja saman verran mediaväkeä. Kisat ovat suurin Suomessa koskaan järjestetty urheilutapahtuma. Koko joukko ihmisiä kaupungin virastoista on ahertanut kisavalmistelujen kimpussa jo hyvän aikaa. Helsingin pitää olla edustuskunnossa, kun vieraat saapuvat.

Keskeisessä asemassa on liikuntavirasto, joka on jo pitkään remontoanut liikuntapaikkoja kisojen käyttöön. Rakennusviraston väki kunnostaa ja siistii kaupunkia utterasti. Kisojen näkyvin tapahtumapaikka Olympiastadionin ympäristö ehostetaan ja saman tien myös Paa-vo Nurmen patsaan jalustassa olevat painamat korjataan.

”Maratoonareita varten kunnostetaan katuja, jotta askel sujuu sutjakammin. Maratonreitin joitakin katuosuuksia asfaltoidaan, ja myös katukiveyksiä ja töyssyjä korjataan”, **Virpi Vermilä** rakennusvirastosta kertoo. Virasto vastaa myös maratonreitin tilapäisistä liikennejärjestelyistä ja tarvittavista muutostöistä.

Puistoja ja kukkaistutuksia siistitään tavalista useammin maratonreittien varsilla ja siellä missä turistikin liikkuvat. Myös Stadionin ja

yleensäkin ydinkeskustan alueella tehostetaan puhtaanapitoa. Töölönlahden ja Auroran kentän välinen alue saa kukkaistutukset juhlavuoden 2000 tapaan.

Turisti ei jää pulaan

Matkailuväki on pitänyt markkinoinnissaan ja muun muassa alan messuilla kisoja vahvasti esillä. Maratonreitin kartan yhteyteen matkailutoimisto tuottaa esittelymateriaalia reitin varrella olevista kohteista. Median edustajille järjestetään oheisohjelmana Olympiakierros vuoden 1952 hengessä.

”Kaikki työntekijät ja Helsinki Helpit saavat MM 2005 -teemaan liittyvän koulutuksen. Lisäksi koulutamme kisojen noin 3 000 vapaaehtoista, jotta he hallitsevat perustiedot Helsingistä ja tietävät mistä hakea lisätieto. Helsinki Helpit partioivat kisojen aikana vapaaehtoisten pareina”, matkailutoimiston **Tuulikki Becker** esittelee.

”Kisat vaikuttavat varmasti myönteisesti Helsingin matkailuun pitemmänkin aikaa, sillä kaupunki välittyy tv:n kisälähetyksen ja muun median kautta miljoonien ihmisten nähtäville.”

Tehokasta mediapalvelua

Matkailutoimisto, liikuntavirasto ja kaupunginkanslian tiedustustoimisto pystyttävät kisojen ajaksi infopisteen Kisahallissa toimivaan mediakeskukseen. Paikalla ollaan aamusta iltaan ja kamassa kaikkea mahdollista Helsinki-tietoa.

Tiedustustoimisto on yhdessä liikuntaviraston kanssa isännöinyt kisa kaupunkiin tutustuvia ulkomaisia urheilutoimittajaryhmiä jo viime syksystä lähtien.

”Toimittajille on esitelty helsinkiläisten liikuntamahdollisuuksia. Heitä on viety myös pilkille ja sauvakävelylle”, tiedustustoimiston **Kristina Niklander** kertoo. Mediaväkeä on käynyt Kiinasta ja Japanista asti.

Liikenne sujumaan

Kaupungin liikennelaitos HKL tarjoaa kisojen aikana yhden, kolmen ja viiden päivän matkailijalippuja 25 prosentin alennuksella. Lippuja on tarkoitettu myydä myös kisa-alueilla. HKL satsaa matkanteon sujuvuuteen myös lisäämällä liikennettä: Stadionin ohi ajavat raitiolinjat siirtyvät tiheämpiin syysaikatauluihin

normaalia aikaisemmin ja vilkkaimmille reiteille tulee ylimääräisiä vuoroja. Yhteistyössä kisaorganisaation kanssa HKL järjestää ”parkkibussi-yhteyden” Messukeskuksen ja Stadionin välille, sillä pysäköinti keskitetään Messukeskuksen pysäköintipaikalle.

”Panostamme viestintään, jotta kaupunkilaiset ja kisavieraat ymmärtävät välttää henkilöautolla liikkumista keskustassa. Maratonit ja kävelyt aiheuttavat runsaasti poikkeusreittejä, joista myös tarvitaan tehostettua tiedotusta”, HKL:n viestintäpäällikkö **Leena Rautanen-Saari** kertoo.

Kestävän kehityksen kisat

MM-kisojen järjestäjät laativat kisoille oman ympäristöohjelman. Kaupunki on mukana ECO-mass-hankkeessa, jonka lopputuloksena syntyy myös ekotehokkaan massatapahtuman käsikirja. Siihen kootaan yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten kisojen ympäristövaikutuksia vähennettiin ja mitä parannettavaa jäi. Käsikirjaa voidaan hyödyntää tulevissa suurapahtumissa eri puolilla maailmaa.

Pirkko Repo ■

Mennään metsään

Helsingiläinen arvostaa liikkumista lähimetsässään, ja hänellä on mistä valita.

Helsingin rajojen sisäpuolella on 3 700 hehtaaria kaupungin omistamaa metsää. Lisäksi Helsinki omistaa yli 6 000 hehtaaria metsää muiden kuntien alueella, kuten Espoon Nuukiossa, Sipoossa ja Vihdissä. Kaikkiaan erilaiset viheralueet – metsien lisäksi pellot, niityt ja puistot – kattavat kolmanneksen Helsingin 186 neliökilometrin maapinta-alasta.

Kaupunkialueen metsät ovat enimmäkseen taajama- ja puistometsiä, jotka palvelevat ennen kaikkea asukkaiden virkistys- ja ulkoilualueina. Suurimmat yhtenäiset metsäalueet sijaitsevat Keskuspuistossa, Viikissä, Kivikossa, Laajasalossa, Mustavuorella, Uutelassa sekä Munkkiniemen–Talin -seudulla.

Pääkaupungin metsien puusto on melko vanhaa. Ikkäimpiä, yli 120-vuotiaita metsiä löytyy muun muassa Laaksosta, Laajasalosta ja Kivikosta. Tuore kangas on yleisin kasvupaikkatyyppejä Helsingin metsissä. Rannoilta löytyy myös paljon kuivia kangasmetsiä. Lajirunsaus on suurinta rehevissä lehdossa.

Helsingiläinen käyttää lähimetsiä pääasiassa kävelyyn tai lenkkeilyyn ja luonnon tarkkailuun. Marjastajilla ja sienestäjillä on omat mielimaastonsa, pyöräilijöillä reittinsä. Lapsille hoidettua puistoa villimpi metsäluonto tarjoaa tilaa mielikuvitusta kutkuttaville leikeille. Harvinaisten lajien bongailu on harvojen herkkua, vaikka sekin Helsingissä onnistuu – tärkeintä kaupunkilaiselle on kuitenkin arkielämä.

Rakentaminen on nakertanut pala palalta Helsingin vihreää omaisuutta. Tulevaisuuden maankäytön suunnittelussa laajat viheralueet pyritään säilyttämään mahdollisimman yhtenäisinä. Helsingin yleiskaavakartassa kaupunkia halkovat säteittäiset ”vihersormet” saaristosta pohjoisiin aarnimetsiin. Näiden on tarkoitus toimia luonnon monimuotoisuutta ylläpitävinä ekologisina käytävinä.

Aarnialueita ja lähimetsiköitä

Kaupungin ”vihersormista” merkittävin, tuhannen hehtaarin laajuinen Keskuspuisto ulottuu kymmenen kilometrin matkan Töölönlahdelta pohjoiseen Vantaan rajalle. Keskuspuistoon kuuluu neljä luonnonsuojelualuetta Pitkäkosken ja Ruutinkosken lehdosta Haltialan aarnialueeseen ja Niskalan puulajipuistoon.

Uutela Vuosaarella edustaa monipuolisia etelärannikon luonnonympäristöjä. Maisemat vaihtelevat komeista kalliomänniköistä Särkänniemen luonnonsuojelun alueen eksoottisiin laguunilehtoihin. Vanhankaupunginlahden itäpuolella rantaruovikot ja kosteat tervaleppämetsät vuorottelevat kallioiden, havumetsien ja peltojen kanssa. Vastapäätä Kivinokan yli kilometrin pituisella metsäisellä niemellä, syväällä aarnioituvassa kuusikossa elää lukuisia metsälintulajeja, kuten sirittäjiä, peukaloisia ja laulurastaita.

Helsingissä on myös asutuksen lomassa runsaasti pieniä ja pirstaleisia metsiköitä, joista helposti tulee kuluneita ja roskaisia. Asukkaille nekin ovat usein tärkeitä virkistyslähteitä. Pääkaupunkiseudulla tehdyn tutkimuksen mukaan asuinalueen ihmisten mielipaiikat ovat useimmiten lähipuistoja, metsiköitä tai ranta-alueita. Mieluisilla luontopaikoilla on merkitystä mielialan ja elimistön elpymisen kannalta, osoitetaan viherympäristöjen terveysvaikutuksia koskevissa tutkimuksissa. Luonto, myös kaupunkiluonto, auttaa ihmistä toipumaan stressistä, ärtyneisyydestä ja ahdistuneisuudesta.

Kaupunki metsänhoitajana

Helsinki on omistanut ja hoitanut metsiä 1800-luvulta lähtien. Ensimmäinen kaupunginmetsänhoitaja aloitti virassaan vuonna 1944. Kau-

puingin metsiä ovat koetelleet myrskyt ja kuivuus, pula-ajan hätähakkuut, ilman epäpuhtaudet ja suuresta väkimäärästä juontuva kova kulutus. Puuston historia on ihmiseen verrattuna huomattavan pitkä ja niinpä täällä yhä vaikuttavat vuoden 1890 elokuisen myrskyn tuhot: tuolloin kaatui runsaasti etenkin kuusimetsää. Parin vuoden takaiset kuivat kesät verottivat varsinkin saariston arkoja metsiä. Pihlajasaarissa metsänhoitotyöt jatkuvat vielä ensi kesänä.

”Jo 1940-luvulla alettiin puhua maisemallisista ja puustonäkökohdista, metsässä elävien lintujen ja muiden eläimien hyvinvoinnista ja luonnonsuojelusta. Ensimmäinen kaupunginmetsänhoitaja sanoikin, että ammattilaiselle tarjoutuu tilaisuus tuoda esille ja luoda kauneusarvoja, hän voi ja hänen tuleekin kirveellään sekä runoilla että säveltää”, kertoo metsäsuunnittelija Tauno Immonen.

Tauno Immonen tuntee perusteellisesti Helsingin metsät ja niiden hoidon pulmat. Hän aloitti vuonna 1968 työt kiinteistöviraston metsäosastolla, joka myöhemmin siirtyi rakennusvirastoon ja yhdistyi nykyiseen katu- ja puisto-osastoon. Metsien hoidossa perspektiivin pituudella on merkitystä enemmän kuin monessa muussa ammatissa. ”Kun tehdään metsänhoitoa koskevia ratkaisuja, tarkastellaan jopa sadan vuoden ajanjaksoa. Asukas katselee metsää sittenkin aika lyhyellä aikavälillä, ehkä parinkymmenen vuoden perspektiivissä”, Immonen toteaa.

Uudistustarpeet kasautuvat

Taajamametsien on tarkoitus olla mahdollisimman luonnonmukaisia, mutta ei täysin luonnontilaisia. Osa asukkaista ei halua, että metsäksi miellettyjä alueita hoidetaan lainkaan, osa taas toivoo puistomaista metsäympäristöä, jos-

Ruutinkosken seutua Keskuspuiston pohjoisosassa.

ta aluskasvillisuus on raivattu pois. ”Yleisesti ottaen kaupunkilaiset arvostavat sitä, että metsissä pystyy kulkemaan kunnolla”, Immonen sanoo. Metsäluonnon monipuolisuuden vaalimiseksi metsiin jätetään myös lahoppua ja tiheikköjä.

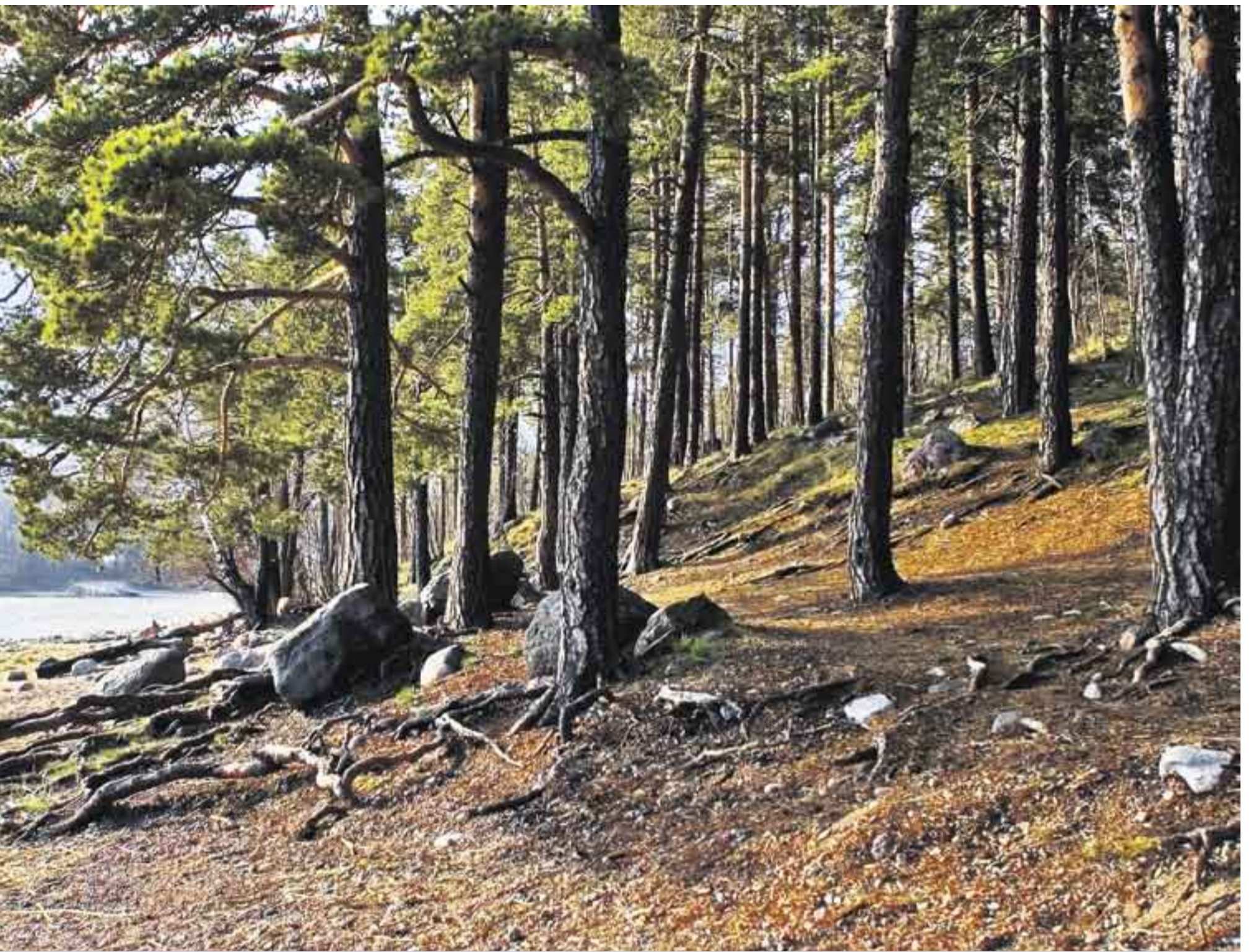
Jos metsiä uudistettaisiin taloudellisen kiertokäytön mukaan, käsittelyssä olisivat jo 70-vuotiaat kuusikot. Mutta asukkaat arvostavat järeitä, vanhoja metsiä ja niinpä kiertoaikaa on harkiten pidennetty.

”Metsien ikärakenne täytyy kuitenkin säilyttää sellaisena, että ne pysyvät monimuotoisina ja elävinä. Hoidon tavoitteena on huolehtia metsien elinvoimaisuudesta ja jatkuvuudesta. On tärkeää, että puiden latvuksilla ja juuristolla on riittävästi kasvutilaa ja että puulajit ovat oikeilla kasvupaikoilla. Huonokuntoiset puut ovat erityisen alttiita tuulille ja myrskyille.”

Asukkaiden toiveiden kunnioittaminen on vähitellen johtanut metsien uudistamistarpeiden kasautumiseen. Suuria paineita alkaa olla esimerkiksi Keskuspuistossa, Immonen mainitsee. Käytännössä uudistaminen tarkoittaa lisääntyviä hakkuita. ”Metsä on kuusivaltaista ja se alkaa olla iäkästä. Kuusihan alkaa heikentyä jo alle sata vuotiaana. Mänty on kestävämpää. Keskuspuistossa puulajeja tullaankin vaihtamaan osittain mäntyyn ja lehtipuihin.”

Itselleen erityisen mieluisina metsäalueina Immonen mainitsee ohittamattoman Keskuspuiston lisäksi muun muassa Seurasaaressa, jossa vanhaa, kaunista metsää on uudistettu hyvin pienipiirteisesti, rakennusviraston omalla ”reikämenetelmällä”.

”Myös esimerkiksi Munkkivuoren–Talin-alueella on onnistuneesti hoidettua, ikärakenteeltaan monipuolista metsää, jossa näky-

Munkkiniemen rantametsikköä.

vät pitkäaikaisen hoidon tulokset. Uutelassa istutettiin 40 vuotta sitten tervaleppää pellolle ja seuraan mielenkiinnolla, miten sinne on palautumassa lehdon kasvillisuus.”

Vuorovaikutteista suunnittelua

Tauno Immonen tuntee pitkältä ajalta helsinkiläisten lämpimän suhteen lähimetsiinsä vedettyään satoja asukastapaamisia ja maastokäyntejä.

”Asukasysteistyötä on tehty metsäosaston perustamisesta lähtien, mutta 1990-luvun alusta lähtien vuorovaikuttaminen asukkaiden kanssa tuli järjestelmällisenä osana suunnitteluprosessiin jo sen alkuvaiheessa”, Immonen sanoo. ”Helsingissä on tehty luonnonhoitosuunnitelmat yli 40 alueelle yhteistyössä asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa.”

Alueittaisiin luonnonhoitosuunnitelmiin sisältyy muitakin luonnonalueita kuin metsiä, ei kuitenkaan puistoja, joille on omat hoitosuunnitelmansa. Rakennusvirastossa on käynnistynyt koko Helsinkiä koskevan luonnonhoidon strategian valmistelu, kertoo valmistelua vetävä metsäsuunnittelija **Tiina Saukkonen**. ”Tähän sisältyvät myös saariston ja ulkokuntien luonnonhoitoalueet eli kyse on kaikkien Helsingin omistamien metsien, niittyjen ja peltojen hoitotavoitteista.” Ensi vuoden puolella asukkaat saavat antaa palautetta suunnitelmista.

Rita Ekelund ■

Lisätietoja: www.hkr.hel.fi

Lähteitä: ● Metsäselvitys 2004. Helsingin metsien hoidon tilanearviointi ja tilaajatoimintojen kehittäminen. Helsingin kaupungin rakennusvirasto. ● Retkiopas Helsingin luontoon. Helsingin kaupungin ympäristökeskus 2000.

Huhtikuun iltavalossa kylpevä Suomen pääkaupunki Paloheinän täyttömäen laelta tarkasteltuna.

Kuva: Raoul Charpentier

”Metsän seinä on vain vihreä ovi.” (Risto Rasa)

Maltillisesti muuttuen kohti uusia haasteita

Sovitteleva, maltillinen, joustava, järjestelmällinen, vahva talousmies ovat määreitä, joita Jussi Pajunesta kuulee käytettävän. Kaupungin työntekijät muistavat hänet etenkin organisaatiokomitean puheenjohtajana, joka ripeästi ja systemaattisesti veti läpi suuret uudistukset muun muassa sosiaali- ja terveysvirastoissa. Itse hän on todennut, ettei ole äärimmäisyysihminen missään asiassa. Mäntsematta ovat jääneet hienotunteisen kohtelias käytös ja kokonaiskuva pehmentävä rento huumorintaju. Kevyitä humoristisia heittoja saattaa kasvojen levyinen, lämmin hymy, joka saa ruskeat silmät tuikkimaan.

Pajunen syntyi yrittäjäsukuun, jolloin ammatinvalinta ennen pitkää tuntui luonnolliselta, mutta hän sanoo myös peruskiinnostuksen yhteiskunnan toimintaa ja historiaa kohtaan syntyneen jo kouluaikoina. Yrittäjyyttä Pajunen on kuvannut kokonaisvaltaiseksi elämäntavaksi, jonka "perushyveitä ovat ahkeruus, oikeudenmukaisuus ja toisen ihmisen huomioonottaminen".

Kaupunginjohtajana Pajunen pitää vahvuutenaan laajaa kokemustaan yhteiskunnan eri sektoreilta. Kunnan toimiala on laaja ja Helsingillä on maan pääkaupunkina vielä omat erityiset velvoitteensa.

"Kaupungilla on osaava virkamieskunta niin kotimaisesti kuin kansainvälisesti vertaillen", kaupungin 38 000 työntekijän ylimmäksi johtajaksi valitti Pajunen arvioi.

Parantamisen varaa kaupungin toiminnoista varmasti löytyy, mutta Pajunen aikoo edetä maltillisesti. "Tämä on iso pursi, ei sitä käännellä kuin pikavenettä."

Elinkeinoelämän edustajilta kuulee aika ajoin tuskastuneita kannanottoja kaupungin johtamistavoista ja päätöksenteon hitaudesta. Sekä yrittäjänä että luottamushenkilönä toimineen Pajusen näköala on avarampi.

"Nopea päätöksenteko ei ole itseisarvo. Päätöksentekotapa pitää sovittaa ympäristöön. Yrityksissä on tässä suhteessa toisenlaiset olosuhteet kuin kuntasektorilla, jossa virkakoneiston lisäksi keskeisessä asemassa on luottamushenkilöorganisaatio."

Pajunen korostaa, että demokraattinen päätöksenteko vaatii aina aikansa. "Se on se hinta, joka demokratiasta maksetaan. Emme voi vain poimia kirsikoita."

Hallittua muutosta

Kaupunginjohtajan keskeisin tehtävä on kaupungin talouden ja vuosittaisen talousarvion valmistelun johtaminen. Pajunen korostaa kaupunginjohtajan asemaa Helsingin etujen puolustajana ja lenkinä luottamushenkilöiden ja kaupungin hallinnon välillä.

Helsingin lähivuosien kenties suurimpana haasteena Pajunen näkee väestörakenteen muuttumisen. Toisaalta ikääntyminen ja suurten ikäluokkien tulo eläkeikään ja toisaalta väestön monikulttuuristuminen tuovat mukanaan monenlaisia muutoksia ja paineita niin palvelujen tuotantoon kuin kaupunkilaisten arkielämään.

"Helsingin ja pääkaupunkiseudun väestörakenteen on muuttumassa samankaltaiseksi kuin muissa EU-maissa metropolialueilla, joissa merkittävä osa asukkaista on taustaltaan muunmaalaisia. Kansainvälistymisestä seuraa paljon hyvää, mutta myös lieveilmiöitä, joihin meidän on osattava varautua."

Maailma muuttuu, Pajunen toteaa. "Kaupungin on pyrittävä muuttumaan maailman mukana, mutta mieluummin jatkuvan muutoksen ja tasaisen kehityksen kuin kriisien kautta."

Seudullista yhteistyötä

Pajunen pitää nykyistä työnjakoa kuntien ja valtion välillä periaatteessa hyvänä. "Kaksiportainen hallintojärjestelmä on maailman mitta-kaavassa poikkeuksellisen moderni enkä missään

Helsingin uusi kaupunginjohtaja Jussi Pajunen, 50, on tehnyt pitkän ja näyttävän uran yritysjohtajana ja sen rinnalla nopeasti edenneen uran kunnallispolitiikassa. Julkisessa virassa hän ei ole aiemmin toiminut. "Perheyrittäjistä virkamieheksi on iso loikka, mutta kyllä siirtymää pehmentää 13–14 vuotta luottamushenkilönä", Kokoomuksen kaupunginvaltuutettuna ja kaupungin hallituksen puheenjohtajana vaikuttanut Pajunen toteaa.

tapauksessa kannata uusia seudullisia tai muita väliportaita. Kuntien välistä yhteistyötä sen sijaan pitää vahvistaa."

Hyvinvointipalvelujen tuottamisesta vastaavat suomalaisessa järjestelmässä nimenomaan kunnat. Viime vuosina keskustelu on vellonut kiihkeänä eri tavoista tuottaa palveluja. Kun ulkoistamisella ja kilpailuttamisella on haettu tehokkuutta ja säästöjä kunnan toimintaan, myös vastustusta on herännyt.

"Helsingin vastuulla on riittävien ja laadukkaiden palvelujen tuottaminen asukkaille mahdollisimman järkevästi. Ei tuottamistapa sinänsä ole ratkaiseva, vaan se alistuu kulloinkin kokonaisuudelle", Pajunen linjaa.

Seudullisen yhteistyön elimeksi pääkaupunkiseudun kunnat ovat perustaneet luottamushenkilötoimiston neuvottelukunnan, jonka puheenjohtajana Pajunen toimi huhtikuun loppuun asti. Pääkaupunkiseudun neuvottelukunta selvittää muun muassa asumiseen, liikenteeseen, kouluihin ja terveyspalveluihin liittyviä seudullisia yhteistyömuotoja.

"Pääkaupunkiseutu on aidosti yhtä kaupunkirakennetta ja sellaisena sitä tulee kehittää", Pajunen sanoo. Uutena, vielä laajempina yhteistyömuotona on käynnistynyt yhteistoiminta Helsingin seudun kaikkiaan 14 kunnan kesken.

"Yhdessä olemme vahvoja, puhutaan sitten edunvalvonnasta valtion suuntaan tai kansainvälisestä kilpailukyvyistä. Koko Suomen kehittämisen kannalta pääkaupunkiseudun elinvoimaisuus on aivan oleellinen asia."

Stadilaiset juuret

Kaupunginjohtajan virka on poliittinen, mutta käytännössä sen haltija mielletään kaikkien kaupunkilaisten edusmieheksi. Kunnan toimiala kattaa ihmisen elämän kehdestä hautaan ja kaupunkiorganisaation ylimmän johtajan on hyvä ymmärtää Helsingin kirjavan väestön tarpeita laidasta laitaan. Pajunen on pitänyt hyvin maan pinnalla viisilapsinen perhe ja puoliso **Jaana Pajunen**, joka työskentelee sairaanhoitajana ja psykoterapeuttina Husin lasten ja nuorten sairaalan pienten lasten psykiatrisella perheosastolla.

"Isäni syntyi Sörkassa, äiti Vallilassa", Pajunen kertoo. Helsinkiin asettuneet isovanhemmat olivat perustaneet siirtomaatavarakaupan Sörnäisiin vuonna 1918. Isoisä **Edvard Pajunen** piti myös yleisiä saunoja ja ensimmäisen ikävuotensa pojanpoika asui Intiankadulla sijainneen saunan yläpuolella.

Pajunen kävi koulunsa Kulosaarissa ja opiskeli Helsingin kauppakorkeakoulussa. Nuori kauppatieteen kandidaatti vietti nuorikkoiheen vuoden Ranskassa Fontainebleaussa MBA-tutkintoa opiskellen. Myöhemmin perhe palasi lukuisina kesinä vuokrahuilaan Nizza seudulle.

"Kesämökkiä meillä ei ole koskaan ollutkaan", sanoo Laajasalon ja Itä-Helsingin merellisissä maisemissa viihtyvä Pajunen. Kun työviikot venyvät 60–70 tunnin mittaisiksi, erityisempiä harrastuksia ei ehdi keräämään. Kuntoaan Pajunen kuitenkin hoitaa järjestelmällisesti lenkkeilemällä. "Tavoitteena on tulla juosseksi kertaalleen maapallon ympäri 60-vuotispäivään mennessä. Tuosta 40 070 kilometrin matkasta on jäljellä vielä runsaat 9 000."

Pajunen on luonut uransa perheyhteyden johtotehtävissä, muun muassa Edvard Pajunen Oy:n hallituksen puheenjohtajana, Alepa Oy:n toimitusjohtajana ja Malmin Nova Oy:n hallituksen puheenjohtajana. Hänet valittiin Helsingin kaupunginvaltuustoon 1996 ja kaupungin hallituksen puheenjohtajaksi 2003. Kesäkuun alussa Pajunen astui Helsingin ykkösjohtajan virkaan, johon hänet valittiin kaupunginvaltuuston yksimielisellä päätöksellä maaliskuussa. Pajunen on Helsingin yhdeksäs kaupunginjohtaja. Virkaan valitaan nykyään seitsemän vuoden määräajaksi.

Rita Ekelund ■

Helsinki-päivä 12.6.

Helsinki juhlii syntymäpäiväänsä 12.6. Helsinki-päivää on vietetty vuodesta 1959 lähtien. Kaupunki tarjoaa leppoisaa sunnuntaipäivän ohjelmaa ympäri Helsinkiä aamupäivästä myöhään iltaan.

Lisätietoja: www.hel.fi/helsinkipaiva

Päivän avaus

- Klo 10–11.30 Helsingin kaupungin ja Tuomiokirkkoseurakunnan yhteinen Helsinki-päivän messu Senaatintorilla, musiikista vastaavat Tuomiokirkon kanttorit yhdessä Pelastuslaitoksen soittokunnan kanssa.
- Klo 11.30 Helsingin kaupunginjohtaja avaa 46. Helsinki-päivän Senaatintorilla. Aamunavauksen jälkeen nautitaan Helsingin kaupungin ja Tuomiokirkon yhteiset kahvit. Kahvit tarjoaa Paulig Oy ja keksit LU-Suomi. Mukana on myös Paulig-tyttö. Tilaisuus päättyy noin klo 13.

Helsinki-päivän konsertti

Senaatintorilla kello 18 alkavassa konsertissa soittaa kolme helsinkiläistä puhallinorkesteria. Lavalle nousevat samaan aikaan Kaartin Soittokunta, Poliisisoittokunta sekä Palokunnan soittokunta kapellimestareinaan Elias Seppälä, Raine Ampuja ja Esko Heikkinen.

Konsertin solisteina kuullaan sopraano Mari Palo ja tenori Tomi Metsäketo. Mari Palo on valmistunut Sibelius-Akatemiasta sekä osallistunut menestyksekkäästi Lappeenrannan laulukilpailuun ja Merikanto laulukilpailuun. Hän on konsertoinut monien suomalais-

ten orkestereiden kanssa, pitänyt useita lied-konsertteja niin kotimaassa kuin ulkomaillakin sekä laulanut monissa ooppera- ja musiikkaliprojektuissa. Tomi Metsäketo, joka on ollut 80-luvulla sekä Savonlinnan Oopperajuhlien että Suomen Kansallisoopperan poikasolistina, tunnetaan ehkä parhaiten italiantielisistä kuolemattomista laulelmista ja serenadeista. Kevyemmän musiikin alalla Tomi on nähty useissa musikaaleissa sekä Emma-ehdokkaana kahteen otteeseen.

Ohjelma koostuu mm. Oskar Merikannon, Antonin Dvorakin, Pjotor Tšaikovskin sekä musikaaleistaan tunnettujen Andrew Lloyd Webberin ja Bernsteinin teoksista. Konsertti kestää noin 1,5 tuntia ja sen juontaa Timo Vitikka.

Kuva Jari Puranen

Kikatusta ja kulttuuria -tapahtuma Töölönlahdella klo 12–16, kuvassa Circus Helsingin esiintyjä.

Ohjelma Amfilla:

- Klo 12 Kikatuksen ja kulttuurin avajaiset.
- Klo 12.30 & 14 Circus Helsingin merellistä ohjelmaa.
- Klo 13 & 15.30 Helyn trubaduurit viihdyttävät juhla-väkeä.
- Klo 13.30 & 15 Nukketeatteri Sytyt "Karhunpoikia ja jänöjusseja".

Amfin ympärillä olevat taidevaunut lastataan vedenkansalla klo 12–16. Teatterivaunussa seikkaillaan Helsingin vesillä. Jokaisella halukkaalla on mahdollisuus valmistaa oma vedenhahmo. Musiikkivaunussa sukellaan meren aaltoihin, kuunnellaan veden pulputusta ja valaiden laulua sekä tutkaillaan meren ihmeellisyyttä ja moninaisuutta. Onko tuo hai? Entä mistä nuo kuplat tulevat? Kuvataidevaunussa ihmetellään kameleontin moninaisuutta. Kameleontti rannalla, kameleontti kukassa, kameleontti lehdellä ja kameleontti vedessä. Mutta minkä värinen on kameleontti? Entä miten sen väri muuttuu? Satuvaunussa sukellaan sadun maailmaan ja saavutaan valtameren saliin. On syvyysien sopukoissa veden välillä juhla. On tarinoille aikaa, koemme yhdessä sadun taikaa.

Kikatuksessa on mukana Kotijätelön jäätelöauto, Uusix-verstas sekä Helsingin työttömät omien herkkujensa kanssa.

Töölönlahden taidepuutarhaa koristaa kasvavan koivun ympärille rakennettu taideteos – Puukirjasto. Puukirjaston kirjoista saa tietoa ja elämyksiä Suomessa menestyvistä puista. Puukirjaston postilaatikosta saa pahvisia "kirjoituslehtiä", joihin voi kirjoittaa mitä hyvää ajatteli tänään. Lehdet ripustetaan Hyvien ajatusten puun oksille muiden iloksi. Täti Vihreä on paikalla klo 12–13 kertomassa puutarhainoita. Puukirjastosta vastaa rakennusvirasto.

Teatteri Pensas Auroran kentällä

- Katuteatteriesitys "Don Quijote", jonka on ohjannut Hannu Raatikainen. Klo 19 alkavassa esityksessä on peräti kahdeksan Don Quijotea ja San-

cho Panchaa. Esitys on suunnattu aikuisille, mutta sitä voivat seurata kaikki 7 vuotta täyttäneet. Liput 10€ / 7€ / 5€. Esitys kestää noin tunnin.

Kiertokävelyt ja -ajelut

Vanhankaupunginlahden elämysretket Kuplaka-lautalla

- Klo 12–14 ja 15–17 Koko perheen tutkimusretkellä tutustutaan Vanhankaupunginlahden monipuoliseen luontoon, vedenalaisen elämään ja linnustoon. Lähtöpaikka on Verkatehtaanpolulta. Lautalle mahtuu 30 henkilöä, joten mukaan pääsee vain ilmoittautumalla ennakkoon 6.–9.6. klo 8.15–16 Helsingin ympäristökeskukseen numeroon 7312 2730. Liput on noudettava 9.6. mennessä ympäristökeskuksen neuvonnasta, Helsinginkatu 24. Retken järjestävät Helsingin ympäristökeskus ja Gardenia.

Opastettu kävelykiertos Designkorttelissa

- Klo 12 Kävelykiertoksella tutustutaan Helsingin uuteen Designkortteliin. Alueelta löytyy lukuisia design-, sisustus- ja antiikkiliikkeitä, museoita ja gallerioita, muotiliikkeitä, ravintoloita sekä lokakuussa avattava Suomen ensimmäinen designhotelli. Kävelykiertos alkaa Artekin myymälästä Eteläesplanadilta klo 12. Kierroksen aikana tutustutaan suomalaisen muotoilun historiaan, tunnettuihin muotoilun tekijöihin sekä alueella toimiviin uusiin lupaviin kykyihin. Kierroksen aikana käydään myös teemaan liittyvässä kohteessa, jossa tunnettu muotoilija kertoo työstään ja tuotannostaan. Kierrokselle mahtuu maksimissaan 50 henkilöä. Ilmaista lippuja voi noutaa 6.–10.6. klo 10–19 Design Forum Shopista, Erottajankatu 7, niin kauan kuin lippuja riittää. Järjestäjä Helsinki-Expert.

Keskustan historialliset puistot aikalaisen silmin

- Klo 14 Kävelykiertoksella oppaina toimivat historialliset hahmot. Kierroksella tutustutaan Espan, Vanhan kirkon ja Sinebrychhoffin puistoihin. Lähtöpaikka on ravintola Kappelin terassin edestä. Kierrokselle ei ole ennakkoilmoittautumista ja sen järjestää rakennusvirasto.

Kuva Jaani Harala, kuvassa Mari Palo

Kuva Nami Nurmela, kuvassa Tomi Metsäketo

Kuva Kaartin Soittokunta

Senaatintorin konsertissa esiintyvät Kaartin Soittokunta, Poliisisoittokunta sekä Palokunnan soittokunta solisteinaan Mari Palo ja Tomi Metsäketo.

Espan lava

- Klo 12–13.30 Stadin friidun ja kundin sekä vuoden helsinkiläisen urheilijan ja urheiluseuran valinnat. Valinnoista vastaavat Stadin slangi ry ja liikuntavirasto.
 - Klo 14–17 Helsingin Laulelmien trubaduurit esittävät musiikkia sunnuntaipäivän ratoksi.
 - Klo 18 Kotkalaissektetti Megaherz esittää Junnu Jazzin parhaimpia paloja.
- Espan lavan juonnosta vastaa Helsingin kuin omat taskunsa tunteva Timo Vitikka.

Espan puisto

- Klo 10–16 käsityöläismarkkinat.
- Klo 12–16 Sana on vapaa Runebergin patsaan juurella, jossa Logonomit puhuvat ja puhuttavat.

Kikatusta ja Kulttuuria

- Klo 12–16 Töölönlahdella Oopperan Amfilla ja sen lähiympäristössä on neljä taidevaunua sekä paljon ohjelmaa lapsiperheille.

Helsinki-päivä 12.6.

Opastettu kävelykierros Krunikassa

● Perinteisellä keskustan kierroksella tutustutaan Helsinkiin historiallisesta näkökulmasta. Kierroksen aikana nähdään Yliopiston pääarakennus, Valtioneuvoston linna, Säätytalo ja Ritarihuone. Kierroksella kuullaan tarinoita Krunikasta ennen ja nyt. Lähtö on Senaatintorilta, Aleksanteri II:n patsaalta klo 13. Ei ennakkoilmoittautumista. **Järjestäjä Helsinki Expert.**

Jugendarkkitehtuurikierros

● **Klo 17** alkavalla kävelykierroksella tutustutaan Helsingin jugendarkkitehtuuriin. Kohteina ovat muun muassa Kasarmintorin ympäristö, entinen Helsingin puhelinyhdistyksen talo Korkeavuorenkadulla ja entinen Polyteknikkojen yhdistyksen talo Lönnrotinkadulla. Kierrokselle pääsee 25 osallistujaa. Ilmaisen lipun voi noutaa 6.–10.6. klo 9–17 Museokaupasta, Sofiankatu 4, niin kauan kuin lippuja riittää. **Kierroksen järjestää Helsingin kaupunginmuseo.**

Opastetut bussikierrokset

● Helsinki täynnä tarinoita – erilainen kiertoajelu keskustassa, ei pelkkiä vuosilukuja ja arkkitehtejä vaan kummitusjuttuja, suuria kalavaleita, kylpyläkulttuuria ja lähdevettä, Oolannin sotaa, suuruudenhulluutta, skandaaleja ja rahapulaa. Kaupunkikierroksille lähdetään Senaatintorin laidalta, Valtioneuvoston linnan puolelta. Kierrokset alkavat klo 12, seuraavat 12.10, 12.30 ja edelleen puolen tunnin välein. Viimeinen kierros lähtee klo 15.30. Huom! Klo 13 lähtevä kierros on japaninkielinen. Kierros maksaa 5€ aikuinen ja 1€ lapsi (7–16 v). **Järj. Helsingin turistioppaat ry yhteistyössä Aurinkobussien kanssa.**

Ä Ä N I

Senaatintorin ääniteos saa ensiesityksensä Helsinki-päivänä. Uusi musiikkiteos elävöittää Senaatintorin pysyvästi viiden minuutin ajan joka päivä klo 17.49 alkaen.

12.6. teos soitetaan torilla pidettävän messun jälkeen n. klo 11.30 ja uudelleen illalla klo 17.49.

Museot

Puhelinmuseo Elisa

● Runeberginkatu 43, avoinna klo 12–18. Monipuoliseen puhelinmuseo-koelmaan kuuluu runsaasti historiallisia harvinaisuuksia. Museossa on toimiva automaattinen puhelinmuseo-koelma vuodelta 1922, kattava koelma verkkotekniikkaa sekä puhelinluettelot ja puhelimen lisälaitteita eri aikakausilta.

Postimuseo

● Kolmosen skurulla rundi stadissa -näyttely esittelee Helsinkiä kolmosen ratikan ikkunasta nähtynä. Helsingistä on julkaistu lukuisia postimerkkejä ja yllättävän moni niistä sijoittuu kolmosen reitin varrelle. Kokoelma kertoo Helsingin historiaa ja antaa tietoa muun muassa yritysten historiasta. Näyttely on tekitetty stadin slangilla ja sen on koostanut edesmennyt Juha Anttila. Avoinna 12.–19.6. ma–pe klo 9–16, la–su klo 11–16. Helsinki-päivänä museoon on ilmainen sisäänpääsy.

Helsingin kaupunginmuseo

● Näyttelyryhmä on tavattavissa Hakasalmen huvilan (Karamzininkatu 2) Helsinki kehysissä -näyttelyssä lauantaina 11.6. ja sunnuntaina 12.6. klo 11–16. Vapaa pääsy.

12.6. on vapaa pääsy klo 11–17 Helsingin kaupunginmuseoon (Sofiankatu 4) ja klo 11–16 Sederholmin taloon (Aleksanterinkatu 16-18), Hakasalmen huvilaan (Karamzininkatu 2), Ruiskumestarin taloon (Kristianinkatu 12), Raitioliikennemuseoon (Töölönkatu 51 A), Työväen asuntomuseoon (Kirstinkuja 4), Voimalamuseoon (Hämeentie 163), Tuomarinkylän museoon ja Lastenmuseoon (Tuomarinkylän kartano).

Jazzia Jugendsalissa

● Jugendsalin jazzkonsertissa esiintyvät Xia Jia Trio ja kitaristi Lawrence Ku klo 13 ja klo 15. Lisätietoja tapahtumasta <http://www.palaceravintolat.com/bank.asp>. Arjen parhaita -näyttely Jugendsalissa 28.8. asti ma–pe 9–17, su 11–17, Pohjoisesplanadi 19. Katso lisätiedot sivulta 27.

Designkortteli esittäytyy

● Helsingin uusi Designkortteli esittäytyy Muotoilun vuoden 2005 kunniaksi. Tämä luovien alojen keskitelmä sijoittuu kaupunginosien risteyskohtaan ulottuen Erottajan Diana-puistosta Kaartinkaupungin, Kampin, Punavuoren ja Ullanlinnan suuntaan. Tapahtuma lomittuu osittain Hietalahden Tori – Taitteiden Kori -tapahtumaan. Helsinki-päivänä alueen design-, sisustus- ja antiikkiliikkeet, museot ja galleriat, vaatetus-, kenkä- ja koruliikkeet sekä ravintolat ovat avoinna. Tekijät ja osaajat esittäytyvät. Alueella järjestetään myös opastettu kävelykierros.

Avoimet Ovet Taitetori

● **Klo 12–16** koko perheen tapahtumassa tutustutaan Vuosaaren taiteilijataloon, joka rakennettiin Helsingin 450-vuotisjuhlan kunniaksi. Taiteilijatalossa tehdään kiertokävelyjä ja tutustutaan arkkitehtuuriin, asuntoihin sekä käytävillä oleviin taideteoksiin. Päätapauksena on taiteilijatalon etuterassi, mutta ohjelmaa on luvassa myös Aurinkolahden aallonmurtajalla ja Galleria Vuoksessa. Talon taiteilijat tulevat terassille ja yleisö voi tehdä taidekauppoja suoraan taiteilijoilta.

Talon oma Los Apartementos -bändi viihdyttää juhlaa. "Yhteisö Tanssii" -yhdistyksen tanssijat valtaavat maisemaa aallonmurtajalla ja Salla Susiluoto lukee runojaan teoksesta "Auringonkierto" Jukka Orman ja Hepa Halmeen säestäessä. Performanssitaiteilija Willem Wilhelmus esiintyy terassilla. Kirjailijat Anita Konkka, Aulikki Okanen ja Pirkko Talvio lukevat tekstejään. Kuvataiteilija Petri Reinikaisen, Anna Wilhelmuksen, Martina Clearyn ja Tiina Heiskan töitä on näytteillä. Videotaidetta edustavat Tommi Mäkelä, Elena Näsänen ja Pekka Sassi.

Makunautintoja

Helsinki-päivän kunniaksi seuraavat HelsinkiMenu-ravintolat tarjoavat sunnuntaina 12.6. suomalaisia makunautintoja 12 eurolla. ● **Ravintola Arthur**, Vuorikatu 19, p.173 441: Runsas kermainen lohikeitto ja paahdettu ruisleipä kahdelle. ● **Ravintola Baker's Café**, Mannerheimintie 12, p. 612 6330: Itämeren lohilautanen ja lasi valkoviiniä. ● **Ravintola Elite**, Eteläinen Hesperiankatu 22, p. 434 2200: Pieni vorsmak ja pullo olutta. Ravintola Havis, Eteläranta 16, p. 6869 5660: The catch of today. ● **Hotel Kämp**, Pohjoisesplanadi 29, p. 576 111: viinibaarissa lasi viiniä kahdelle, lisukkeena suomalaiset "Wine bites Finlande". ● **Ravintola Lasipalatsi**, Mannerheimintie 22-24, p. 612 6700: 12 lajin silli- ja silakkalajitelma uusilla perunoilla. ● **Ravintola Sundman's Krog**, Eteläranta 16, p. 6226 410: alkuruoaksi Krogin Silakkapöytä, jossa seitsemää lajia silakkaa, mustaleimajuustoa ja varhaisperunoita sekä juomaksi kotikaljaa. ● **Ravintola Zetor**, Mannerheimintie 3-5, p. 666 966: Mansikka-kermakakkua ja pannukahvit kahdelle.

Kaivarin konsertti

● **Klo 14** Konsertissa esiintyvät muun muassa Maija Vilkkumaa, Hanna Pakarinen, 69 Eyes ja Indica sekä Mel C, RobyN ja K-Maró. Konsertti on ilmainen ja sen järjestävät nuorisasiankeskus yhteistyössä Radio NRJ:n kanssa. Järjestäjät suosittelevat käyttämään julkista liikennettä ruuhkien välttämiseksi.

Stadi skiglaa skönelle

Pohjoisrannassa Halkolaiturin merihenkisessä tapahtumassa klo 10–18 on Wanhoja purjelaivoja ja autoja. Purjehdukset kestävät 1,5 tuntia ja lähdöt ovat 15 minuutin välein. Laiturilla on myös kulttuuriohjelmaa, syötävää ja juotavaa sekä iloista merihenkistä yhdessäoloa. Liput purjehduksille Helsinki-päivän erikoishintaan 7€ henkilö. Lippuja ennakoon 6.–10.6. klo 10–18 Purjelaivakonttorista, Pohjoisranta 8. **Tapahtuman järjestävät Helsingin Purjelaivasatamayhdistys ry yhdessä Kruununhaka-seuran kanssa.**

Jätkäsaari-päivä Ruoholahdessa

● **Klo 12–18** vietetään Jätkäsaari-päivää kauppa-keskus Ruoholahden toritasolla (Itämerenkatu 21). Tilaisuuden järjestää Jätkäsaari seura – JS ry. Ohjelmassa on bussikiertoajeluja suunnitteilla olevalla asuinalueella (nykyinen sataman alue). Bussit opastetuille kiertoajeluille lähtevät klo 13 ja 15 kauppa-keskuksen torialueen vierestä. Lisäksi luvassa on lapsille pomppulinna, orkesterimusiikkia ja paikallisen harrastajanäyttämöyhdistys Kanavan näyttämön esitys klo 16. Tapahtumassa on myös arpajaiset sekä helsinkiläisten poliitikkojen puhepaneeli. Myytävänä on grillimakkaraa, kahvia ja kahvileipää.

Itämeren maiden kulttuuriperintöfoorumi

● **9.–12.6.** Asiantuntijataapaamisen ohella foorumiin liittyy yleisölle avoimia näyttelyitä sekä lauantaina Kansallismuseossa järjestettävä yleisöpäivä.

Kansallismuseossa 9.–12.6. oleva julistenäyttely esittelee Itämeren alueen kulttuuriperinnön verkostoja, hankkeita ja toimijoita luoden kuvan monipuolisesta alan osaamisesta ja toiminnasta. Lisäksi 11.6. on koko perheelle suunnattu tilaisuus klo 11–17. Silloin Kansallismuseon takapihalla järjestetään perinteisen rakentamisen ja kunnostamisen tapahtumatori. Alan ammattilaiset esittelevät työnäytöksiin perinteisiä menetelmiä ja materiaaleja. Museon toisen kerroksen tietokeskuksessa voi tutustua Helsingin kaupunkiarkeologisista tutkimuksista kertovaan verkkosivustoon. Se tullaan liittämään Museoviraston palvelimelle myöhemmin, mutta on tuoreeltaan nähtävillä ja selattavissa viikonloppuna 10.–12.6.

Kuva Vladimir Photokari

Aurora Karamzin tapaa Henrik Borgströmin, vanhan ystävänsä Kaivopuistossa.

Pääpostitalon (Asema-aukio 5 H) alakerran aulatilassa on lasten kulttuuriperintö- ja arkkitehtuurikasvatusprojektien esittely 9.–12.6. Lauantaina iltapäivällä 11.6. esittelevät toiminnassa mukana olevat lapset tuotoksiaan. Viikonloppuna 10.–12.6. esitetään aiheeseen liittyvä kuva- ja piirustusgalleria videona omassa studiossaan.

Sanomatalon Mediatorilla (Töölönlahdenkatu 2) esitellään 14.6. asti nuorten taiteilijoiden näkemyksiä kaupunkimaiseen kulttuuriperintöön. Pekka Halosen akatemian valokuvauksen opiskelijat ovat puolen vuoden ajan pohtineet ja kuvanneet, mikä heille on kaupungeissamme tärkeää. Näyttelyn pääosaan nouseekin paikan tuntu, ilmapiiri ja fiilis.

Suomenlinnassa

● **Klo 10–17** Ehrensvärd-museon työpajassa on aiheena säätyläisten huvitukset 1700-luvulla – tanssia ja naamioita. Mukaan pääsee saapumisjärjestyksessä 30 henkeä, kesto n. tunti. Lisäksi järjestetään opastetut museokierrokset klo 12 ja 14. Vapaa pääsy.

Heinähattu, Vilttitossu ja suuri pamaus

● Heinähattu, Vilttitossu ja suuri pamaus on kotimainen lastenoppera, jonka on säveltänyt Markus Fagerudd, libretto on Sinikka ja Tiina Nopola. Heinähatun ja Vilttitossun vanhemmat odottelevat perheeseen uutta tulokasta, jota "pitää rasvata aamusta iltaan". Vilttitossu uskoo, että se on auto. Kuka vatsasta lopulta putkahtaa?

Pienoisoopperassa käsitellään lapsille tuttua ja hämmentävää tilannetta humoristisesti, mutta lapsen näkökulmasta. Lastenopperan esittävät Reetta Ristimäki ja Maria Ylipää (laulu) ja Veli Kujala (harmonikka). Esitykset: 12.6. klo 13, yli 3-vuotiaille, Tenalji von Fersen Susisaari. Liput 8€, Savoy-teatterin lipputoimisto p. 169 3703 tai Lippupalvelusta: 0600 900 900 (1,25€/min. + ppm) Lisätietoja muista esityksistä ja ryhmätalouksista: p. 260 0907, www.kapsakki.fi.

Klonksetti

Klonksetti on tanssillinen tarina ystävydestä, mielikuvituksen voimasta ja onnistumisesta. Lotta Kuusiston ja Vando Suvannon esittämät tutkimusmatkailijat ovat rytmikkäällä matkalla löytääkseen muinaisen taruelennon Klonksetin jäänteet. Hähmon on luonut Markku Hakuri ja musiikin Iiro Rantala. Esityksen on ohjannut Milko Lehto. Esitys klo 15. Tenalji von Fersen Susisaari.

Maks ja Morits

Suomenlinnan kesäteatterin avoimet harjoitukset klo 12–14. Q-teatterin tuottamassa näytelmässä Maks ja Morits kerrotaan tanssin ja liikkeen avulla tarina kahdesta takarivin postista, jotka haluavat elämältä jotain muutakin kuin säännöllisen aamupuuron. Ohjaus ja käsikirjoitus: Antti Hietala, Maks ja Morits: Jarkko Pajunen ja Jukka Peltola.

Ensi-ilta Suomenlinnan Hyvän Omantunnon linnakkeessa 16.6. klo 19, viimeinen esitys 6.8., yli 7-vuotiaille. Lisätietoja esityksestä ja esitysajoista www.q-teatteri.fi

Helsinki-päivä pelastuslaitoksissa

● Päivän johdosta liputetaan kaikissa laitoksen toimipisteissä. Niiden pelastusasemien ulkopuolelle, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua, on yleisön opastamiseksi ”Avoimet ovet” -kyllä. Klo 10–18 Pelastusasemien ja kaluston esittely sekä neuvontaa seuraavilla pelastusasemilla: Keskuspelastusasema, Agricolankatu 15, Erottaja, Korkeavuorenkatu 26, Haaga, Vanha Turun maantie 2, Malmi, Malmin lentoasema, Mellunkylä, Linnanpajantie 6, Kipparlahti, Suolakivenkatu 13. Erottajan pelastusasemalla olevaan torniin (korkeus 60 m merenpinnasta, ei hissiä) sekä palomuseoon on yleisöllä vapaa pääsy.

● Klo 18 järjestetään Helsingin sopimuspalokuntien (VPK) Helsinki-maljan kalustokilpailu Hakaniemen torilla.

● Liikuntavirasto tarjoaa Helsinki-päivänä ilmaisen sisäänpääsyn Stadionin ja Kumpulan maauimaloihin klo 9–20.

● Liikenteenohjauskeskuksessa, Hietaniemenkatu 4, tutustutaan liikennevalojen ohjaukseen sekä katsellaan kaupunkia liikennekameroiden läpi klo 10–14.

Lisätietoja: <http://www.hel.fi/helsinkipaiva>

Ohjelmamuutokset mahdollisia.

Puistokierroksella yleisö ihastelemassa henkeäsalpaavan kauniita Eiran puiston syreenejä.

Santahaminan kulttuurihistoriallinen kierros

● Royal Line Oy, Santahaminaseura ja Helsingin kaupunki toteuttavat yhteistyössä ilmaisen Santahaminan kulttuurihistoriallisen kierroksen Helsinki-päivänä. Kierroksen aikana tutustutaan Suomen ilmailuvoimien meri- ja maalentotoiminnan syntyvaiheisiin, Tsaarin armeijan toimintaan Santahaminassa, suojeltuun punatiilikasarmialueeseen ja Maanpuolustuskorkeakoulun funkkiskasarmialueeseen sekä saaren sotahistoriallisiin muistomerkkeihin. Kierros päättyy

maanpuolustuskerholle, missä yleisöllä on mahdollisuus esittää lisäkysymyksiä sekä nauttia kerhon antimista. Kierroksen pituus on 4–5 km, mahdollisuus myös lyhennettyyn versioon. Kierrokselle osallistuminen edellyttää Suomen kansalaisuutta ja henkilöllisyys on todistettava sitä pyydettyä.

Ennakoilmoittautuminen 10.6. mennessä Royal Linen konttorille p. 6122 950, Pohjoisranta 4. Ilmaisia lippuja on jaossa 100 kpl. Kierros tehdään saari-

olosuhteissa, joten kannattaa laittaa ulkoiluvarusteet päälle. Lähtö Kauppatorilta klo 11, Santahaminan saavutaan klo 12, Santahaminasta paluu klo 16.00 ja kierros päättyy Kauppatorille n. klo 16.30. Laivalla kahvio/ravintolapalvelut ja risteilyn aikana reittiselostus nähtävyyksistä.

Vastaavanlaisia maksullisia kierroksia toteutetaan mahdollisesti myöhemmin kesällä. Lisätietoja niistä saa www.royalline.fi.

Tanssiva Helsinki

● 10.–12.6. Rautatien ja -aseman valtaa Tanssiva Helsinki. Tapahtuman avajaiset ovat perjantaina 10.6. Rautatien torilla klo 18–20. Ohjelmassa on muun muassa Samba Carnavalin karnevaalikuninkaan kaallisten kruunaaminen, lisäksi esiintyvät sambakoulut Grupo Legal, Império do Papagaio, União da Roseira, Samba Carioca ja Outro Lugar.

● 11.6. Rautatien torilla on ohjelmaa klo 12–16.30. Päivän aloittavat harrastajaseurat ja tanssikoulu, mukana on esimerkiksi latinalaistanssiseura MiDance ja swingtanssin harrastajien Comets. Klo 14 on vuorossa Helsinki Samba Carnaval. Juhlavuoden kunniaksi mukana ovat ensimmäistä kertaa kaikki viisi suomalaista sambakoulua, ja karnevaalikulkeeseen osallistuu lähes 1000 tanssijaa ja soittajaa. Mukaan odotetaan myös ulkomaisia sambaajia. Kulkuereitinä on Rautatien tori – Keskuskatu – Pohjoisesplanadi – Eteläranta – Lyypekin laiturit.

● Klo 18 ohjelma jatkuu kulttuuriareena Gloriassa lasten ja nuorten bileillä. Esiintyjä on sambaajista breakdance ryhmiin. Tilaisuuteen ei ole ikärajaa.

● 12.6. ohjelmaa on Rautatien torilla klo 12–18, ja aseman laiturialueella klo 15.30–17.30.

● Klo 12 Rautatien torilla aloittaa tanssiryhmä Täpinä Ähäkutti-esityksellä. Tanssia ja musiikkia yhdistelevä teos kertoo kujeilevien kaksospoikien Theodorin ja Rikhardin kasvutarinan.

● Klo 13 lavan valtaavat tanssiteatteri Rollon Bulleriinat palloineen. Kaikille ilmapalloikäisille sopiva Bulleriinat on vekkuli tarina ilmapallostävyydestä. Tanssiteatteri Hurjaruuthin Mitta-esitys sirkusteleee yleisön joukossa taukojen aikana.

● Klo 14 on vuorossa Sambakoulujen liiton ohjelmaa, esiintymässä on myös ulkomaisia sambaryhmiä.

● Klo 15 flamencon pyörteissä tanssiryhmä Hecho a Manon Noin kahdeksan Carmenia -teoksella. Seitsemän pyörätyöläistä liikkuvan naisen ryhmä osoittaa kuinka ennakkoluulottomuus, rohkeus, luovuus sekä tahto ja toiminta voivat saada aikaan jotain ennennäkemätöntä: Flamenco istuen!

● Klo 15.30 Rautatieaseman laiturialueen lavalla aloittaa tanssiteatteri Hurjaruuthin ”Ovi – kaksi klovnia pulassa” esityksellä. Ovi on sydämellinen hulluttelu ja kummellusten sarja, jossa kolme klovnia etsii unelmien maata aina seuraavan oven takaa.

● Klo 16 alkaen toritanssit. Rautatien torilla yleisö pääsee vuorostaan pyörähtelemään Reijo Taipaleen ja orkesterin tahdissa. Tarjolla on myös tanssinopetusta.

● Klo 16.20 on vuorossa on tanssiryhmä Täpinän Kaarreajoa – humoristinen tarina miehestä ja moottoripyörästä. Laiturialueen lavan ohjelman päättää nykytanssiryhmä Gruppen Fyra klo 17.

Tuotannosta vastaavat Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskuksen kaupunkikulttuuriyksikkö ja Suomen Sambakoulujen Liitto.

Hietalahden tori – taiteiden kori

● Klo 11–16 Tänä vuonna Hietalahden Antiikki- ja Taidehallin yhteyteen sijoittuva tapahtuma laajentuu Design-kortteleihin Erottajalle asti. Monet alueen galleriat ja myymälät ovat avoinna ja ravintolat sekä kahvilat tarjoavat omia erikoisuuksiaan Helsingin syntymäpäivän kunniaksi. Ohjelmaa on sekä suomeksi että ruotsiksi.

● Sinebrychoffin Taidemuseossa opastetaan suomeksi ja ruotsiksi: ”Taidekokoelman kiehtovat ruotsalaiset persoonat” (”Konstsamlingens fascinerande svenska personligheter”).

● Sinebrychoffin puistossa sijaitsevassa kahvila Fannyssa nähdään ja kuullaan esimerkiksi Sinisen Verstaan nukketeatteria ja musiikkiesityksiä. Ohjelman isäntänä toimii Stig Sundman.

● Hietalahden torilla on esillä taidetta ja antiikkia. Wenzel Hagelstam avaa tapahtuman sekä arvioi yleisön taide-esineitä Antiikkia antiikkia -ohjelman mal-

liin. Hallikauppiaiden antiikkihuutokauppa pidetään klo 12.00. Helsingin Lauleman Ystävät viihdyttävät trubaduurilauluin. Lisäksi on luvassa katuteatteria ja runoja. Runoilijavieraina esiintyy mm. Sami Garam. Ravintola Knossos ja Käkösen kahvila tarjoilevat erikoisherkuja. Päivän juontaa Klaus Pennanen.

● Bulevardin rakennuskulttuuri -kiertokävelyt lähtevät torin esiintymislavan vierestä ja ulottuvat Erottajalle.

● Punavuoren kirjastossa vietetään nostalgisia tunnelmia. Myynnissä on kirjaston vanhoja kirjoja. Esillä on myös kuvia menneiltä vuosikymmeniltä. Eino Leinon ajatuksia ja sanoja tulkitsee kitaran sävelin oopperalaulaja Jari Mäkinen. Opetusviraston oppisopimustoimisto esittelee toimintaansa kirjastossa kello 11–16.

Ohjelmaa on tarjolla kaiken ikäisille taiteen ja kulttuurin ystäville. Tervetuloa! Välkommen!

Kuva Maarit Kytöharju

Philomela päättää Helsinki-päivän Tunteella

● Helsinki-päivän ohjelma päättyy Philomela-kuoron konserttiin Ritarihuoneella klo 20. Tunteella-konsertin punaisena lankana kulkee ihmisen koko tunneskaala rakkaudesta vihaan ja pettymyksestä seesteisyyteen, huumoriakaan unohtamatta. Konsertin ohjelmisto koostuu Philomelan tilaussävellyksistä ja uudesta suomalaisesta musiikista. Säveltäjinä ovat muun muassa Tuomas Kantelinen, Anna-Mari Kähärä ja Tellu Turka. Konserttiohjelmisto esitettiin huhtikuussa Kouvolassa ja Lappeenrannassa. Etelä-Saimaa kirjoitti konsertin jälkeen: ”Jo avausnumero, Tuomas Kantelisen mainio Täältä raikuu, kertoi Philomelan osaamisen laaja-alaisuudesta. Hallitun äänenkäytön, jossa sävelpuhtaus on itsestäänselvyys, lisäksi liikunnalla ja erilaisilla pienryhmämuodostelmissa on merkittävä osansa esiintymisessä... Marjukka Riihimäen oma intensiivinen tulkintaote tuntui vangitsevan laulajat yhteiseen taikarinkiin, josta manattiin esiin mahtavia esityksiä”.

20-vuotisjuhlavuottaan viettävä kuoro on kehittänyt uudenlaista kuoroilmaisua ja lisännyt musiikin esittämisen ja kokemisen kokonaisvaltaisuutta. Poikkitaiteellisuudestaan tunnetun Philomelan esitykset sisältävät liikettä, moni-ilmeisiä ja erikoisiakin äänenkäyttötapoja sekä esiintymistilän akustiikan rohkeaa käyttöä. Kuoron taiteellinen johtaja Marjukka Riihimäki on pitkäjänteisesti loihittanut kuoronsa konserteista visuaalisia äänielämyksiä usein yhteistyössä eri alojen taiteilijoiden kanssa. Kuoron luottokoreografina on vuodesta 1998 alkaen toiminut tanssitaiteilija Päivi Järvinen.

Historiansa aikana Philomela on konsertoinut useiden Euroopan maiden lisäksi Argentiinassa, Brasiliassa, Japanissa, Kanadassa, Kuubassa ja Yhdysvalloissa.

Konserttiin jaetaan ilmaisia lippuja Jugendsalista. Pohjoisesplanadi 19, 6.–10.6. klo 9–17, niin kauan kuin lippuja riittää.

Hämäläisiä houkutusiksi

Tänä vuonna Helsingin maakuntavieraana esittäytyy Kanta-Häme. Alueen 16 kuntaa kuuluvat Riihimäen, Hämeenlinnan ja Forssan seutukuntiin. Hämäläistä osaamista ja matkailuvaltteja esitellään Senaattorilla 9.–11.6.

Riihimäelle matkaa tuossa tuokiossa. Nopein juna Helsingin Rautatieasemalta vie perille kolmessa vartissa.

"Riihimäeltä kulkee Helsinkiin 80 juna ja 20 bussia päivittäin", kertoo kehityspäällikkö **Anne Wikström** alueen yrityspalvelukeskus EKESistä. Hän kehuu kotiseutunsa asumismukavuutta sekä järvi- ja jokimaisemien kauneutta. Riihimäen seudulla kaavoitetaan jatkuvasti uusia asuntoalueita, niinpä vuodesta 2003 lähtien alueen väkiluku onkin kasvanut tasaisesti.

Seutukuntaan kuuluvat myös Hausjärvi ja Loppi. Jälkimmäisen suomalaiset tuntevat erityisesti perunoista. Monille paikka merkitsee myös kesämökkikuntaa. Lopella kannattaa tutustua myös Punelian rannalla sijaitsevaan Marskin majaan, joka on siirretty sinne Lieksasta vuonna 1945. Seudulla on myös loistavat retkeilymahdollisuudet. Alue kuuluu Hämeen järviylänköön, ja satojen järvien sekä lampien lisäksi siellä on retkeilyreittejä, joita pitkin voi vaeltaa Helsinkiin saakka.

Riihimäen puistot ja viehättävät vanhat puurakennukset ovat nähtävyyksiä nekin. Esimerkiksi Ratainsinöörintalo on peräisin vuodelta 1858 ja toimi alkuaikoina asemapäällikön asuntona, lippukassana ja lennättimenä. Nykyisin rakennuksessa on kaupunginmuseo, jonka kesänäyttelyssä "Kauneutesi ei haihdu" on esillä hurmaavia vanhoja mainosoriginaaleja.

Taidearteita ja eräelämää

Riihimäen taidemuseon rakennus edustaa 1950-luvun rationalismia. Tilat kunnostettiin taidetta varten 10 vuotta sitten. Museon perustan loi noin 2000 esineen taidearrekokoelma, jonka persoonallinen keräilijä ja taiteentuntija **Pentti Wähäjärvi** lahjoitti koulukaupungilleen. Helsingissä Kasarmitorin laidalla antiikkiliikettä pitäneen Wähäjärven kokoelmiin kuuluu muun muassa **Schjerfbeckin, Järnefeltin, Ruokokosken** ja **Mirón** töitä. Ensi vuoden alkupuolelle saakka taidemuseossa voi tutustua Kiehtova keräily -näyttelyyn.

Leena ja Mikko Kylämarkkula huolehtivat Urpolan kartanon vieraista. Tarjolla on myös löytö isännän savesta ja puupölkkyistä rakentamassa Viikinkisaunassa.

Noin kolmen kilometrin päässä Riihimäen keskustasta sijaitsee Suomen Lasimuseo. Rakennuksessa oli aluksi turvepehkuetehtas, kunnes tilat muutettiin Riihimäen Lasin alatehtaaksi.

"Valtakunnalliseksi lasimuseoksi talo peruskorjattiin Tapio Wirkkalan suunnitelmien mukaan vuonna 1981", kertoo museon intendentti **Kaisa Koivisto**. Museossa voi tällä hetkellä tutustua suomalaista lasimaailmaa dokumentoivaan näyttelyyn "Suomen lasi elää", joka kuuluu Muotoilun vuoden tapahtumiin. Lisäksi talon toisessa kerroksessa on lainassa Düsseldorfista maailman hienoimpiin kuuluva keskiaikainen lasikokoelma. Esineet ovat pääasiassa käyttölasia, pikareita, maljoja ja astioita.

Lasimuseon naapurissa pitää majaa Suomen Metsästysmuseum, joka saa rahoituksensa metsästyskorttivaroista. Museossa vuosittain järjestettävät Erämessut keräävät noin 60 000 kävijää.

Käsintehtyä paperia

Tervakoskella tenavaikäisiä houkuttelee Puuhamaan yli 60 tapaa viettää riemukasta lomapäivää. Aivan Puuhamaan naapurissa on Tervakosken paperitehdas, jossa hienoin vesileimoin varustettua paperia on tehty monen sukupolven ajan.

"Janakkalan Tervakoskelle perustettiin paperitehdas vuonna 1818. Se on Suomen van-

Melonta on hyvää liikuntaa. Sitä voi harrastaa vaikkapa Hämeenlinnassa, Evolla, Tammelassa ja Lopella.

Aulangon mahtavia maisemia voi ihailia grafiittisesta näköalatornista.

hin edelleen toiminnassa oleva paperitehdas", kertoo myyntipäällikkö **Margit Cavén**. Aikanaan tehdas keskittyi lumpupaperin valmistukseen senkin jälkeen, kun puuraaka-aineen käyttö muualla yleistyi. Lumpusta tehty paperi on laadultaan ohuempaa, hienompaa ja kestävämpää kuin puusta tehty. Siksi lumpupaperia on käytetty erityisen vaativien paperilaatujen, kuten kestävien setelipaperien, ohuen raamattupaperin, hienoa painojälkeä vaativien postimerkki- ja osakekirjapaperien sekä huippuohuiden kondensaatio- ja savukepaperien valmistukseen.

Tervakosken tehdasalue on historiansa aikana laajentunut ja palanutkin pari kertaa. Nykyisin tehtaan palveluksessa on 500 henkilöä, joista osa tulee lähikunnista. Vuonna 1999 tehdas siirtyi ulkomaiseen omistukseen, kun itävaltalainen perhekonserni Triendberg Holding osti sen. Tervakosken tuotannosta yli 90 prosenttia menee vientiin.

Tehtaalla valmistetaan edelleen pieniä erinä käsintehtyä paperia, jossa kauneimmillaan ja kalleimmillaan voi vesileimana olla vaikkapa asiakkaan kuva. Entisessä palokalustovajassa järjestetään pienille ryhmille mahdollisuus osallistua käsintehtyn paperin valmistukseen.

Elämyksiä kulttuurimaisemissa

Vajaan 50 000 asukkaan Hämeenlinna on väestömäärältään Suomen 16:nneksi suurin kaupunki. Se tunnetaan muun muassa **Sibeliuksen** syntymäkaupunkina, Vanajaveden rantamaisemiin sijoittuvasta Aulangosta ja Vanajanlinnasta, jossa aikanaan piti majaa Sirola-opisto.

Aulangon perustaja eversti **Hugo Standertskjöld** osti Karlbergin tilan ja sitä ympäröivät maat vuonna 1883. Standertskjöld suunnitteli ja rakennutti Aulangolle upean kartano- ja puistoalueen, jonka erikoisuuksia olivat eksoottiset palmut, kaktukset ja yli kolmen kilometrin pituiselle alueelle istutetut hopeapajut. Lampiin tuotiin vesilintuja, muun muassa harvinaisia mustia joutsenia. Puistoon rakennettiin useita huvimajoja, mahtava näkötorni sekä karhuluola. Toimielias ja ennakkoluuloton eversti toteutti omaa unelmaansa vuosia. Ikääntyessään hän alkoi miettiä kartanon kohtaloa. Hämeenlinnan kaupunki osti tilan vuonna 1926, noin viisi vuotta ennen everstin kuolemaa. Kaupan ehtona oli, että alue säilytetään kaikille avoimena.

Kartanon upea päärakennus tuhoutui tulipalossa 1930-luvulla. Aulangon nykyinen funkshotelli valmistui vuonna 1938. Nyt Aulangolle rakennetaan kylpylää, uutta golfkenttää ja monitoimihallia. Everstin lähiluontoon teettämällä reiteillä voi edelleen rentoutua vaeltelulla ja tutustumalla lukemattomiin kasvilajeihin, joista esimerkkinä on vaikkapa Joutsenlammen merkitty puulajipolku. Sen varrella on kaikkiaan 56 puu- ja pensaslajia.

Perinteitä ja kulttuuria

Hämeenlinnan keskustassa, linja-autoaseman kupeessa, on Wetterhoffin myymälä. Sieltä löytyy valikoima suomalaisten käsityön taitajien luomia käyttöesineitä sekä laaja valikoima erilaisia lankoja, kaikissa kuviteltavissa olevissa väreissä. Myymälä on oikea kutojan aarreaitta. **Fredrika Wetterhoff** perusti nimeään kantavan ompelu- ja kudontakoulun Hämeenlinnaan vuonna 1885, jotta "maaseudun ja työväestön tyttäretkin saisivat ammatin". Toiminta on vuosien varrella laajentunut korttelinkoiseksi. Siihen kuuluu taitavan tekemisen ja koulutuksen ohella myös tutkimustyö, jonka helmenä on tutkijoiden käyttöön valmistunut materiaalipankki. Sieltä sekä melkoisesta arkistokokoelmasta voi ammentaa tietoa muun muassa eri aikakausien materiaaleista, työtaivoista ja malleista. Wetterhoff-säätiö toimii nykyisin oppilaitoksesta erillisenä yksikkönä jatkaen perustajansa toivomuksia edistää kotiteollisuuden ammattitaitoa Suomessa. Parhailaan on meneillään Wetterhoffin 120-vuotis-

juhlavuosi. Siihen liittyvät tapahtumat kuulu- vat Muotoilun vuoden ohjelmaan.

Wetterhoffin lähistöllä on Hämeenlinnan Verkatehdas. Se on vanha tehdasmiljö, jota edelleen rakennetaan ja kunnostetaan uuteen käyttötarkoitukseen. Jo nyt kulttuurikeskus vilisee elämää. Tiloissa ovat muun muassa lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX sekä kaupungin taidemuseo ja -teatteri. Viime syksynä valmistui Verkatehtaan Kulttuuritukku, joka toimii erilaisten kokousten, messujen ja konserttien näyttämönä.

”Kulttuuritukku on rento ja ”rokinpi” tila, jonka sali on nopeasti muunnettavissa käyttötarkoituksesta toiseen”, kuvailee Verkatehtaan johtaja **Jouko Astor**. Hän jatkaa kertomalla esi- merkin nopeasta tilojen muuntelusta:

”Eppujen konsertti päättyi yöllä kello 1.30. Kammat saatiin ulos vähän ennen neljää. Siivous oli tehty noin puolessatoista tunnissa ja seuraava tilaaja saattoi tulla rakentamaan iltpäivällä alkavia messujaan.”

Kun Verkatehtaan uusi kongressi- ja musiikkisali sekä elokuvakeskus valmistuvat vuonna 2007, tarjoaa talo 30 000 neliömetrin tilat kulttuuripalveluille ja taidekasvatukselle.

Vuoden kokoushotelli

Katumajärven rannalla, 10 kilometriä Hämeenlinnasta, seisoo vanha viime vuosisadan alku- puolella valmistunut kartanotyyppinen tiililinna lisärakennuksineen. Vanajanlinnan historia on tulvillaan mielenkiintoisia yksityiskohtia. Sen rakennutti pedantisuudestaan tunnettu lääketieteen ja kirurgian tohtori **Carl Wilhelm Rosenlew**. Takat tehtiin marmorista ja graniitista, lattiat ja ikkunapuitteet ovat pääosin tammea. Linnassa kävi usein arvovaltaisia vieraita, joiden joukossa oli niin Fazerin suvun jäseniä kuin Suomen marsalkka **Mannerheim**.

Talon historiaan kuuluu myös vaihe, jolloin sinne ei vierailulla ollut asiaa. Vuonna 1947 alkoi Sirola-opiston aika. Alue oli puomein suljettu ulkopuolisilta aina vuoteen 1994 asti. Nykyiset omistajat ovat kunnostaneet pahasti rapistuneen kartanon hotellikäyttöön. Suosituttu kokoushotelli on erityisen tunnettu hyvästä ruoastaan, eikä vuoden kokoushotelliksi valitseminen ollutkaan yllätys.

Puhallettua lasia

Hämeenlinnasta on matkaa parisenkymmentä kilometriä litalan lasitehtaalle. Siellä, Kalvolan kunnan keskustaajamassa, syntyy osa suomalaisen designin tunnetuimpia lasiesineitä. litalan tiedotuspäällikkö **Päivi Jantunen** ohjaa vieraat aluksi työhuoneeseensa ja innostuu esittelemään hänelle rakasta yksinkertaisen tyylikästä tuolia, jonka on suunnitellut **Hari Koskinen**. Koskinen on yksi litalan nuorista muotoilijoista. Näyttelytilassa on esillä tut- tujen klassisten lasiesineiden lisäksi astioita, ruokailuvälineitä ja kattiloita. Ne kaikki kuuluvat litala-ryhmän tuoteperheeseen. Muoto- puhtaisiin ja monivärisiin lasiesineisiin liittyy monenlaisia hyvänolon tunteita. Ne luovat kodikkaan tunnelman ja muistuttavat myös mone- neestä ajasta. Esimerkiksi **Aino Aalto** aloitti suunnittelijana jo vuonna 1932 ja hänen nimikkolasiensa suosio jatkuu yhä.

Lasimuseoon, i-shoppiin ja samalla alueella oleviin muihin myymälöihin, kuten Kultasuklaan tehtaanyymälään kannattaa tehdä kesällä retki niiden runsaan ja uniikin tarjonnan vuoksi.

Pikkukaupungissa on viehätystä

Lounaisen Hämeen vilkkain keskus on Forssa. Kaupungin sydämessä, Loimijoen rannalla, sijaitseva vanha kehräämöalue on kunnostettu uuteen käyttöön. Vuonna 1849 valmistuneen kehräämön pihalla kunniapaikalla seisoo **Axel Wilhelm Wahrenin** rintakuva muistuttamassa kehräämön ja kutomon perustajasta. Nykyään tiloissa on muun muassa kaupunginkirjasto, museoita, oppilaitoksia ja yrityksiä. Yksi

uusimmista toimijoista on elektroniikan tutkimus- ja koulutustehdas EleFors, joka palvelee oppilaitoksia ja yrityksiä testaamalla esimerkiksi tuotteiden pitkäaikaista kuumaa tai kylmää sekä tärinän kestävyyskykyä.

Kehräämöalueen naapurissa, puiston kupeessa seisoo vanha keltainen puurakennus Forssan Klubi. Ravintolan lisäksi siellä on kuusi persoonallista hotellihuonetta ja saunaosasto. Sympaattisessa pikkukaupungissa voi viettää aikaansa myös polskimalla viihdeumala Vesihelmessä. Forssan kesä on täynnä ohjelmaa, joka starttaa Suvi-illan juoksusta ja jatkuu musiikkipäivillä, raveilla, noin viikon pituisella Tyykibluesilla sekä Holjan markkinoilla.

Hummani hei

Forssaa ympäröivät neljä maaseutukuntaa ovat Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä. Suomen hevospitäjässä Ypäjällä on noin 2 700 asukasta ja satoja hevosia. Yli kymmenen vuotta sitten perustettu Hevosopisto jatkaa edeltäjänsä Ypäjän hevosopiston ja Suomen Ratsastusopiston työtä. Hevosopistolla koulutetaan hevostenhoitajia, ratsastuksen ohjaajia ja opettajia. Hevostenhoitajaksi opiskelevat voivat suunnata opintonsa esimerkiksi ravivalmennukseen, valjassepäksi, kengittäjäksi tai ratsujen kouluttajaksi.

”Perustuskinto kestää kolme vuotta. Oppilaita tänne pyrkii yleensä reilusti kaksi kertaa se määrä, jonka voimme ottaa”, kertoo opiston rehtori **Hannu Kalalampi**. Opistolla on lähes 300 hevosta, joista puolet on opiston omia ja loput oppilaiden ja opettajien hevosia sekä valmennettavia ravihevosia ja ratsuja. Alueella on myös kaksi hevossairaala, joissa hoidetaan lähinnä ruuansulatusvaivoista ja jalkojen rasi- tusvammoista kärsiviä potilaita.

Opistolle ostetaan vuodessa kolmisenkymmentä uutta hevosta. Osa hevosista pääsee ”eläkkeelle” ja jotkut joudutaan myymään siksi että ne ovat osoittautuneet sopimattomiksi opiston tarkoituksiin.

litalan lasitehtaalla syntyvät myös Aaltovaasit. Lasinpuhaltaminen vaatii taitoa ja tarkkuutta.

Hetkessä Häme

Maakuntajuhlien päivitetty ohjelma on www.hel.fi/maakuntajuhlat -nettisivuilla. Tässä poimintoja Hämeen tarjonnasta.

Senaatintori 9.6.

10 ● Lastenohjelmassa Satusoppaa ja Naperojuppaa.
12 ● Avajaiset. Puhujina kaupunginjohtaja Jussi Pajunen ja maakuntavaltuuston puheenjohtaja Jari Koskinen. Hakkapeliittatapahtuman väenottokäskey. Panssarisoittokunta.
14 ● Panssarisoittokunnan konsertti.
16 ● Hämmäläisten viihdetaitelijoiden nostalgiaa. Konserttilavalla Fredi, Jarkko Lehti ja Erkki Liikainen, juontajina Vexi Salmi ja Markku Veijalainen.
17.30 ● Wetterhoffin muotinäytös.
19.30 ● alkaen konserttilavalla Ultramariini sekä Jonna Tervomaa (20.50).

Forssan Vesihelmeä kutsutaan viihdeumalaksi. Tarjolla on tyyntä ja aaltoja sekä erilaisia altaita polskintaan.

”Hevosen ei tarvitse olla helppo, mutta vaarallinen se ei saa olla”, kuvailee Hannu Kalalampi syitä luopumisiin.

Kestitystä ja kekseliäisyyttä

Humppilan ykkösnähtävyyksiin kuuluu kapearaiteinen museorautatie, joka kiemurtelee Jokioisten ja Humppilan väliset 14 kilometriä. Pukuttavan höyryjunan kyytiin pääsee kesä- sunnuntaisin. Muutaman kilometrin päässä Humppilan kirkolta, Valtatie 2 kupeessa, sijaitsee Urpolan kartano. Tilausravintolana toimivasta kartanosta huolehtivat **Leena** ja **Mikko Kylämarkkula**. Kumpaisellakin tuntuu olevan vuorokaudessaan enemmän tunteja kuin monella muulla, sillä ravintolan pitämisen ohella kartanon alueella toimii Leena Kylämarkkulan tilkkutyöharrastuksesta syntynyt myymälä, jossa on tarjolla alan kirjallisuutta, työvälineitä sekä sisustuskankaita. Tilkkutex myy tuotteitaan myös nettikaupassaan. Myymälän vieressä on Urpolan kutomo, jossa **Elina Kylämarkkula** myy käsin kutomiaan puuvilla-

Ypäjä on Suomen hevospitäjä. Hevosopistossa opiskelijat voivat valmistua muun muassa valjassepäksi ja ravivalmentajiksi.

mattoja sekä taideteoksiaan. Pihapiirissä on myös majoitustiloja. Niistä olkitalo Villa Pellavista on Mikko Kylämarkkulan taidonnäyte. Hän on kiinnostunut vanhoista luonnonmukaisista rakennusmenetelmistä. Urpolan kartanon ihmeet eivät kuitenkaan pääty tähän, sillä pihapiiriin isäntä on rakentanut myös Viikinkisaunan. Sen rakennusmateriaaleina ovat saavi ja puupölkkyt.

”Saunaan siitä”, kehottavat paikalliset matkailuihmiset. He ovat keksineet oivan idean, joka on saanut nimekseen Saunalenkki. Lenkkiin kuuluu seitsemän saunaa, jotka tarjoavat löylymahdollisuuksia Savusaunasta Gofsaunaan. Senaatintorin maakuntajuhlille on luvassa Saunalenkkiin kuuluva Traktorisauna. Massey-Fergusonin peräkärryn päällä puksutellaan normaalisti Portaan kyläraiteilla hauskuuttamassa niin saunoja kuin kyläläisiäkin.

Leena Seitola ■

Riihimäen lasimuseon näyttelyissä hehkuu lasi kaikissa väreissään.

Senaatintori 11.6.

10 ● Tiu Mummoja.
Hippalot tapahtuman mummovirtaa.
11 ● Laulureppu.
12 ● Teatteria ja stand upia: Mistä rakkaus alkaa & Leevi & The Leavings -musikaali & Ei tehrä tästä ny numeroo -teatteriesitys & Tomaatteja tomaatteja -festivaali.
14 ● Janne Tulkki.
16 ● Keskiajan Häme. Turnajaiset, Hämeenlinnan keskiaikamarkkinat & Tornada-yhtye Rytylän Renessanssi.
16.30 ● Viestikapulan vaihto Etelä-Karjalan kanssa.

Muutokset ohjelmassa mahdollisia.

Suomenlinna soi

Kuva Jari Soini

● Suomenlinna pursuaa kesällä kulttuuritarjontaa: musiikkifestivaaleja, kesäteatteria, lastenohjelmaa, taidenäyttelyitä ja veneilytapahtumia.

Kesäkuun 18.–19. päivänä linnoituksessa soi 1700-luvun ranskalainen ja espanjalainen musiikki. "Les Lumierés – valistusajan kulttuurifestivaalissa" esiintyvät vanhan musiikin huipputaajia Suomesta sekä vierailuvia orkestereita Espanjasta ja Saksasta.

Festivaalin avajaiskulkue lähtee lauantaina kello 12 mantereelta Sofiankadulta ja siirtyy purjelaiva Kathrinalla Suomenlinnaan. Kannella soittavat epookkiasuiset muusikot, kuten kello 14 Kustaanmiekassa alkavassa piknikkonsertissakin, jonne yleisöllä on vapaa pääsy. Paikalla on myös Wanhaa Warusväkeä. Purjelaiva seilaa Kauppatorin ja Suomenlinnan väliä kello 14–18 Sibelius-Akatemian oppilaiden musisoidessa kannella. Kello 19–24 vietetään fandango-iltaa ja kello 21.30–24 pidetään tanssiaiset.

Sunnuntaina 19.6. on lapsille satuja kello 12 alkaen ja entsaikkain musiikkia tarjolla kello 17 alkaen (www.historiapaiva.fi/).

Suomenlinnan kesäteatterissa villikoivat tänä kesänä Q-teatterin veijariveljet Maks ja Morits 16.6.–6.8. (www.q-teatteri.fi/). Elokuvaohjaaja Jarmo Lam-

Les Lumierés -tapahtuma houkuttelee Suomenlinnaan 18.–19. kesäkuuta.

pelan musiikinäytelmän Avaruussukeltaja voivat perheen pienimmät nähdä Lelumuseon pihalle pystytetyssä telttakatsomossa 6.7.–6.8. Teatteriseurue Kapsäkki esittää Fersenin suuressa holvisalissa tarinaa Heinähattu, Vittitossu ja suuri pamaus 12.6.–20.7. (www.kapsakki.com/). Lapset pääsevät viipottamaan pitkin Suomenlinnaa seikkailukierroksella "Kadonneen kruunun jäljillä" 7.6.–13.8. (tiedustelut puh. 684 1850).

Viapori Jazz tuo Suomenlinnaan elokuun 24.–27. päivä kotimaisen naisjazzin kirkkaimman kärjen. Konserteissa esiintyvät mm. Emma Salokoski, Anna-Mari Kähärä ja Johanna Försti (www.viapori.fi/jazz/2005/).

Krimin sotaa ja pommituspäiviä käsittelevä muistonäyttely on esillä Suomenlinna-museossa loppuun asti. 18.6. järjestetään puuvenetahtuma MeriViapori ja 13.8. puisten purjevereiden kilpailu Viaporin Tuoppi.

● Lisätietoja Suomenlinnakeskuksesta, puh. 684 1880 ja nettiosoitteesta www.suomenlinna.fi.

Kesän pisin jazz-festivaali Espalla

● Suomen Jazzliiton järjestämä festivaali Jazz-Espa soi ensi kesänä kuudetta kertaa. Espan lavalla kuullaan kotimaisten jazzbändien terävintä kärkeä heinäkuun jokaisena arkipäivänä klo 16–18.

Jazz-Espan avajaisissa 30.6. lavalle nousee Kvalda-yhtye. Muita esiintyjä ovat muun muassa U-Street All Stars, Sony Jazzpalkinnolla maaliskuussa palkittu Jussi Kannaste, Jarmo Savolaisen SoloDuoTrio, Eepi Ursin Band sekä 30-vuotishlavuuttaan viettävä UMO Jazz Orchestra Count Basie -konsertillaan.

Jazz-Espa tarjoaa ohjelmaa myös kaikille lapsenmielisille 20.7., kun lavalla konsertoi Mika Pohjolan Muumilauluja-bändi. Konsertteihin on vapaa pääsy. Tarkemmat ohjelmatiedot osoitteessa www.jazzfin.com.

Nykykansan-musiikkia elokuussa

● Espan lava täyttyy elokuussa kansanmusikoista, kun Etno-Espa -tapahtuma käynnistyy ensimmäistä kertaa. Etno-Espa esittelee suomalaisia nykykansanmusiikkia ilmaisokonsertein jokaisena arkipäivänä 1.–25.8. klo 16–18.

Tapahtuman loppuhuipennus on Taiteiden yössä, jolloin konsertteja on puoleenyöhön saakka. Esiintyjien joukossa ovat muun muassa Piirpauke Trio, Alamaailman vasarat, Anna-Kaisa Liedes & Utua, Sväng, Tsuumi Sound System ja Spontaani Vire. Lisätietoja etno-espaa@suomi24.fi

Huvittele Linnanmäellä

Linnanmäen huvipuisto kutsuu kesähuveihin kaikki taape-roista vaareihin. Aluetta on kunnostettu puistomaisemmaksi ja uusinta uutta tarjoaa neliluolteinen elokuvateatteri, jossa yli 10-vuotiaat saavat kokea hurjan seikkailun. Esityksen aikana kuljetaan tukkina halki huimien maisemien ja tukinkäsittelylaitteiden. Vesi roiskuu ja jännitystä riittää enemmän kuin tarpeeksi. Rauhallisempaa menoa kaipaavat voivat lähteä ajelulle halki sirkuksen maailman. Taikasirkus kuljettaa katsojat vaunuilla halki erilaisten sirkuslavasteiden. Kun huvipuiston laitteet sekä uudet Tanssivat vedet, Sumujen silta ja vesisuihkut on katsastettu, voi siirtyä Leikkikalumuseon nostalgiseen maailmaan rauhoittumaan tai katsastaa Sea Lifen vedenalaista maailmaa.

Peacock-teatterin kauden aloittaa Uusi iloinen teatteri. "Aikuisten oikeesti" ilottelu lupaa viihteen herkkupaloja 22.6. asti. Lupaavalta kuulostaa myös musikaali "Linnunradan laidalla", joka yhdistää Eppu Normaalin musiikkia erään sirkuksen viimeiseen kiertueeseen. Esitykset 9.8.–10.9. ja 2.11.–17.12. Syyskuussa Peacockissa on vuorossa Broadwayn menestysmusikaali "Ain't misbehavin". Esitykset 21.9.–29.10.

Linnanmäki on avoinna 4.9. saakka joka päivä ja sen jälkeen vielä kahtena viikonloppuna perjantaita sunnuntaihin. Avoinna juhannukseen asti ma–la klo 13–21, su 13–20, jonka jälkeen aukioloajat pitenevät. Sisäänpääsy huvipuiston alueelle on ilmainen. Lisätietoja rannekeiden hinnoista ja aukioloajoista p. 773 991 ja 774 99400 sekä www.linnanmaki.fi

Aino Acktén huvila

Tullisaaren ulkoilupuisto, Laajasalo, www.kulttuuri.hel.fi/ainoackte.

Lippuja myydään tuntia ennen konserttia ovelta. Huvila on avoinna yleisölle lokakuun loppuun keskiviikoin klo 17–19.

● 8.6. klo 19 Chopanin kaikki etydit ja Bachin Italialainen Konsertto, Anne Kauppi, piano. Liput 10 €.

● 15.6. klo 19 Untako vain. Sibeliuksen ja Schumannin lauluja, Petri Pöyhönen, tenori ja See Siang Wong, piano. Liput 10/7 €.

● 22.6. klo 19 Nefelin tango, Duo Zorbas, Maria Vannemaa, laulu & viulu ja Kari Vannemaa, bouzouki. Liput 8/5 €.

● 29.6. klo 19 "The Midnight Sun Will Never Set" – kesäinen jazz-konsertti. Sofia Finnilä, laulu ja Janne Maarala, piano. Liput 5 €.

● 6.7. klo 19 Nocturno – lauluja suvi-illassa. Niina Victoria Tamminiemi, sopraano ja Kumi Komori, piano. Liput 5 €.

● 13.7. klo 19 Ruumiin ja hengen ravinto. Keskiajan ja renessanssin laulumusiikkia 600–1600-luvulta. Scholares Aeternes esittää. Liput 5 €.

● 20.7. klo 19 Kypsan naisen blues. Anneli Saaristo, laulu ja Matti Piri, piano. Liput 10 €.

● 27.7. klo 19 Laulumusiikkia Unikeoille. Mozart seuraajineen herättelee romantiikan ja rakkauden tunnelmiin. Marja-Leena Oikari, laulu, Pirkko-Leena Toikka, laulu ja Janne Hovi, piano. Liput 5 €.

● 3.8. klo 19 Kanarialintukantaatti ja muita musiikin klassikkolintuja. Soitinyhtye Havis Amanda Ensemble, Irina Lappalainen, viulu, Juha Metsäpelto, oboe, Tarja Koskinen, laulu & alttoviulu, Soile Pohjasniemi, sello. Liput 8/5 €.

● 10.8. klo 19 Elokuun tummeneva ilta. Suomalaisen ja ulkomaisen viihteen, evergreenin ja jazzin tahdissa. Maarit Persson, laulu, Daniela Persson, laulu, Jussi Kiiveri, laulu ja kitara & Masi Luoma, piano. Liput 10 €.

● 17.8. klo 19 "Kaiken maailman musiikkia". Mustalaimusiikkia Balkanin seudulta, fadoa Portugalista ja lauluja Kuubasta. Bandoliino-orkesterissa: Kirsti Lakopoulos, laulu, Mikko Antikainen, klarinetti, Nikolai Blad, kitara, laulu ja buzuki, Joosef Lakopoulos, lyömäsoittimet, laulu, Ilona Määttänen, pasuuna ja Olli Rautiainen, haitari. Liput 5 €.

● 24.8. klo 19 Oopperan laulun helmiä – Aino Acktén ohjelmistoa. Puccinia, Straussia, Griegia, Sibeliusta, Merikantaa... Laura Pyrrö, sopraano ja Tiina Laitila, piano. Liput 10 €.

● 31.8. klo 19 Juhlan huumaa! Taljanka-yhtye. Liput 10 €.

Kanneltalo

Klaneettitie 5, lipunmyynti p. 7312 4111.

Avoinna 6.6. – 21.8. ma–to klo 10–20, pe 10–18, aulahenkilökunta p. 7312 4105.

Lipunmyynti on suljettu 30.5.–21.8. www.kulttuuri.hel.fi/kanneltalo

● 10.8. saakka Kesän kaupunkitanssit Kanneltalossa keskiviikoin klo 17.30–18.15. Suuren suosion saaneet kaupunkitanssit tarjoavat jälleen ilmaista paritanssiopetusta. Tanssit Hilka Jääskeläisen opastuksella Kanneltalon edustalla, Sitratorilla, ja sateen sattuessa Kanneltalon aulassa.

Ohjelmassa: 8.6. bugg, 15.6. jenka, 22.6. valssi, 29.6. rumba, 6.7. tango, 13.7. masurkka, 20.7. hidas valssi, 27.7. samba, 3.8. jive, 10.8. polkka.

● 23.6. saakka galleriassa: Useasti päivässä – Elisa Lindstedtin öljymaalauksia.

● 30.6.–28.7. galleriassa: K.A.R.U – Antti Raitalan ja Kimmo Peltolan veistoksia ja installaatioita.

● 8.–27.8. galleriassa: Shaanxi – varjoteatterin taidetta. Kiinalaisia varjoteatterinukkeja.

● 25.8. klo 17–20 Taiteiden yön tapahtuma kaiken ikäisille. Tarkat ohjelmatiedot ilmestyvät kesän aikana talon nettisivuille. Vapaa pääsy.

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa

Mikonkatu 17 C/Vuorikatu 14, p. 169 3316, Caisa on suljettu 24.6.–31.7. www.kulttuuri.hel.fi/caisa

● 9.6. klo 13.30–15.30 MOKU-verkoston kokous.

● 18.6. klo 21–01 Cross Borders World Music Club. Robin DeWanin ja Jason Carterin isännöimä maailmanmusiikki-ilta. Vierailuvia artisteja ja tiskijukia. Liput: 5 €.

Näyttelyt: ● 23.6. asti "Madam & Eve". Monikulttuurinen sarjakuvanäyttely Etelä-Afrikasta & liettualaisen Jurate Petruskevicienen silkkipankkainta & Valokuvia Sudanin pakolaissyömyksestä.

Malmitalo

Ala-Malmin tori 1. Talo on avoinna 6.6.–21.8. arkisina ma–to 10–20, pe 10–16, la–su suljettu. Juhannusaaton aattona 23.6. suljetaan jo klo 16, juhannusaaton suljettu. 22.8. lähtien avoinna ma–pe 9–20, la 9–16, su suljettu. Malmitalon lipunmyynti on suljettu 14.8. asti. Lisätietoja: www.kulttuuri.hel.fi/malmitalo

● 11.8. asti kaupunkitanssit torstaisin kello 17.30. Malmitalon "takapihalla" Ala-Malmin puistossa järjestetään paritanssin opetusta. Sateen sattuessa tanssitaan Malmitalon aulassa. Mukaan voi tulla yksin, kaksin tai vaikka joukolla. Kesto 45 min. Vapaa pääsy. Ohjelmassa: 9.6. kävelyhuppa, 16.6. fusk, 23.6. jive, 30.6. hidas valssi, 7.7. jenka, 14.7. rumba, 21.7. cha-cha, 28.7. huppa, 4.8. samba, 11.8. bugg.

● 25.8. klo 16–20 Taiteiden yönä Malmitalo on Täplien talo. Perheystävällisessä ohjelmassa on muun muassa musiikkitäpliä, kädentaitotäpliä, runotäpliä, maalitäpliä ja täplikäs orkesteri Gebardi. Vapaa pääsy.

Näyttelyt galleriassa:

● 29.7. asti Rauni Mustosen grafiikkaa. Vapaa pääsy.

● 3.–26.8. la Savolaisen maalauksia. Vapaa pääsy.

● 31.8.–24.9. Juhani von Boehmin maalauksia. Vapaa pääsy.

Kuva Richard Haughton, kuvassa La Veillée des Abysses

Savoy

Kasarmikatu 46-48, p. 169 3703.
www.kulttuuri.hel.fi/savoy

- **2.–6.8. klo 19 & 8.–12.8. & 16.–18.8. klo 19** Tanssiryhmä Tsuumi: Siivet – Folklore show. Traditio elää, uudistuu ja voi hyvin. Mutta vain jos sillä riittää vaalihoitoja ja kyseenalaistajia. Helsingiläinen vuonna 1998 perustettu Tanssiryhmä Tsuumi tuulettaa suomalaisen tanssin ja musiikin kenttää. Jalat tukevasti perinteessä ja pää pilvissä se havainnoi raja-aitoja ja etsii tapoja niiden ylittämiseen. Multi-instrumentaalisesta koostuvasta muusikkoryhmä kuuluu olennaisena osana Tsuumiin ja toimii lavalla tiiviisti yhteistyössä tanssijoiden kanssa. Liput 22/18€.
- **25.–30.8. klo 19** James Thiérree: La Veillée des Abysses. Jos pidit Cercle Invisible -esityksestä, ihastut tähän varmasti! James Thiérree tuo Helsinkiin haaksirikkoisen seurueensa, capoeira-taiturin, hullun oopperalaulajan, matkalaukkuun mahtuvan akrobaatin sekä ruotsalaisen nykytanssijan. Luvassa on uuden sirkuksen ilotulitusta, joka hykerryttää pitkään. Esityksen kesto 90 min. Liput 25/15€.
- **13.8. klo 19** Aloha Night. Ukulelen soinnut, hypnoottiset rummut ja kaislahameiden kahina vievät mielen paratiisisaarille palmujen katveeseen. Suomalaiset ja ulkomaiset tanssijat esittävät perinteisiä tansseja mm. Havaijilta, Tahitilta, Cookin saarilta, Tongalta ja Samoalta. Aloha Night on Tyynenmeren saarten festivaalien huipentuma. Ohjelmassa on myös festivaalien avointen tanssikilpailujen voittoaikat esitykset. Liput 10€.

Stoa

Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, Itäkeskus. Lipunmyynti p. 310 88411, stoa.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/stoa.

6.6.–10.6. subURB05-kesäkurssit:

- **Breakdance**, Stoaan musiikkisali, ma–pe klo 11–12.30. Vetäjä: Taija Hinkkanen (Flow-Mo Crew)
- **Locking / Funkstyles**, Stoaan musiikkisali, ma–pe klo 12.30–13.30. Vetäjä: Antopio DiMaestre (Flow-Mo Crew)
- **Popping / Funkstyles** (yli 14-vuotiaille), Stoaan musiikkisali, ma–pe klo 13.30–14.30. Vetäjä: Kalsse.
- **Katurunous & riimi** (yli 14-vuotiaille), Stoaan kerho huone, ma–pe klo 10–12. Vetäjä: Jarmo Hilpinen (Indievisual).

Ilmoittautumiset:

Stoa/lipunmyynti, puh. 310 88411, s-posti: stoa.lipunmyynti@hel.fi

- **11.6. asti** Öljyvärimaalauksia Stoaan galleriassa. Minna Lindblad & Marjaana Räisänen. Avoimma ma–to 10–20, pe 10–18, la 10–16.

Vuotalo

Mosaikkitori 2, Avoimma ma–to 10–20, pe–la 10–16. Lipunmyynti p. 310 88411, Lippupalvelu ja puoli tuntia ennen esityksiä ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/vuotalo.

- **6.6.–30.7.** Uuden alun hetkessä, maalauksia. Rauni Hulke. Vuotalon näyttelytila.

Taiteiden yönä Malmitalossa esiintyy täplikäs Gebardi.

Kuva Otava (yksityskokielma)

Heli Hieta, Prinsessan siivet, Otava 1999

Kuvataidetta

Taidemuseo Meilahti

Tamminiementie 6, p. 310 87031. Avoimma ti–su klo 11–18.30. Liput 4,20/3,40€. www.taidemuseo.hel.fi

- **17.6.–2.10.** Satua ja totta – suomalaisia ja ruotsalaisia lastenkirjakuvituksia. Meilahden perhenäyttelyiden sarjassa on vuorossa lastenkirjojen kuvituksia viimeisten 50 vuoden ajalta. Näyttelyn teemana on metsästä kaupunkiin ja siihen liittyy monipuolista oheisohjelmaa lapsille.

Taidemuseo Tennispalatsi

Salomonkatu 15, p. 310 87001. Avoimma ti–su klo 11–20.30. Liput 6/5€, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi.

- **22.6.–28.8.** Tuntematon taivas – Kiinan nykyvalokuvausta. Kiinalaiset valokuvataiteilijat ovat omaksuneet länsimaiset menetelmät, mutta aiheet amennetaan kuitenkin omasta traditiosta ja paikallisesta kulttuurista. Näyttelyssä on mukana noin 40 kiinalaista valokuvaajaa.

Klassista musiikkia

Finlandia-talo

Karamzininkatu 4, p. 402 41. www.hel.fi/filharmonia. Liput 15/10/5€ Lippupisteestä p. 0600 900 900 (0,95€/min+pvm/lna) klo 7–22.

- **10.8. klo 19:** Itämeri-festivaalin avajaiskonsertti. Kapellimestari Esa-Pekka Salonen & HKO. Sibelius – Ravel – Debussy.
- **27.8. klo 15:** Helsingin juhlatiiviot. Hokkuspokus! – sinfoninen seikkailu koko perheelle. Kapellimestari Atso Almila & HKO.
- **4.9. klo 19.30:** Helsingin juhlatiiviot. Kapellimestari Esa-Pekka Salonen & trumpettitaiteilija Håkan Hardenberger & HKO. Debussy – Turnage – Ravel.

Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.

Toimitus kokoaa kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätietoja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista. ● Seuraavaan 18.9. ilmestyvään Helsinki-infoon tarkoitetut tapahtumatiedot pyydetään lähettämään toimitukseen 12.8. mennessä.

Teatteria

Kaupunginteatteri

Ensi linja 2, lipunmyynti ma–pe klo 9–18, la klo 12–18, p. 394 022 ja Lippupiste joka päivä klo 7–22 p. 0600 900 900 (1,25€/min + pvm). www.hkt.fi

- **13.8. klo 19** Hairspray musikaalikomedian Euroopan ensi-ilta suurella näyttämöllä. Eletään vuotta 1962. 50-luku on jo vanha juttu ja ilmassa on muutoksen tuulia. Baltimoren oma tyttö Tracy – iso tyttö, jolla on iso tukka ja vielä isompi sydän – haluaa intohimoisesti tanssia. Hän saa mahdollisuuden esiintyä paikallistelevision tanssiohjelmassa ja yhdessä yössä tämä ujo pullukka muuttuu tyylijuhlaaksi teinitähdeksi. Menestys muuttaa Tracyn elämän ja tarjoaa katsojallekin todellisen vuoristoradan hauskoja hetkiä menevän musiikin ja vauhdikkaiden tanssien siivittämänä.

Hairspray on niittänyt lukuisia palkintoja, muun muassa 8 Tonya, 10 Drama Desk -palkintoa, New York Drama Critics Circle -palkinnon parhaasta musikaalista, 5 Outer Critics Circle -palkintoa ja Drama League -palkinnon. HAIRSPRAY-musikaalikomedia on yksi tämän vuosituhatosen kirkkaimmista lupauksista.

Rooleissa nähdään muun muassa Mikko Leppilampi, Katja Aakkula, Caron Barnes, Mikko Vihma, Vuokko Hovatta, Maija Kalaoja, Jackson Shuudifonya ja Tuomas Uusitalo. Ennakot ovat 11. ja 12.8. sekä ensi-illan jälkeen seuraavat näytännöt **16., 17. ja 18.8.** Liput 43€ / 38€.

Kesäteatteria

Vanhankaupungin kesäteatteri

- **22.6. asti** musiikillinen komedia "Lavataanssit". Suvisuomalaisella tanssilavalla käydään laulukilpailuja, tanssitaan ja muutamat etsivät sitä oikeaa. Vanhankaupungin kesäteatterissa esitettävä "Lavataanssit" on kertomus meistä ihmisistä kesän alkumuamassa. Taustalla on liveorkesteri, joka vaihtuvan tähtiartistin vahvistuksella soittaa Carolan levyttämiä klassikkokappaleita. Luvassa on myös yllätysesiintyjä. Työryhmä koostuu Stadian esittävän taiteen opiskelijoista, Popp&Jazz Konservatorion musiikinopiskelijoista sekä muutamista vahvistuksista, jotka tulkitsevat Hannu Suutarin ja Martti Tötölän käsikirjoittaman näytelmän ja Carola Standardskjöldin kauniit kappaleet. Esitykset **5., 7., 8., 10.–12., 14., 15., 17.–22.6. klo 19**, paitsi sunnuntaiesitykset **klo 15**. Liput 10/5€. Varaukset ja tiedustelut numerosta 050 512 1327. Vanhankaupungin kesäteatteri, Hämeentie 159, Verkattehanpuisto.

Caron Barnes Kaupunginteatterin uudessa musikaalikomediassa Hairspray.

Kuva Maisa Mäki

Tervasaaren kesäteatteri

- Kesäkuussa aloittaa toimintansa uusi Helsingin Kesäteatteri Tervasaaren amfiteatterin näyttämöllä. "Hotelli Huminan" ensi-ilta on **15.6.** ja esitykset ovat tiistaisin ja torstaisin **klo 19**, keskiviikkoisin **klo 16**. Viimeinen esitys on **4.8.** Tekstin on kirjoittanut Tatu Pekkarinen, dramatisointi on Vesa Hämeksen ja ohjaus Juha Kandolinin. Lippujen hinnat ovat 17/15/13€. Lippuja myydään teatterin toimistossa, Vironkatu 8, puh. 045 131 9150, Lippupalvelussa 0600 10 800 sekä tuntia ennen ovelta Tervasaareissa.

Kaupunginmuseon toimipisteet

Pääsymaksut 3/1,50€, alle 18-v. ilmaiseksi. Torstaisin vapaa sisäänpääsy. www.helsinginkaupunginmuseo.fi

- **Kaupunginmuseo**, Sofiankatu 4, p. 169 3933. Horisontissa Helsinki -näyttely kertoo kaupungin vaiheista 450 vuoden aikana. Avoimma ma–pe klo 9–17, la–su klo 11–17.
- **Katumuseo**, Sofiankatu, p. 169 3933. Vapaa pääsy.
- **Hakasalmen huvila**, Karamzininkatu 2, p. 169 3444. Helsinki kehüksissä. Helsinki-aiheista taidetta. Avoimma 12.6. asti ja 17.7. alkaen su–to klo 11–16.
- **Sederholmin talo**, Aleksanterinkatu 16-18, p. 169 3625. Avoimma 23.6. asti ja 1.8. alkaen su–to klo 11–16. Näyttely esittelee dramaattisia vuosia 1808–1809 sekä Ruotsin ja Venäjän vallan ajan perintöä Helsingissä.
- **Tuomarinkylän museo**, Tuomarinkylän kartano, p. 728 7458. Koti kartanossa näyttely on avoimma 28.7. asti su–to klo 11–16.
- **Lastenmuseo**, Tuomarinkylän kartano. Avoimma 28.7. asti ja 4.9. alkaen su–to klo 11–16. Mammutista marsuun -näyttely kertoo Helsingin eläinten historiasta.
- **Ruiskumestarin talo**, Kristianinkatu 12. Avoimma 5.6.–31.8. su–to klo 11–16. Ruiskumestarin talo esittelee 1860-luvun pikkuporvariston kotielämää.
- **Työväenasuntomuseo**, Kirstinkuja 4. Avoimma 5.6.–31.8. su–to klo 11–16. Puutalomiljööseen sijoitettu museo kertoo työväen asumisesta ja elämästä 1900-luvun Helsingissä.
- **Voimalamuseo**, Hämeentie 163. Avoimma 31.8. asti su–to klo 11–16. Vesivoima pyörittä myllynkiiviä Vahassakaupungissa 1550-luvulta 1900-luvun alkuaan saakka. Museo vaalii alueen teollista perintöä tuottamalla ympäristöystävällistä sähköä edelleen.

Stadissa tapahtuu

Osakuntalaisia vapunpäivän retkellä Munkkiniemessä vuonna 1915.

Helsinkiläinen ja uusmaalainen ESO täyttää 100 vuotta

Vapunpäivänä vuonna 1905 perustettiin Helsingin yliopiston Eteläsuomalainen Osakunta eli paremmin lyhenteenä tunnettu ESO. Tuolloin jakautui ruotsinkielienemmistöinen Nylands Nation, kun suomenkieliset perustivat oman ylioppilasosakunnan, ESON. Varsinaiseksi vuosipäiväkseen uusi osakunta valitsi uusmaalaisen, Nurmijärvellä syntyneen kansalliskirjailija Aleksis Kiven syntymäpäivän 10. lokakuuta. Nykyiset ja entiset osakuntalaiset kokoontuvatkin juhlimaan 100-vuotistaivalta Vanhalle ylioppilastalolle ensi lokakuussa.

Ensimmäiset vuotensa ESO toimi juuri Wanhalla kunnes sen naapuriin valmistui osakuntatalo tai ns. Uusi ylioppilastalo vuonna 1910. Ruotsinkielisille jäi komea graniittilinna, "Natsa" Kasarmitorin laidalle. Kielikysymys näkyi myös esolaisten alkuvuosikymmenien arkityössä. Suomenkielisten kansakoulujen perustamista tuettiin ympäröivässä maakunnassa, esimerkiksi nykyisen Helsingin alueella Huopalahdessa.

Vuonna 1905 elettiin toisenlaisessa yhteiskunnassa ja erilaisessa Helsingissä. Nikolai II hallitsi valtakuntaa ja säätyvaltiopäivät Suomen suuriruhtinaskuntaa. Helsingissä kaavoitettu alue oli laajentunut Pitkäsillan pohjoispuolelle, mutta esimerkiksi Töölöä ryhdyttiin rakentamaan vasta seuraavana vuonna. Asukkaita oli hieman alle 100 000, ja suomenkieliset olivat juuri nousseet Helsingissä enemmistöksi.

Oppikoulujakaan, varsinkin suomenkielisiä, ei vielä ollut montaa. Helsingissä niitä oli kuusi. Näin ollen myös ylioppilaiden määrä oli pieni. Silloisessa Keisarillisessa Aleksanterin Yliopistossa oli tuolloin noin 1900 opiskelijaa, joista naisylioppilaita oli hieman yli 300. Nykyisin Helsingin Yliopistossa on 38 500 opiskelijaa, joista naisia on jo yli 60 prosenttia.

"Missä maat on mainiommat, vetreämmät veet"

Osakunnilla on omat perinteiset kotimaakuntansa ja järjestöjen lippua yleensä koristaa maakuntavaakuna. Eteläsuomalaisilla ylioppilailta, esolaisilla, se on Uudenmaan vaakuna. Sata vuotta sitten Suursaariin kuului esolaisten etupiiriin. Helsinkiläistäustaiset ovat kuitenkin koko ESON historian olleet hallitsevassa asemassa ja niinpä hekin ovat täysin rinnoin juhlatilaisuuksissa

Kahvihetki osakunnan 60-vuotisjuhlinnan lomassa 9. 10. 1965.

laulaneet "Uusmaalaisen laulua", maakunnan omaa laulua, jonka Jean Sibelius sävelsi esolaisten pyynnöstä. Sittemmin Sibelius kutsuttiin osakunnan kunniajäseneksi. Myös tunnettu kulttuuri- ja kunnallisvaikuttaja, Helsingin ylipormestari Lauri Aho, osakunnan entinen kuraattori, kutsuttiin kunniajäseneksi.

Kuvat Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkistosta

Armas Lindgrenin piirtämä osakuntatalo eli Uusi Ylioppilastalo valmistui vuonna 1910. Osoite oli tuolloin Itäinen Heikinkatu 7, nykyään Mannerheimintie 5. Kuva on 1920-luvulta.

Tänään ESON noin 700 jäsenen joukossa Helsinki-käsite on laajentunut Helsingin seutuun, kun koulujakin käydään luontevasti yhä enemmän "yli rajojen", eli ahtaista kuntarajoista välittämättä. Osakunnassa toimivien lukuisien kerhojen joukossa on viime vuosina ollut Helsinki-, Espoo-, ja Vantaa-kerhot. Kesäretki suunnataan kuitenkin vuosittain kauemmas maakuntaan.

Monialaisuus ja erilainen harrastustoiminta ovatkin tekijöitä, jotka houkuttelevat toimimaan osakunnissa. Siellä ei tavata vain yhden opintosuunnan opiskelijoita, vaan oikeustieteilijät ja historioitsijat kokoontuvat yhdessä lääketieteen opiskelijoiden kanssa kerhoihin ja illanviettoihin. Samalla opitaan myöhemmin työelämässä tärkeitä keskustelu- ja kokoustaitoja eri alojen edustajien joukossa, luodaan läpi elämän kestäviä ystävyyssiteitä ja solmitaan avioliittoja ...

Kuoroharrastus oli varsinkin aiemmin keskeinen harrastus eri osakunnissa. Eteläsuomalaisillakin toimii yhä jo 1930-luvulla perustettu EOL, Eteläsuomalaisen Osakunnan Laulajat. Nykyisin tämän kamarikuoron siteet emojärjestöön ovat kuitenkin ohuet. Entisten osakuntalaisten yhdyssiteeksi perustettiin jo 1930-luvulla, juuri ennen talvisotaa, ESON seniorijärjestö.

Martti Helminen ■
ESOn kuraattori vuosina 1977–1980

• Lisätietoja juhlivasta ESOSTa:
<http://eso.osakunta.fi/100-vuotisjuhla>

Arboretum-retki Viikissä

• 11.6. klo 11–13 opastetulla retkellä tutustutaan Viikin puulajipuistoon eli arboretumiin. 20 hehtaarin suuruinen puulajipuisto perustettiin 1960-luvulla ja siellä on satoja eri puu- ja pensaslajeja. Osallistumismaksu 3,50 euroa. Kokoontuminen Gardenian aulassa, Koetilantie 1, Viikki, p. 34784020.

Trooppisen puutarhan opastettu kierros

• 18.6. klo 13 ja 14 Gardenian trooppisessa puutarhassa perehdytään kasveihin ja niiden käyttöön. Opastus sisäänpääsymaksun hinnalla. Ei ennakkoilmoittautumista. Gardenia, Koetilantie 1, Viikki. Seuraavat vastaavat kierrokset 16.7. (samat kellonajat kuin yllä), sekä 8. & 9.8. klo 12 suomeksi ja klo 13 englanniksi.

Mätäjoen yölaulajat

• 10.6. klo 22–24 Helsingin ympäristökeskuksen ja Gardenian järjestämällä opastetulla yölaulajaretkellä kuunnellaan lintujen konsertointia. Illan hämyssä nähdään myös vehkojen kukintaa. Retkelle lähdetään klo 22 Malminkartanon juna-asemalta, Luutnantintieltä.

Lasten saariseikkailut Harakassa

• 12. & 19.6. klo 12–14.30 opastetut saariseikkailut on tarkoitettu yli 4-vuotiaille lapsille aikuisten seurassa. Retken aikana tutustutaan Suomenlahden vedenalaisen elämään. Retkelle lähdetään yhteysaluksella klo 12 Ullanlinnan laiturista (Ison Puistotien eteläpäästä). Yhteysaluksen menopalulippu aikuisilta 3 euroa, lapsilta 1,50 euroa. Retki on Helsingin ympäristökeskuksen järjestämä.

Linturetki Harakan saarelle

• 15.6. klo 18–20 Saarella tutustutaan lintujen käyttäytymiseen pesintäaikana, lintujen kesyyntymiseen ja se miten ne ovat sopeutuneet elämään ihmisten läheisyydessä sekä lajien välisiin kilpailuihin. Retkelle lähdetään yhteysaluksella klo 12 Ullanlinnan laiturista (Ison Puistotien eteläpäästä). Yhteysaluksen menopalulippu aikuisilta 3 euroa, lapsilta 1,50 euroa. Retki on Helsingin ympäristökeskuksen järjestämä.

Mustasaaren luonto

• 18.6. klo 13.15–15.15 Mustasaaren retkellä tutustutaan saaren vaihtelevaan luontoon, paikoittain rehevään lehtomaiseen kasvillisuuteen ja saarella pesiviin saaristolintuihin. Laivamatka on maksullinen, muuten retki on ilmainen. Retkelle lähdetään Taivallahden laiturista Hiekkarannantien ja Eteläisen Hesperiankadun kulmasta. Lautta lähtee klo 13.15. Retken järjestävät Helsingin ympäristökeskus ja Gardenia.

Harakan saaren rikas kasvillisuus

• 19.6. klo 14–16 Luonnonkukkien päivänä tutustutaan saaren monimuotoiseen ja rikkaaseen kasvillisuuteen. Saarella kasvaa muun muassa harvinaisen ketonoidanlukko ja kenttäorakko. Retkelle lähdetään klo 14 yhteysaluksella Ullanlinnan laiturista (Ison Puistotien eteläpää). Yhteysaluksen menopalulippu maksaa aikuisilta 3 euroa ja lapsilta 1,50 euroa.

Maunulan pähkinälehto

• 21.6. klo 18–20 retkellä tutustutaan pähkinäpensaikon runsaaseen linnustoon sekä muuhun eläimistöön ja aluskasvillisuuteen. Retkelle lähdetään klo 18 Koivikko- ja Männikkötien risteyksen bussipysäkillä. Retken järjestävät Helsingin ympäristökeskus ja Gardenia.

Hienovarainen muistopaikka

Suomenlinna sai syksyllä kauan kaivatun muistopaikan vankileirillä olleiden muistoksi. Hienovaraisen ympäristötaideteoksen toteutti taiteilija **Marja Kanervo** puistorinteeseen Isoon Mustasaareen. Ympäristötaitteen säätö valitsi teoksen tämän vuoden ympäristötaideteokseksi muun muassa sen mietityn sisällön ja niukan, mutta kauniin estetiikan ansiosta.

Kanervon teoksessa keskiöön nousevat kallioon kaiverretut vuosiluvut 1918 ja 1919. Ne muistuttavat Suomenlinnan vankileirin lähes vuoden mittaisesta toiminnasta. Tuolloin 10 000 vangista 1 500 kuoli nälkään ja tauteihin sekä 80 teloitettuna.

Kaiverrettujen vuosilukujen päälle virtaa vettä kolmesta paikalle rakennetusta kivilähteestä. Veden aiheuttama kuluminen symboloi ajan vaikutuksia, mutta vesi tuo myös teokseen kauniin ja alati vaihtuvan ilmeen. Veden voi nähdä myös kipeän aiheen herättämien tunteiden viilentäjänä. Vesi ja sen ääni muistuttavat lisäksi vankileirin merellisestä sijainnista sekä luovat ympäristön muiden äänien ja elementtien kanssa moniaistillisen tilan, joka houkuttelee hiljentymään.

”Peruskallioon leikatut vuosiluvut häviävät yhtä hitaasti kuin väkivallan jättämät ylisukupolviset jäljet yleensäkin. Paitsi fyysisenä kosketuspintana kuolleiden hiljaiseen maailmaan, soliseva vesi toimii myös kuluttavana voimana, ajan hampaana, joka lopulta tekee tehtävänsä. Siihen saakka teoksen välittämät tuntemukset ja traumaattiset muistumat kuitenkin tapahtuvat nykyhetkessä”, luonnehtii Kanervo.

Teokseen kuuluvaan toiseen, rakenteeltaan rikottuun, kallioon on kiinnitetty muistolaatta, johon on kaiverrettu Suomenlinnan vankileirin nimi ja ajankohta 14.4.1918–14.3.1919. Rikottu peruskallion voi nähdä symboloivan kansakunnan rikkonaisuutta tuona aikana, miksei myös asukkaiden perusturvallisuuden rikkoutumista, sillä joutuihan vankileirille myös syyttömiä liioiteltujen ilmiantojen seurauksena.

Rikottu kallion luokse on sijoitettu suorakulmion muotoinen kivipaasi.

”Paadelle istahtanut satunnainen kulkija vaistoaa tilan harmonisuuden ja sitä rajaavan äänimaiseman, ennen kuin ehtii katsahtaa olkansa taakse ja tietoisesti luokitella teoksen”, Kanervo toteaa.

Kanervon teos on merelle päin viettävässä rinteessä, reilun 50 metrin päässä lauttalaiturin vieressä olevasta rantakasarmista. Teokseen kuuluvat kallioita ympäröivät vanhat vaaherat, saarnit ja Unkarin syreenit, kuten myös nurmi, sammal ja kivet. Suurin osa ympäristöstä on luonnontilaista, mutta varsinkin kallioita on käsitelty muistopaikan rajaamiseksi. Taiteilijaa avusti maisemoinnissa maisema-arkkitehti **Saara Pyykkö**. Teos on sijoitettu tarkoituksella rauhalliseen paikkaan, joka ei ole entistä vankileirialuetta. Silti teos on vahvasti sidoksissa asiayhteyteensä.

Suomenlinnan vankileiri perustettiin kansalaissodan vielä jatkuessa vuoden 1918 keväällä. Leirille tuotiin punakaartilaisia ja punaisiksi epäiltyjä. Helsingin keskusvankileiri kuului suurimpiin ja pahamaineisimpiin sisällissodan seurauksena perustetuista 20 vankileiristä.

Vankien omaiset ovat toivoneet muistopaikkaa tai -merkkiä Suomenlinnaan jo kauan. Hanne toteutui, kun Suomenlinnan hoitokunta teki asiasta aloitteen Valtion taideteostoimikunnalle. Taiteilijaksi valittiin kansainvälisestikin tunnettu Marja Kanervo, joka on Suomessa käsitetaiteen uranuurtaja. Kanervo on muun muassa tehnyt vuonna 2003 Venetsian biennalen teoksen *Need* ja Porin taidemuseon *No Name* -teoksen. Taiteilijalle myönnettiin kuvataiteen valtionpalkinto vuonna 2001 ja vuonna 1995 Unescon palkinto ”Prize for the Promotion of the Arts”.

Tiina Kotka ■

Suomenlinnan vankileirillä olleita voi muistella muistopaikassa, jossa ovat keskeisellä sijalla kallioon kaiverretut vuosiluvut, muistolaatta, kivipaasi sekä ympäröivä luonto.

Kuvat: Suomenlinnan hoitokunta

Kesäistä Helsinkiä kuvaamaan

HelsinkiABC.fi -internetjulkaisu on julistanut KesäHelsinki-valokuvauskilpailun, jossa etsitään kaupungin henkeä. Koko kesän kestävä kilpailu on tarkoitettu kaikenikäisille harrastajille. Osallistuminen on ilmaista. Kilpailuun lähetettäviltä kuvilta odotetaan helsinkiläistä otetta ja näkemystä – muutoin aihepiiri on vapaa. Kilpailusarjoja on kaksi, alle 16-vuotiaiden sarja ja avoin sarja. Palkittavat valitaan sekä asiantuntijaraadin että yleisöäänestyksen perusteella.

• Lisätietoja: www.helsinkiabc.fi

Taidetta sairaaloihin

Hvänkeväisyysyhdistys Saskia on sijoittanut jo viidennen kerran kuvataidetta sairaalaan. Tällä kertaa Saskia sijoitti 50 teosta Auran sairaalan psykiatriselle osastolle. Saskia-kokoelman maalauksista ja grafiikasta on iloitettu jo aiemmin Auran sairaalassa, Laakson sairaalan psykiatrian poliklinikalla sekä Kättilöopiston vanhuspsykiatrian yksikössä.

Psykiatrisilla osastoilla on nyt 200 teosta. Niiden omistus säilyy Saskia-yhdistyksellä sijoituksesta huolimatta.

Torit ja hallit palvelevat

- Haagantori, ma–pe klo 6.30–14, la 6.30–15.
- Hakaniementori, ma–la klo 6.30–15.
- Hietalahdentori, ma–pe klo 6.30–14, la 6.30–15.
- Hietalahden kirpputori, ma–pe klo 8–14, la 8–15.
- Hietalahden iltakirpputori, kesäaikana ma–pe klo 15.30–20 ajalla 2.9. asti
- Hietalahden sunnuntaikirpputori, kesäaik. su klo 10–16 ajalla 25.9. asti
- Fredrikintori, ma–pe klo 10–18, la 6.30–15.
- Kannelmäntori, ma–pe klo 10–18, la 6.30–15.
- Kauppatori, ma–pe klo 6.30–18, la 6.30–16, kesäaik. su 10–17 ajalla 25.9. asti
- Tallinnanaukio, ma–pe klo 9–18, la 8–16.
- Töölöntori, ma–pe klo 6.30–14, la 6.30–15.
- Ylä-Malmintori, ma–pe klo 9–18, la 8–16.
- Vanha Kauppahalli, ma–pe klo 8–18, la 8–16.
- Hakaniemen kauppahalli, ma–pe klo 8–18, la 8–16.
- Hietalahden kauppahalli, ma–pe klo 8–17, la 8–15.
- Hietalahden Antiikki- ja Taidehalli, ma–pe klo 10–17, la 10–15.

Sunnuntaimarkkinoita toreilla

- Kesän sunnuntaimarkkinat Hakaniemen torilla järjestetään 5.6. ja 3.7. klo 10–16.
- Ylä-Malmintorin markkinasunnuntait ovat 19.6. ja 17.7. klo 10–16.
- Vuosaaren Mosaiikkitorilla markkinapäivät ovat 12.6., 24.7. ja 28.8 klo 10–16.

Poimi roska päivässä

Roska päivässä -liike syntyi Helsingissä viisi vuotta sitten. Liikkeen perustaja, toimittaja **Tuula-Maria Ahonen** kertoo eri-ikäisiä roskien poimijoita olevan jo kaikkialla Suomessa ja liikkeen jäseniä löytyy muistakin maista. Tutkimusten mukaan siistiä ympäristöä ei roskata niin helposti kuin jo valmiiksi sotkuista. Liikkeen jäsenet keräävät yhden roska päivässä ja kutsuvat mukaan lisää väkeä.

• Lisätietoja: <http://koti.welho.com/jpeltora/roskaliike.html>

Leikkipuistot kutsuvat

Helsingissä on kesällä avoinna 34 leikki- tai asukaspuistoa. Niistä 30:ssa tarjotaan arkipäivisin ilmainen ruoka alle 16-vuotiaille leikkipuistotoimintaan osallistuville. Leikkipuistoissa on järjestetty toimintaa arkipäivisin pääsääntöisesti kello 9–17. Leikkipuistojen toiminta-ajat ja ruokailujärjestelyt vaihte-

levat puistoittain. Tarkemmat tiedot löytyvät netistä osoitteesta www.hel.fi/sosv/puistot/kesa_05.htm. Samasta osoitteesta löytyvät tiedot kaikista Helsingin 70 leikki- ja asukaspuistosta. Niistä valtaosa on auki osan kesää ja lähes kaikki puistot ovat toiminnassa normaalisti elokuun alusta alkaen.

Puistoon jumppaamaan

Liikuntavirasto tarjoaa asukkaille kesällä ympäri Helsinkiä maksuttomia puistojumppia. Niistä saa tarkempia tietoja netistä osoitteesta www.hel.fi/liv/ohjattu/puistojumppat.html. Esimerkiksi Hesperian puistossa on jumppat (8.6.–31.8.) keskiviikkoisin kello 15.30–16.20 (kevyt) ja kello 16.30–17.20. Uimastadionilla (Hamarskjöldintie 5, ajalla 7.6.–26.7.) jumppataan tiistaisin kello 15–15.50. Herttoniemen rannassa uimarannan nurmikolla pidetään jumppa torstaisin (9.6.–28.7., ei to 23.6.) kello 16.30–17.20. Munkkiniemessä Munkinpuistossa jumppataan (9.–30.6.) torstaisin kello 11–11.50. Pikkukosken uimarannalla on jumppa (6.6.–25.7.) maanantaisin kello 18–18.50. Myös urheiluseura Friskis&Svettis järjestää maksuttomia puistojumppia tiistaisin ja torstaisin kello 18 Kaivopuistossa (Iso puistotie).

Kuva Helsingin kaupungin rakennusviraston kuvapankki / Mikko Uro

Kesä kartanolla

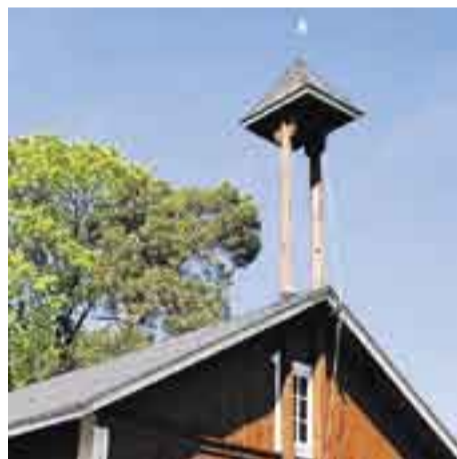
Mereltä lähestyttäessä kapenevan lahden rannalla osuu silmään juhmallinen, empiretyylinen venevaja pylväsjulkisivuineen ja holveineen. Tässä ei lasketa minkä tahansa matan majan rantaan, vaan Stansvikin kartanon laivalaituriin.

Maitse Stansvikin kartanoon tullaan kaapea metsätietä, jolle käännetään Laajasalon öljysatamaan vievältä Koirasaarentieltä. Sankan ja korkean havumetsän hämärä vaihtuu vähitellen vanhojen tammien, hiekkakäytävien halkomien nurmikenttien ja kukkaloiston ryydittämään kulttuurimaisemaan. Vehreää kartanopuistoa hallitsee valkea päärakennus, joka rakennettiin 1800-luvun alussa vanhan kalastajatorpan ympärille. Sen vieressä on alun perin vierasmajoitukseen tarkoitettu keltainen, empiretyylinen siipirakennus.

Komea venevaja rakennettiin 1800-luvulla, jolloin **Edelheimin** perhe piti Stansvikiä kesäkartanonaan. Stansvikin kantatilan historia ulottuu 1500-luvulle asti, mutta loistoonsa kartano nousi paljon myöhemmin. 1700-luvulla Stansvikin kallioista löydettiin rauta- ja hopeamalmia. Lyhyeksi jäänyt kaivostoiminnan vaihe jätti jälkeensä veden täyttämää kaivoskuiluja ja kaivosjohtajan huvilan, joka lienee alueen vanhin säilynyt rakennus. Hetken aikaa kartanon omisti 1800-luvun alkuvuosina muotokuvamaalari **Emanuel Thelning**, joka tuli tunnetuksi Porvoon vuoden 1808 valtiopäiviä esittävällä kookkaalla maalauksellaan.

Kartanopuiston perustaminen alkoi valtioneuvos **Fredrik Vilhelm Edelheimin** aikana englantilaisen maisemapuutarhan ihanteita mukailleen. Korkean kallion huipulle nousi kii-nalaisvaikutteinen paviljonki. Hyötypuutarhasa kasvoi omena-, luumu-, päärynä- ja kirsikkapuita ja marjapensaita.

Stansvikin kartanon päärakennus on 1800-luvun alkupuolelta.

Kartanon talousrakennukseen kuului vellikello.

Empiretyylinen venevaja laitureineen palvelee yhä kesävieraita.

Edelheimien jälkeen uusi omistaja, lääkintöhallituksen pääjohtaja paroni **Knut Felix von Willebrand** uudisti tarmokkaasti puutarhaa. Kartanolle johtava tammikuja istutettiin 1860-luvulla Fontainebleaun metsästä tuoduista tamentterhoista. Työväenasuntoja muutettiin huviloiksi ja alueelle rakennettiin useita talousrakennuksia sekä pehtoorin asunto, johon tuoloin liittyi kasvihuone.

Kartanossa vietettiin kesäisin vilkasta seuraelämää Willerlandien laajan tuttavapiirin kesken. Perheystävillä oli kesähuviloita kartanon mailla. Välillä vierailtiin naapureissa, Suomen

kenraalikuvernöörin **Platon Rokassowskijn** luona Degerön kartanossa tai kauppaneuvos **Henrik Borgströmin** omistamassa Turholmassa eli Tullisaassa.

Knut von Willebrandin perilliset pitivät kartanoa kesäpaikkanaan aina vuoteen 1938 asti, jolloin Helsingin kaupunki osti Stansvikin. Muutamia vuotta myöhemmin, sotien jälkeen, kartano maa-alueineen ja rakennuksineen vuokrattiin Helsingin kunnallisvirkamiesten ja toimihenkilöiden yhdistykselle, joka nykyään on nimeltään KVL Helsinki. Yhdistys rakennutti alueelle viitisenkymmentä pientä kesämajaa jäsenilleen.

Stansvikin omintakeinen, ajaton ilmapiiri syntyy luonnontilaisen ja hoidetun ympäristön, saaristomaiseman ja kulttuurihistoriaa kantavien rakennusten yhdistelmästä. Lehtevien puiden katveessa pilkottaa yhä lukuisia koristeellisia pikku huviloita ja punamultaisia entisiä palvelusväen rakennuksia. Muhkuraisen omenapuun katveesta katsoen taustalla siintävä meri on vain leppeä sininen siveltimenveto maisemassa.

Entisaikain herrasväen turvallisesta idyllistä pääsee pöheikön läpi tunkemalla pienelle polulle, joka vie toisenlaisiin tunnelmiin. Meren pistävä metsäinen Stansvikin niemi on yksi Helsingin harvoista harjuista. Tuulien pieksämät vanhat männyt vartioivat ruovikoita ja rantaniittyjä käärmeenkieliseen. Karun kivikoinen niemenkärki avautuu selälle, josta laivat liikkuvat isommille merille. Hevossalmen vesiväylää on purjehdittu jo keskiajalla.

Stansvikin kartanopuisto ja ympäröivät metsät luonnonsuojelualueineen ovat yleisessä ulkoilu- ja virkistyskäytössä. Kartanopuiston rannassa sijaitseva kesäravintola on avoinna kaikille kävijöille. Tulevaisuudessa kävijöiden määrä voi tuntuvasti kasvaa, kun Laajasalon öljysataman paikalle nousee uusi Kruunuvuorenrannan kaupunginosa.

Rita Ekelund ■

Lähteitä: ● Bo Lönnqvist: Vanhoja kartanoita Helsingin seudulla. Schildts 1995.

● Stansvikin kartanoalue. Hoito- ja kehittämissperi-aatteita sekä suosituksia jatkosuunnittelulle. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2003:3.

Sommar med skeppsbrott och skattjakt

Trålaren är trygg, trevlig och trivsamt trång. Vinga heter hon och i sommar kastar hon igen loss från Skatuddskajen på Skatudden. Vinga är lika med äventyr till sjöss i skärgården i Helsingfors och på programmet står allt från skeppsbrott till skattjakt.

– Bakom Vinga står ett ideellt andelslag, Sea Challenge och någon ekonomisk vinst strävar vi inte efter. Vi riktar oss till grupper och meningen är helt enkelt att erbjuda trivsamt och spännande skärgårdsprogram för främst barn och unga men lika gärna för vuxna, säger pastor **Torsten Sandell**.

Trålaren Vinga byggdes 1958 i Norge och hon har också tjänat som fisketrålare på Eckerö på Åland. Sedan fick Sandell och några andra karlar upp ögonen för henne och köpte trålaren. Det är rätt sällsynt att trålare överhuvudtaget är till salu. Fast visst kräver hon underhåll och omsorger. För dem står **Harry Henriksson** i Hangö där Vinga har sin hemhamn.

Henriksson är pensionerad sjöman och hann arbeta i decennier i maskinrummet ombord på Siljas kryssningsfartyg.

Han kan sin Vinga utan och innan och han visar stolt upp henne, kabyssen, maskinrummet, skarndäck och de tolv kojerna.

– Vinga har en marschfart på nio knop, hon är nästan femton meter lång och går på 2,15 meters djup. En prima trälare, säger han och fortsätter att stryka vit målarfärg på friborden. Vinga ska glänsa i kapp med solen.

Sjunde sommaren

Trålaren har kryssat i vattnen utanför Helsingfors i sju år.

– Sommaren 2004 ordnade vi 32 utfärder och hade sammanlagt 500 passagerare, säger Sandell och berättar att sommarens program bygger på samma koncept som de senaste årens.

Det betyder skattjakter och skeppsbrott men också utgårdar med lugnare förtecken. Bland annat lägger Vinga ut för kvällsturer uttryckligen med syfte att varva ner och bara njuta av ljuset och skönheten i skymningen i skärgården. Under kvällsturen gör man ofta ett strandhugg på någon holme för att grilla korv, koka kaffe och umgås.

När det gäller skeppsbrott och skattjakt går det lite vildare till.

Skeppsbrotten innebär till exempel att passagerarna ska rädda sig till en "öde" ö och klara av att bärga tunnorna med nödvändig utrustning som torra kläder och proviant. Givetvis bär alla räddningsväst. Men på skeppsbrottet finns också äventyrsledare.

– Vi utbildar våra äventyrsledare själv, säger Sandell.

Flaskposten komm

Skattjakten är för de lite yngre. Flaskposten innehåller ett kryptiskt meddelande. Någonstans i skärgården har någon gömt en hemlig skatt. Nu gäller det att hitta den. Skattjakten kommer i gång och med hjälp av ledtrådar och andra uppgifter man slutligen tillgång till skattkartan. Skattsökarna letar och letar och finner. Oftast är det fråga om en godisskatt men skattens innehåll kan revideras utgående från dem som deltar.

– Principen är att skraddarsy upplevelser och äventyr, säger Sandell. Ingenting är exakt fastslaget och man kan komma med önskemål och påverka längden, övernattningar och innehåll i programmet.

Vinga tar i princip 30 passagerare men vid behov kan man ordna program för 90 personer. Mera uppgifter om Vinga hittar man på hemsidorna www.vinga.org och vill man boka ett äventyr i sommar kan man ringa Torsten Sandell på tfn. 0503017013.

Foto Lef Weckström

Urpremiär på finlandssvensk barnpjäs

Annie, Alice, Emil och Pinocchio är några av de välkända figurerna som spelar huvudrollerna på sommarens scener på bilavstånd från Helsingfors.

I utbudet ingår i år dessutom någonting så unikt som en världspremiär på en finlandssvensk minimusikal.

Sommarteater är sommar-teater, oftast med amatörskådespelare i rollerna men också rätt ofta i regi av proffs. Ibland öser regnet ner, ibland ska man vara påpaltad som för en expedition till Nordpolen. Ett år i alla fall säkert; stämningen är alltid i topp och till evenemanget hör pausen med hembakt bulle och kaffe ur plastmugg.

I Nyland finns en handfull sommar-teatrar med långa anor. Raseborgs sommar-teater är kanske den största med plats för stor publik

i ruinerna. Årets musikal är Annie, som man beskriver som en hjärtlig och hjärtnipande föreställning i regi av **Sven Sid**. Annie spelas praktiskt taget alla kvällar i juli.

Världspremiär

I Sjundeå sätter Å-teatern, där alla medverkande skådespelare är barn i åldern 7–15, upp en nyskriven musikal av **Anna Gullichsen**.

Svansen i vädret handlar om många utslagna hundar och en katt. Världspremiären på musikteatern blir den 29 juni och mellan sex och sju föreställningar står på programmet. För regin svarar **Sixten Lundberg**.

– Egentligen är det fråga om att övervinna fördomar och lära sig att komma överens med

sina medmänniskor, säger Anna Gullichsen och målar upp ett fantastiskt och otroligt äventyr med ett lyckligt slut. Å-teatern som spelar på Museibacken firar elvaårsjubileum i sommar.

Glims i Esbo ger i år en av **Astrid Lindgrens** mest älskade filurer, *Emil i Lönneberga*. På Glims är det **Christian Lindroos** som regisserar och Emil ges mellan 11 juni och 3 juli.

Sputnik är en komedi fritt efter **Molieres** *Läkare mot sin vilja*. Den spelas på Lurens i Pernå och premiären är den 1 juli.

Vanda teaterförening spelar för sin del *Alice i Underlandet* av **Lewis Carrol**. Skåpdeplatsen är Veinin mylly i Dickursby och regin av **Dan Söderholm**. Premiären inföll i maj men återstående föreställningar fram till 22 juni.

Ny sommar, ny pjäs. I fjol spelade Å-teatern en egen version av *Kejsarens nya kläder*. I år slår man på stort och kommer med en världspremiär på en nyskriven finlandssvensk barnpjäs.

Pinocchio är Skärgårdsteaterns turnépjäs i sommar. Det är andra årskursen vid Teaterhögskolan som spelar och för regi står **Cris af Enehjelm**.

Skärgårdsteatern startar sin turné i Lapträsk den 28 juni och styr sedan kosan mot väst. I den nyländska skärgården spelar Skärgårdsteatern i Spjutsund den 29 juni, i Lill-Pellinge den 30 juni och i Barösund den 24 juli. Däremellan tar Skärgårdsteatern också i land Rosala, Nagu, Kopro, Iniö, Utö och Högsåra samt på flera öar på Åland.

Foto Lef Weckström

Skärgårdsidyll ett stenkast från innerstan

Färden i förbindelsebåten från bryggan vid kafé Ursula i Brunnsparcken tar några få minuter. Myllret i innerstaden är plötsligt långt borta och nuet är yttre skärgården. Söder om Stora Räntan finns bara några kobbar och skär och så hela den glittrande Finska viken.

Stora Räntan är unik i fråga om fåglar och flora. Åran för att holmen har bevarats så intakt och oförstörd tillfaller dels försvarsmakten, som härskade på området i decennier och inte tillät landstigning, dels staden och miljöcentralen. Försvaret överlät holmen till Helsingfors 1989 och i stället för att öppna den som allmän badstrand byggde staden nämligen upp ett naturcentrum på holmen. Den gamla huvudbyggnaden, där försvarets kemiska laboratorium verkade, är konstnärateljéer och arbetsrum.

Stora Räntan är öppen alla dagar utom måndagar hela sommaren och förbindelsebåten går vid vid jämt klockslag och halv. Hissa signalen på bryggan som kommer båten. Över-

farten kostar tre euro turretur för vuxna, 1,50 för barn. Mer upplysningar om tidtabeller via www.merenkavijat.fi/yhteysvene.htm. Det är nämligen Merenkävijät som sköter om transporterna.

Stora Räntan är inte avsedd för solbadande utan uttryckligen för naturpromenader. Längs holmen slingrar sig en kilometer lång stig som man ska hålla sig till.

Området är i sig en njutning men ännu större behållning har besökaren av att delta i någon av de organiserade naturutflykterna. På Stora Räntan ordnar miljöcentralen i sommar ytterligare flera guidade naturutflykter:

- 5 juni kl. 12–14, tema är Världsmiljödagen
- 12 juni kl. 12–14.30, ett naturäventyr för barn över 4 år
- den 15 juni kl. 18–20, tema är fågellivet på holmen
- 19 juni kl. 14–16 går den guidade utflykten på både svenska och finska!
- 19 juni kl. 12–14.30, för barn över 4

- 3 juli kl. 12–14.30, för barn över 4
 - 6 juli kl. 18–20, tema är växtligheten på holmen
 - 17 juli kl. 12–14.30, för barn över 4
 - 20 juli kl. 18–20, tema är blomsterprakten på holmen
 - 31 juli kl. 12–14.30, för barn över 4
 - 7 augusti kl. 12–14.30, för barn över 4
 - 14 augusti kl. 12–14, tema är fjärilar
 - 20 augusti kl. 21–23! tema är mänsken och fladder-möss
 - 21 augusti kl. 12–14.30, för barn över fyra
 - 27 augusti kl. 12–14, temat är geologi
- Bland övriga naturutflykter i sommar ingår dessutom en tvåspråkig som går till Vik där temat är fåglarnas höstflyttning. Den ordnas den 10 september kl. 8–10.
- Övriga naturutflykter finns sammanställda i en broschyr som finns att hämta i biblioteken och Jugendsalen på Norra esplanaden 19. Mera upplysningar på miljöcentralen, tel. 731 22730.

Människor i sommarnatten

Sommarkonserten på Verandan hör till de sista evenemangen som arrangeras innan Luckan stänger för sommaren. Den klassiska konserten bjuder på två franska sånger om natur och kärlek av **Mozart**.

• **Haydn:** Arianna a Naxos, dramatiskt kantat om hur Arianna upplever det när älskaren Teseo smiter

• **Grieg:** Haugtussa, en serie om en flicka i bergen och hennes drömmar.

• **Mahler:** två tre humoristiska sånger ur Knabenhorn-lieder.

Mezzosopran **Johanna Fernholm** uppträder till ackompanjemang av **Joanna Broman** på piano.

Biljetter 5 euro i Luckan vid Simonsgatan 8.

Torsdagen den 9 juni kl. 13 uppträder den italienska marionetteatern **Serenate** på Annegården. Biljetter via Luckan.

Säsongsens sista akustikkлубb hålls på Verandan den 9 juni kl. 20. Klubben är avsedd för unga låt- och sångskrivare och har varit så populär att klubben fortsätter på hösten. Datum fastslås senare.

Planeringen av höstens program är redan i gång. På Verandan ges bland annat multispråkspjäsen Drottning Kristina som spelas på spanska, svenska och finska. Föreställningar varje lördag mellan den 24 september och 29 oktober.

På sensommaren har man åtminstone slagit fast två fotoutställningar. **Laura Mendelin** är fotostuderande i Nykarleby och ställer ut bilder mellan 23 juli och 18 augusti. Mellan 22 augusti och 12 september står kvinnogruppen **Magma** i turen med utställningen Min feminism.

Luckan har lördagsstängt 4.6–30.7 och sommarstängt 4.7–25.7.

Hipp hurra för Helsingfors – 455 år

Somt är nytt på programmet men mycket är traditionellt och beprövat. Men fullspäckad är även denna dag då Helsingfors firar födelsedag. Helsingforsdagen den 12 juni firas nu för 46 gången och i år med anledning av att det gått 455 år sedan **Gustav Vasa** grundade staden vid mynningen av Vanda å.

Till traditionerna hör kaffebjudningen. I år i ny tappning med anledning av att Helsingforsdagen infaller på en söndag. Kaffet på Senatstorget föregås av en mässa i regi av Domkyrkoförsamlingen. Start kl. 10 och 11.30 har nye stadsdirektören **Jussi Pajunen** äran att inviga dagens festligheter. På kvällen bjuder staden på konsert på Senatstorget med början kl. 18. På programmet musik av bland andra **Oskari Merikanto**, **Andrew Lloyd Webber** och **Bernstein**.

I Esplanadparken hålls som vanligt hantverkarmarknad mellan 10 och 16 och på estraden pågår musikaliskt program. Sandvikstorget är skådeplatsen för en konst- och antikmarknad och på konserten i Brunnsparken med start kl. 14 uppträder bland andra **Hanna Pakarinen**, **Maija Viilkumaa** och 69 Eyes.

En promenad i Designkvarteret startar utanför Artek kl. 12. Gratis biljetter på Design Forum vid Skillnaden 7. Bara de femtio första ryms med.

Busstur på Busholmen är någonting för alla som är intresserade av planeringen av det blivande bostadsområdet. Start kl. 13 och 15 från torget invid köpcentret i Gräsviken.

I många museer är inträdet gratis dagen till ära och på brandstationerna i Berghäll, vid Skillnaden, Haga, Malm, Mellungsby och Skepparviken håller man som vanligt öppet hus kl. 10–18.

Dansande Helsingfors pågår egentligen mellan 10 och 12 juni och även denna gång på Järnvägstorget. Sambakarnevalen pågår redan på lördagen. Programmet i detalj i denna tidning på sidorna 13–15.

Skolstart i Sandels hösten 2007

Byggarbetena på Sandels, det vill säga tillbyggnaden vid Lönkan vid Tölö torg kom äntligen i gång i slutet av maj. Sandels är ett projekt som har planerats i många år.

Ursprungligen skulle man bygga en mötesplats för svenska unga från hela Helsingforsregionen, sedan krympte projektet och i dag är det utbildningsverket och ungdomscentralen samt Brages musikskola som står bakom Sandels. I huset ska framförallt Tölö gymnasium arbeta. Gymnasiet fungerar i dag i Lönkans hus och lokaliteterna är både trånga och utslitna.

Nybygget är även avsett för ungdomscentralen som flyttar från nuvarande lokaliteter vid Runebergsgatan. Och vid Brages musikskola gläder man sig också åt Sandels. Bland annat konsertsalen kommer i flitig användning.

Det är akademiker, arkitekt **Juha Leiviskä** som har ritat nybygget. När det gäller byggandet är det byggnadskontoret som håller i trådarna. Kostnaderna stiger till 10,6 miljoner euro. Man räknar med att Sandels färdigställs i årsskiftet 2006–2007 och det sannolika är att byggnaden tas i bruk då höstterminen 2007 inleds.

Ring 10023! Svar direkt och samma på svenska

Förkylningen vill inte ge med sig, diarrén har pågått i flera dagar och hälsostationen stängde för flera timmar sedan. Nu känns sjukan i kroppen extra besvärlig och utsikterna inför ytterligare en sömnlös natt oroar. Om sjuklingen är ett litet barn eller en åldersstigen ensam anhörig känns läget inte alls bättre. Men vad göra? Vem hjälper? Telefonnummer 10023 hjälper på vägen och hjälper direkt.

Nummer 10023 går till hälsovårdssupplysningen i Helsingfors. Numera gäller samma nummer i Esbo, Vanda och Grankulla och berör dessutom även den sjukvård som ges inom HNS, det vill säga Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

På nummer 10023 svarar alltid någon. Någon är åtminstone tillgänglig alltid en kvinna och alltid med utbildning i och erfarenhet av hälso- eller sjukvård.

– Vi jourar dygnet runt och året runt. Någon svarar alltid, säger Lotta. På 10023 är de anställda anonyma. Det är tryggare så och kontakten till patienten hålls på ett neutralt plan.

Lotta talar flytande svenska och hon har några kollegor som är finlandssvenska. Dessutom har företaget Mawell som producerar tjänsten för kommunerna i huvudstadsregionen satsat på fortbildning i svensk sjuk- och hälsovårdsterminologi. I arbetsbeskrivningen ingår också att de anställda kan engelska.

Ingen avgift

Nummer 10023 är ingen nyhet utan ett avgiftsfri tjänst som Helsingfors stad startade för många år sedan. Verksamheten har bara vuxit och i fjol tog man emot 158 000 samtal. Det gör 4 000 i veckan och drygt 570 per dygn.

– Vi hinner verkligen inte sitta och rulla tummarna. Men så ska det vara. Speciellt under nattjouren ska telefonen gärna ringa ofta. Då blir inte tiden lång, säger Lotta.

Hon har arbetat på 10023 sedan början av året och stortrivs. Jobbet och familjelivet går bra ihop nu när barnen är så stora att de reder sig själva rätt långt och när maken ställer upp med hemarbete.

Kvinnorna på 10023 har i treskiftesarbete. Arbetstiderna varierar mellan 7.30–15.30, 14.30–22.30 och 22.00–8.00.

– Det innebär att man ibland är ledig mitt i veckan och det är härligt att ha tid att utträtta allt möjligt på dagen i stället för att rädda före eller efter jobbet, säger Lotta.

Väntetiden 23 sekunder

Samtalen gäller till största delen frågor som gäller hälsa eller sjukvård.

– Speciellt under natten är det oron för ett sjukt barn som gör att föräldrarna griper telefonen. Numera kopplar man dessutom alla rådgivningssamtal till Barn- och ungdomskliniken till 10023.

Samma automatiska överföring gäller också rådgivningen på Malms, Jorvs och Pejjas sjukhus. På sjukhusen är man urnöjd och antalet samtal har minskat.

Nedgången i samtal beror på att den som ringer får svar direkt och behöver inte ringa upp gång på gång och köa.

Väntetiden till 10023 är i medeltal 23 sekunder. Varje samtal tar så sin sida i medeltal 2 minuter 30 sekunder.

På 10023 ställer man inte diagnoser och ringer inte in recept till apotek. Men man vet var hjälpen finns att söka alla tider på dygnet.

”En minä pure!”

Edmon Dolaian rakastaa saunaa ja viihtyy myös Suomen pimeässä syksyssä ja kylmässä talvessa. Siniäkäs opiskelu ja hyvä suomen kielen taito auttoivat hänet vakituiseen virkaan Helsingin kaupungin palvelukseen, mutta opiskelu jatkuu. Edmon Dolaian on tullut Suomeen jäädäkseen.

Edmon Dolaian on juuri lopettanut tietotekniikan opitun pitämisen Kulttuurikeskus Caisassa. Ryhmässä on sekä maahanmuuttajia että syntyperäisiä suomalaisia, ja opetuskielenä on suomi. Seuraavana on vuorossa työsuojelupalaveri, ja ATK-asioiden ongelmatilanne odottaa ratkaisua. Edmonin työpäivät täyttyvät vaihtelevista tehtävistä. Miehen käyntikortissa lukee ATK-suunnittelija, mutta sen lisäksi hän on myös Kulttuurikeskus Caisan työsuojeluasiainmies ja turvallisuusvastaava. Caisan tietotekniikka on jo vuosia ollut Edmonin osavissa käsissä. Vakituiseen virkaan hän sai huhtikuussa 2003, tasan 11 vuotta Suomeen saapumisensa jälkeen.

Edmon Dolaian tuli Suomeen huhtikuussa 1992 YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n avustuksella Irakista, josta hänen oli Irakin ja Kuwaitin sodan sytyttyä lähdettävä poliittisista syistä. Syntyperältään Edmon on armenialainen ortodoksi-kristitty. Suomeen tuloa pehmitti Mikkelissä asunut suomalaisen miehen kanssa aviointunut sisko.

”Tajusin heti Suomeen tultuani, että minun pitää opetella Suomen kieli mahdollisimman pian ja mahdollisimman hyvin. Myös Suomen valoisa kevät ja kesä helpottivat sopeutumistani”, Edmon kertoo.

Pätkätöitä ja opiskelua

Edmonin alkuvaiheet Suomessa sujuivat kuten monella muullakin maahanmuuttajalla. Kotimaassa hankitusta ammatista ei ollut hyötyä työnhaussa eikä edes opiskelussa. ”Tein päätöksiä lähinnä ravintoloissa, sillä laskentaja hallintotoimen loppututkintoni ei kelvannut täällä edes korvaamaan osaa opinnoistani. Olisi ollut liian rankkaa aloittaa kaikki alusta”, Edmon toteaa.

Edmon innostui kuitenkin tietotekniikasta ja hankki vanhan käytetyn tietokoneen, jossa oli vain dos-järjestelmä. ”Lueskelin kotona kirjastosta lainaamiani ATK-oppikirjoja ja opiskelin Käpylän iltaoppikoulussa ATK:n peruskurssin, jonka jälkeen hain Amiedun ATK-koulutukseen.”

Seuraavana oli vuorossa Helsingin yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen ATK:n aikuis-kouluttajakurssi, joka sattumalta toi myös työpaikan.

”Kurssin opettaja sairastui heti kurssin alussa ja pyysi minua sijaisekseen. Kaikki opiskelijat olivat suomalaisia, ja suorituspaineeni olivat kovat, mutta minut otettiin kuitenkin hyvin vastaan”, Edmon kertoo.

Kurssikaverin antaman vihjeen kautta Edmon päätyi Kulttuurikeskus Caisaan tietojenkäsittelyn ammattitutkinnon oppisopimusharjoittelijaksi ja myöhemmin EU-rahoitteisen projektin kautta ATK-tukihenkilöksi ja vakinaiseen virkaan. Tällä hetkellä mies opiskelee jälleen.

”Valmistun Helian ammattikorkeakoulusta IT-tradenomiksi vuonna 2008. Voisin hyvin jatkaa Helsingin kaupungin palveluksessa, jos kaupunki pystyy tarjoamaan minulle koulutustani vastaavaa työtä, mutta toki kat-

Kuva Päivi Arvonen

selen myös yksityisen sektorin vaihtoehtoja”, Edmon sanoo.

Kulttuuriin sopeutuminen vaatii vuorovaikutusta

Edmon Dolaian on omalla esimerkillään pyrkinyt rohkaisemaan muita maahanmuuttajia sekä opiskelemaan Suomen kieltä että suorittamaan opintoja työllistymismahdollisuuksien parantamiseksi. ”Valtaosa maahanmuuttajista haluaisi tehdä työtä ja elää normaalia arkea, mutta Suomi ja suomalaiset eivät aina tee sitä helpoksi.”

Maahanmuuttajan aktiivisuus ei yksin riitä, sillä Edmonin kokemuksen mukaan monet suomalaiset karttavat edelleen kommunikointia maahanmuuttajan kanssa, ja työnsaannin esteenä voi olla tumma ihonväri tai tiettyyn uskontoon viittaava nimi.

”Joskus todella tekisi mieli sanoa ihmisille, että en minä pure!” Edmon heittää pilke silmäkulmassa.

Suomeen hän on sopeutunut niin hyvin, ettei arkipäivässä enää juuri riitä hämmästeltyä – paitsi julkisissa liikennevälineissä, joissa ihmiset istuvat mahdollisimman kaukana toisistaan.

”Suomalaisen tuntuu olevan vaikea istua vieraan ihmisen viereen junassa tai bussissa, ja etenkin tummaihoisen maahanmuuttajan viereinen penkki on lähes aina tyhjä.”

Edmon puhuu suomea lähes täydellisesti, ja tietää pärjäävänsä hyvin Suomen kielellä. Hän ei ymmärrä esimerkiksi palveluammattilaisten intoa puhua maahanmuuttajalle englantia. ”Miten maahanmuuttajan kielitaito voisi

parantua, jos hän ei saa harjoitella kieltä käytännössä? Voin puhua englantia, mutta jos asioin Suomen kielellä, haluan vastapuolen puhuvan minulle suomea eikä englantia.”

Rasismi on globaali ilmiö

Kolmetoista vuotta suomalaista yhteiskuntaa tarkkaileena Edmon kokee suvaitsevaisuuden lisääntyneen ja etenkin Helsingin muuttuneen huomattavasti kansainvälisemmäksi paikaksi.

”Näennäinen rasismi on ehkä vähentynyt, mutta piilorasismi on toisaalta jopa kasvanut”, Edmon sanoo. Piilorasismilla hän tarkoittaa esimerkiksi työnantajien ennakkoluuloja, jotka estävät palkkaamista ammattitaitoista, mutta väärän väristä ja nimistä ihmistä työhön. ”Työvoimahallinto yrittää kyllä parhaansa ja tarjoaa työnantajille ammattitaitoa eikä tiettyä kansallisuutta, mutta työnantajat ovat edelleen arkoja palkkaamaan maahanmuuttajia, paitsi työvoimapula-aloilla, joilla ei ole vaihtoehtoja.”

”En minäkään kuitenkaan palkkaisi palveluammattiin ihmistä vain syntyperän perusteella, mutta olisin kiinnostunut ensisijaisesti työnhakijan ammattitaidosta”, Edmon toteaa. Hän uskoo kuitenkin, että tieto auttaa vähentämään ennakkoluuloja, ja ajan myötä suvaitsevaisuus erilaisia kohtaan Suomessa kasvaa. Rasistisiin mielipiteisiin ulkomaalaisia kohtaan Edmon tutustui jo Irakissa.

”Irakissa oli 70- ja 80-luvuilla paljon egyptiläisiä siirtotyöläisiä, joita irakilaiset vihasivat. Egyptiläisten pelättiin vievän irakilaisten työ-

Maahanmuuttajan kannattaa opetella suomen kieli mahdollisimman pian, korostaa ATK-suunnittelijana työskentelevä Edmon Dolaian.

paikat, vaikka kaikilla oli siihen aikaan työtä. Ja näillä ihmisillä oli sentään sama uskonto, kieli ja ihonväri – eivätkä he silti tulleet toimeen keskenään!”

”Ihmisen ei ole hyvä olla yksin”

Edmon viihtyy Suomessa hyvin. ”Olen oppinut rakastamaan saunaa, ja edes syksyn pimeys tai talven kylmyys ei masenna minua, koska keskityn muihin asioihin kuin vuodenaajoista valittamiseen.”

Suomalaisten yksinäisyys ja etenkin helsinkiläisten yksin eläminen mietityttävät Edmonia. ”Pidän siitä, että minulla on oma elämä, oma talous ja oma koti, mutta viihdyn enemmän ihmisten seurassa kuin yksin. Tuntui aluksi todella oudolta, että ystävien ja sukulaisten kesken piti kalenterin kanssa sopia tapaa-misaika, sillä minun kulttuuritaustastani tulevien ihmisten kotien ovet ovat läheisille ihmisille aina avoimena”, Edmon kertoo.

”Ihminen tarvitsee toisia ihmisiä ja kommunikointia myös työajan ulkopuolella. En usko, että ihmisen on hyvä olla yksin”, Edmon pohtii. ”Ymmärrän, etteivät ihmiset halua sekaantua naapuriensa asioihin, mutta entäpä kun yksin elävälle ihmiselle tulee jokin hätä – eikö ole hiukan hassua soittaa kännykällä toiselle puolelle kaupunkia ja pyytää kaverilta apua, kun seinän takanakin on ihminen?”

Päivi Arvonen ■

Tyynti kaupunki

Lakkasi tuulemasta. Tyyntyi. Vesi seiso. Päivän, sitten toisen. Kolmantenakaan päivänä ei tuullut. Sääennusteissa sanottiin tuulta heikonpuoleiseksi. Kaunistelua: ei tuullut lainkaan. Vielä viikonkaan, kuukauden päästä.

Ensin oltiin ihastuneita, oli ihmeellistä pyörällä kun ei puhallellut vastaan, meren lahden yli uitiin kuin olisi oltu uima-altaassa.

Vastus väheni. Olo oli vakaa. Staattinen.

Mutta mikä murhe valtasikaan purjehdusseurat. Purjehtiminen on välttämätöntä, hokivat uskollisimmat sinnikkäästi. Ja yrittivät sananmuokkaisesti puhaltua tuulta purjeisiinsa.

Toiset, katukiveyksen tukevalla kamaralla viihtyvät, seurasivat rannalta toisten puusikutusta. Ensin huvittuneina, sitten sääliä. Lopulta hämmentyneinä. Merelliseen kaupunkiin kun kuuluvat jossakin näkökentän reunalla pullistelevat purjeet. Sitä paitsi, olivathan ihmisen osaa myös päivät jolloin piti ponnistella puhuria päin mäkiihyppääjämaisesti etukenossa, päivät joi-na hattu ei pysy päässä pitelemättä.

Mutta niitä päiviä ei enää kuulunut. Liput kyhöttivät puuhaa vailla, lipputangon varteen liimaatuneina. Ympärillä puiden paraatijoukot seisovat asennossa, värähtämättä, jok'ikinen lehti veistettynä paikalleen ilmaan.

Teknisiä apukonsteja kehitettiin. Rakennettiin järjestelmä jota kutsuttiin laiteavusteiseksi ilmaliikkeeksi, media kohisi kohta ”keino-tuulesta”. Purjehdusväen riemu jäi lyhytaikaiseksi. Valtavalla koneistolla varustettu ”tuulilippu” tosiaan liehui aivan kuin aidossa tuulella. Tuhannet näkymättömät langat pakottivat sen liikkeeseen.

Ennalta laskettuun, täydellisesti hallittuun.

Se oli tuulta vailla tuulen arvaamattomuutta, ihanaa oikukkuutta. Se oli liikettä ilman lupautta matkasta. Pelkkää käänteletimistä tangon varassa. Mikä hirvittävä pettymys.

Tiedemiehet yrittivät selittää tuulettomuutta. ”Tuulihan on ilman liikettä, joka johtuu siitä, että osa auringon säteilyenergiasta muuttuu kineettiseksi energiaksi”, kerrottiin suurelle yleisölle. ”Tai tarkemmin sanoen termillä tuuli tarkoitetaan ilman siirtymistä vaakatasossa lähellä maanpintaa ja sen yläpuolella eri korkeuksilla. Tai oli tapana näilläkin seuduilla tarkoittaa, silloin kun ilma vielä siirtyi. Kun vielä tuuli.”

Mutta miksei enää siirry, heiltä tivattiin.

Tiedemiehet vilkuilivat hämmentyneinä toisiaan. ”Ehkä, paikallisesti, jokaiselle tuulelle on syntynyt vastatuuli”, ehdotti joku.

Kuva Juha Ilonen

Selitykset ontuivat, vastausten pyytäminen oli tuuleen huutamista. Filosofit ja psykologit yrittivät neuvoa: olisi pysyttävä tyyneinä. Sanat loukkasivat, eivät lohduttaneet.

Missä möyryvät myrskät, mykistävät myrskyt, vaikeroivat nekin joita tuulet olivat aiemmin katkerimmin koetelleet. Jokin oli muuttunut, pysyvästi.

Katuja kulkeva olento, olipa hän nuori tai vanha, mies tai nainen, oli muuttunut.

Tuulten ihminen oli ollut toisenlainen. Arvaamaton, ailahtelevainen. Kiittänyt tukka hulmuten hullutuksiin ja vaaroihin.

Tyyneen ihmisistä ei kukaan ollut tuulihattu. Vastuuntunto kasvoi. Mieliä ei muutettu tuuliviirin lailla. Ei enää tavoiteltu tuulta, oltiin realisteja.

Intohimot tasoittuivat. Ei kouristeltu rakkauten tuskissa humisevilla harjuilla. Melodraamat laantuivat. Kohtalo ei heitellyt, ei jouduttu tuulen viemiksi.

Oli kerta kaikkiaan tyyntä, rauhallista. Kovin rauhallista.

Uudet tuulet eivät puhaltaneet.

Kuunneltiin kauniina kesäiltana merkillisen apeina radion tiedotuksia. Sää lähimmillä meriasemilla. Aina sama... tyyntä, nolla metriä.

Katsottiin kuvaa, omaa kuvaa, veden säröttömästä peilistä. Ei yhtään virhettä, liikettä. Vieressä joku toinen katsoi toista yhtä täydellistä kuvaa. Nainen miestä, mies naista, aivan tyyneinä. Pinnan alla, jossakin sisällä: korsi taipuu, vain hiukan. Kohta heiluu jo kokonainen puu. Hiukset hulmuten ajatukset kiitävät meren rantaan. 'Oltaiinpa kerran vielä holtittomasti, toivotto-masti tuuliajolla'.

• Kaupunkitarinan kirjoittaja on helsinkiläinen kirjailija ja vapaa kirjoittaja Markus Nummi. Kuvittaja on helsinkiläinen arkkitehti Juha Ilonen.

Arjen parhaita

Kukapa suomalainen ei olisi joskus syönyt purkkihernekeittoa tai lenkkimakkaraa. Jalostajan hernekeitto, joka tuli markkinoille Helsingin olympiavuonna 1952, on yksi tunnetuimmista suomalaisen ruokakulttuurin brändeistä. Jugendsalin kesänäyttely ”Arjen parhaita” on Muotoilun vuoteen kuuluva klassisimman suomalaisen designin esiinmarssi. Designmu-seon kanssa yhteistyössä toteutetussa näyttelyssä kuvataan helsinkiläistä kesänviettoa arkisten ja itsestään selviltä tuntuvien suomalaisten tuotteiden, brändien, avulla. Näyttely pohjautuu löyhästi **Juhani Seppovaaran** kirjaan ”Muistojen markkinoilla, sinivalkoisen arjen klassikot”. Näyttelyn näkökulma on kuitenkin enemmän nykyhetkessä ja tarkoituksena on esitellä sellaisia tuotteita, jotka ovat edelleenkin elinvoimaisia ja kuuluvat helsinkiläiseen ja suomalaiseen arkeen.

• Arjen parhaita -näyttely on esillä Jugendsalissa 10.6.–28.8. Avoimna ma–pe klo 9–17 ja su 11–17. (26.6.–31.7. avoinna ma–pe 9–16 ja su suljettu.) Vapaa pääsy.

Tiedepalkinto professori Ilkka Hanskille

Helsingin kaupungin tiedepalkinto 2005 myönnettiin akatemianprofessori **Ilkka Hanskille**, joka on eräs ansioituneimmista ekologeista maailmassa. Ilkka Hanski tutkii populaatiobiologian keskeisiä kysymyksiä.

Esimerkiksi lajiston monimuotoisuuden ja kannanvaihteluiden ymmärtäminen on oleellista käytännön luonnonsuojelubiologiassa ja alue-suunnittelussa.

Hanskin ryhmän kehittämiä malleja voidaan käyttää hyväksi rakennettaessa ihmisen ja luonnon yhteiselo, joka on tärkeää myös kaupunkiympäristössä.

Helsinki myöntää 8000 euron arvoisen tiedepalkinnon vuosittain.

Lukijakilpailu

Vähän ennen talvisotaa pääkaupungissamme avattiin uusi, suuri elokuvateatteri, jolla oli komealta kalskahtava nimi: ”Metropol”. Toimittuaan parikymmentä vuotta tämä leffateatteri vaihtoi nimensä. Mikä oli tuo uusi nimi ja missä teatteri sijaitsi?

Vastaukset pyydetään lähettämään viimeistään 22.6. osoitteella Helsinki-info, ”Lukijakilpailu”, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostilla leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Vastaus edelliseen kilpailuun

Viime kerralla kysyttiin pienen helsinkiläisrakennuksen vaihteita ja sijaintia. Kyseessä oli Helsingin historiaa yli 150 vuoden takaa, muisto pääkaupungin kiehtoivalta kylpyläkaudelta. Rakennus

on ruhtinatar Jusupoffin Kaivopuistoon 1840-luvulla rakennuttaman huvilan hevostalli, joka siirrettiin Seurasaaressa ulkomuseoon 1900-luvun alussa. Keisarillisen Venäjän rikkaimpiin sukuihin kuuluneen ruhtinattaren komea huvila ”Rauhaniemi” sijaitsi puiston kauneimmalla kohdalla, jossa tänään kohoavat Ison-Britannian suurlähetystön rakennukset.

Martti Helminen ■

• Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Eeva Ropo**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnitelumme.

Kuva Jukka Uotila

Kun hyvä on liian lähellä, sitä ei herkästi huomaa. Elo–syyskuun vaihteessa kaupunkilaisten kannattaa nauttia Suomen monipuolisimmas- ta festivaalista. Helsingin juhla- viikkoja johtaa Risto Nieminen.

Yksi puhuu toiselle, ja toisen mielessä perhonen liikuttaa siipiään. Koko maailma muuttuu,” Risto Nieminen maalaa taiteen mah- tia Juhlaviikkojen esitteen esipuheessa. Niemi- sen oma maailma värähti, kun hän kuuli 15- vuotiaana kaverin levylautaselta **Stravinskyn** Kevätuhrin.

”En ollut koskaan kuullut mitään sellaista!” Rockbändissä soittava salolainen nuorukainen kiinnostui ja kuunteli lisää. Elämä sai uuden suunnan: musiikkitiedettä opiskelemaan Hel- sinkiin, Yleen musiikkitoimittajaksi, Radion sin- foniaorkesterin intendentiksi.

”Orkesterissa oli yli sata taiteilijaa, sata tai- tavaa persoonallisuutta, jotka piti saada teke- mään samaa asiaa”, Nieminen muistelee RSO:n aikaa. Intendentin virasta hän siirtyi Pariisiin musiikkikeskuksen Ircamin taiteelliseksi johta- jaksi, sieltä luotsaamaan Helsingin juhla- viikkoja vuonna 1997.

”Tavoite on yksinkertaisesti mahdollisim- man korkeatasoista ja laaja-alaista ohjelmis- toa”, Nieminen summaa. Elo–syyskuun vai- hteessa järjestettävä monitaidefestivaali on kä- vjämäärältään Suomen suurin.

Tärkeät autonkuljettajat

Juhlaviikkoja johdetaan pitkällä jänteellä. Mo- dernin tanssin megatähden **Pina Bauschin** kutsuminen Suomeen on ollut Risto Niemisen mielessä vuosia, ja tänä vuonna Bauschin ko- reografiasta ja häikäisevästä tanssiryhmästä

saadaan vihdoin nautiskella Suomessa ensi ker- taa. Vierailu lyötiin lukkoon kaksi vuotta sitten. ”Bausch on kovin kysytty ja kiireinen, ja kesti pitkään vakuuttaa, että täällä häntä odottaa kiinnostunut yleisö”, Nieminen kertoo.

Kun kaupunkiin saadaan suuria taiteilijoita, heitä on pidettävä hyvänä. Viime vuonna kuu- lu ranskalainen pianisti halusi hyvästellä eri- tyisesti autonkuljettajansa. ”Autonkuljettajat ovat yksi tärkeimmistä rekrytoinneistamme. He ovat eniten tekemisissä taiteilijoiden kanssa: hakevat lentokentältä, kuljettavat esityspaik- koihin. On tärkeää, millaisen vaikutelman he antavat”, Nieminen korostaa.

Taiteilijat tarvitsevat paikan purkaa tunnelmi- aan ja palautua esityksestä. Moni tahtoo kuiten- kin mennä ajoissa nukkumaan, jos seuraavana aamuna on lähtö uuteen esityspaikkaan.

”Suuria taiteilijoita ei houkutella rahalla vaan sillä, että he tuntevat olonsa mukavak- si”, Nieminen tietää. Kotimaisista mestareis- ta Juhlaviikoille palaa mielellään esimerkiksi **Esa-Pekka Salonen**.

”Salonen on aivan upea kapellimestari. On uskomatonta, millaisen kontaktin hän saa or- kesteriin ja mitä kaikkea hän saa siitä irti.”

Taiteiden tiivistymä

Viime vuoden taiteiden yönä Risto Nieminen kiersi Töölönlahden ja Sanomatalon ympäri- tössä ja yritti pysytellä kuivana. ”Juhlaviikko- jen kävijämäärä vaihtelee 200 000–300 000 välillä, ja osin vaihtelu johtuu säästä”, Nie- minen sanoo.

Jos Juhlaviikkojen tapahtumat jaettaisiin ta- saisesti ympäri vuotta, niitä riittäisi pari per päi- vä. ”Pidän enemmän tällaisesta tiivistymästä, jossa tapahtuu paljon ja nopeasti. Me teemme koko vuoden työtä kolmen viikon eteen”, Nie- minen sanoo. Työpäiviin kuuluu neuvotteluja, puhelinsoittoja taiteilijoille, esittelyjen kirjoitta- mista, sponsoreiden etsintää. Niemisen kanssa

Tälle paikalle nousee kesällä Huvila-teltoa kymmenettä kertaa. Toiminnanjohtaja Risto Nieminen kutsuu yleisöä Huvila Remixiin juhlimaan kymmenvuotissynttäreitä Cesaria Evoran, Ultra Bran, HIMin ja muiden teltas- sa esiintyneiden kappaleilla.

Juhlaviikkoja luo toimiston tiivis, kymmenhen- kinen tiimi, joka järjestää konsertteja nyt myös talvikaudella ja tuottaa maaliskuisen uuden musiikin festivaalin Musica novan.

Työn puolesta toiminnanjohtajan pitää seu- rata taiteen kehitystä ja käydä ahkerasti kon- serteissa ja teatterissa. ”Joskus väsyneenä si- tä toivoo, että saisi olla vaan kotona. Mutta kun tulee lähteneeksi, sitä yleensä nauttii ja virkistyy”, Nieminen tuumaa.

Kesällä johtajan tahti on tiivis: pitää ehtiä aina- kin Porvooseen ja Savonlinnaan ja kuulemaan, kuinka Kuopio tanssii ja soi. Heinäkuussa jär- jesty perheelle kaksi viikkoa lomaa. ”Hektisen työrupeaman jälkeen seuraa toisenlainen työ- jakso syksyllä, jolloin ei olla kiinni päiväkohtai- sissa asioissa vaan mietitään enemmän tulevaa. Sitten taas keväällä ja kesällä ollaan enemmän kiinni konkreettisissa asioissa, ja se taas innostaa mentäessä tulevaan festivaalihälinään.”

Ja unelmia riittää. Vuonna 1965 Juhlaviik- koja edeltäneillä Sibelius-viikoilla esiintyivät sekä Berliinin että Clevelandin filharmonikot. ”Samoilla juhlilla Euroopan ja Amerikan par- haat orkesterit! Se tempu olisi mukavaa teh- dä uudelleen!”

Tämän kesän herkkupaloja

Taide kuuluu kiireisille, taide kuuluu epäky- psille, taide kuuluu kaikille. Näin julistavat tä- män kesän juhla- viikkojen julisteet. ”Esimerkik- si klassinen musiikin yleisö uusiutuu hitaasti. Uskolliset klassisen musiikin ystävät ostavat kausikorttinsa vuodesta toiseen. Me houkut- telemme elokuvan ystäviä konserttiin **Kimmo**

Hakolan musiikkiteoksella, joka hakee innoi- tuksensa **Tarkovskin** elokuvasta Uhri”, Nie- minen kertoo esimerkin uuden yleisön kalas- telusta. Erityisesti Huvila-teltoa on houkutel- lut esityksiinsä ihmisiä, jotka eivät ole aiemmin korvaansa kulttuurille lotkauttaneet.

Tänä kesänä Suomenlinnan Viapori Jazzissa ääneen pääsevät muun muassa maanmainiot laulajattaret **Anna-Mari Kähärä** ja **Emma Sa- lokoski**. Elokuussa tarjoillaan rakastetun es- panjalaisohjaajan **Pedro Almodovarin** täy- dellinen retrospektiivi, ja Lasten juhla- viikoil- la Helsingin kaupunginorkesteri vie koko per- heen sinfoniselle seikkailulle Harry Potterin maisemiin.

Löytöretkeilemään

1970-luvun jälkeen Nieminen on kuullut Stra- vinskyn Kevätuhrin kymmeniä kertoja toinen toistaan hiempompina tulkintoina. ”Joka ker- ran se tuntuu yhtä tuoreelta! Hyvät sävellyk- set ovat monipuolisia taideteoksia, joita tah- too kuulla uudestaan. Kuulemisen kokemus syvenee, kun saa tietoa säveltäjästä tai tutkii partituureja”, Juhlaviikkojen johtaja kuvailee musiikin taikavoimaa.

”Kun kuuntelen musiikkia, en enää pysty erottelemaan, teenkö sitä uteliaisuuttani, työn takia, vai haenko nautintoa.” Juhlaviikkojen yleisöä hän kehottaa löytöretkille. ”Ohjelmas- ta ei kannata valita pelkästään tuttua. Vaikka Brahmsin ensimmäinen sinfonia olisi suosikki- teoksesi, menekin Savoy-teatteriin katsomaan uutta ranskalaista sirkusta!”

Uusi sirkus on tehnyt musiikin rakastajaan vaikutuksen ”Se on tuonut estraditaiteeseen jotakin todella uutta. Lapsuuden sirkuksesta tuttuja ovat virtuoosiset temput, mutta muu- ten ilmaisu on lähellä modernin tanssin tai sa- nattoman teatterin ilmaisua.”

Tiina Tikkanen ■

● www.helsinkifestival.fi